

آزمون ۲۴ شهریور ماه دوازدهم تجربی

دفترچه اول - ۹۰ سؤال - ۱۲۰ دقیقه

بخش پاسخ گویی اجباری		
دفترچه اول		
نام درس	تعداد سؤال	زمان پیشنهادی
زیست شناسی ۲	۱۰	۲۰ دقیقه
زیست شناسی ۲-گواه	۱۰	
زیست شناسی ۱	۱۰	۲۰ دقیقه
زیست شناسی ۱-گواه	۱۰	
فیزیک ۲	۱۰	۲۰ دقیقه
شیمی ۲	۱۰	۱۵ دقیقه
شیمی ۱	۱۰	۱۵ دقیقه
ریاضی ۲	۱۰	۲۰ دقیقه
زمین شناسی	۱۰	۱۰ دقیقه

توجه: زمان آزمون ۱۲۰ دقیقه است. به دانش آموزانی که می خواهند به بخش اختیاری (دفترچه دوم) جواب دهند، متناسب با تعداد درسی که در بخش اختیاری پاسخ می دهند، زمان اضافی داده شود.

● مسئولان درس، گزینش گران و ویراستاران ●

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
زیست شناسی	رضا نوری	امیر حسین بهروزی فرد	حمید راهواره - محمد مهدی گلبخش	مهساسادات هاشمی
فیزیک	امیر حسین منفرد	امیر حسین منفرد	مبین دهقان - سالار نیک نفس	حسام نادری
شیمی	ارشیا انتظاری	ساجد شبیری طرزم	جواد سوری لکی - امیر حسین مرتضوی	الهه شهبازی
ریاضی	علی مرشد	علی مرشد	مهرداد ملوندی	سرژ یقیبازاریان تبریزی
زمین شناسی	علیرضا خورشیدی	علیرضا خورشیدی	بهزاد سلطانی - آرین فلاح اسدی	محیا عباسی

● گروه فنی و تولید ●

مدیر گروه	زهرا السادات غیائی
مسئول دفترچه آزمون	امیر حسین منفرد
حروف نگاری و صفحه آرایی	سیده صدیقه میرغیائی
مستندسازی و مطابقت مصوبات	مدیر گروه: محیا اصغری مسئول دفترچه: مهساسادات هاشمی
ناظر چاپ	حمید محمدی

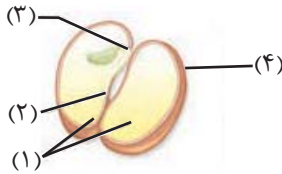
برای دریافت اخبار گروه تجربی و مطالب درسی به کانال @zistkanoon۲ مراجعه کنید.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

تولیدمثل نهاندانگان + پاسخ گیاهان به محرک‌ها

زیست‌شناسی ۲: صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۵۲

۱- با توجه به شکل زیر، کدام گزینه، نادرست است؟

- (۱) بخش ۳ همانند بخش ۱، پس از بخش ۲ از دانه خارج شده و سپس از زیر خاک خارج می‌شود.
- (۲) بخش ۱ همانند بخش ۴، عدد کروموزومی مشابهی با یاخته حاصل از لقاح دو یاخته تک‌هسته‌ای دارند.
- (۳) بخش ۳ برخلاف بخش ۲، پس از رویش دانه از خاک خارج شده و فاصله کمی تا بخش مرتبط کننده رویان و گیاه مادر دارد.
- (۴) بخش ۲ برخلاف بخش ۴، یک مجموعه کروموزومی مشابه با یاخته‌های کلانه نسل قبل دارد.

۲- کدام گزینه، نادرست است؟

- (۱) نوعی گیاه یک‌ساله (گندم) دارای نوعی پروتئین ذخیره‌ای در گروهی از واکنش‌های خود می‌باشد.
- (۲) نوعی گیاه چندساله (زنبق) دارای زمین‌ساقه (نوعی ساقه تخصص‌یافته) می‌باشد.
- (۳) هر گیاه دوساله در سال اول زندگی خود، فاقد ساختارهای زایشی می‌باشد.
- (۴) گیاهان علفی چندساله رسوب سوبرین در دیواره یاخته‌های سامانه بافتی پوششی خود دارند.

۳- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«افزایش هورمون اکسین برخلاف ..... هورمون ..... می‌تواند در فرآیند ..... داشته باشد»

- (۱) کاهش - جیبرلین - درشت کردن میوه‌ها و تشکیل میوه‌های بدون دانه تأثیر منفی
- (۲) کاهش - آبسزیک‌اسید - رشد گروهی از جوانه‌های گیاهی تأثیر مثبت
- (۳) افزایش - اتیلن - تشکیل لایه جداکننده در قاعده دم‌برگ تأثیر منفی
- (۴) افزایش - سیتوکینین - جلوگیری از ایجاد چیرگی راسی تأثیر مثبت

۴- کدام گزینه در مورد ساقه‌های تخصص‌یافته برای تولیدمثل غیرجنسی درست است؟

- (۱) زمین‌ساقه زنبق برخلاف ساقه هوایی این گیاه، فاقد جوانه انتهایی است.
- (۲) در محل گره‌های موجود در ساقه روزمینی تخصص‌یافته برای تولیدمثل رویشی، گیاهانی جدید به وجود می‌آیند.
- (۳) از هر پیاز گیاهانی نظیر لاله و پیاز خوراکی، یک پیاز کوچک تشکیل می‌شود که می‌تواند خاستگاه یک گیاه باشد.
- (۴) ساقه زیرزمینی گیاه سیب‌زمینی همانند نرگس، به علت ذخیره مواد غذایی متورم شده است.

۵- یاخته ..... شکل مقابل که مربوط به تشکیل رویان در دانه است، نمی‌تواند .....

- (۱) کوچک‌تر - با سرعت بیشتری نسبت به یاخته بزرگ‌تر تقسیم گردد.
- (۲) بزرگ‌تر - با تقسیم سیتوپلاسم نامساوی تقسیم گردد.
- (۳) کوچک‌تر - با تقسیمات خود، ذخیره دانه ذرت را ایجاد کند.
- (۴) بزرگ‌تر - موجب اتصال رویان به گیاه مادر گردد.

۶- کدام‌یک از موارد زیر در مورد پاسخ‌های گیاه به محیط درست است؟

- (۱) گیاهانی مانند شبدر که در روزهای بلند گل می‌دهند تحت هیچ شرایطی در روزهای کوتاه موفق به گلدهی نمی‌شوند.
- (۲) یاخته‌های رویوست در اندام‌های هوایی با ترشح پوستک، بافت‌های زیرین خود را در مقابل ورود عوامل بیماری‌زا به طور کامل ایمن می‌سازند.
- (۳) مصرف موادی که در گیاهان به عنوان ترکیبات دفاعی استفاده می‌شود می‌تواند سبب اختلال در فرایند گروهی از یاخته‌های انسان گردند.
- (۴) گیاهان همواره در برابر محرک‌هایی که آن‌ها را تحریک می‌کنند پاسخی یکسان و مشابه دارند.

۷- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟

« با توجه به مطالب زیست یازدهم وجه ..... با ..... در این است که ..... »

- (۱) اشتراک بخشی از ریشه درخت آلبالو - ساقه تخصص یافته توت فرنگی - هر دو به طور افقی نسبت به سطح خاک رشد می‌کنند.
- (۲) تفاوت میله پرچم گل آلبالو - تخمدان در این گل - یکی برخلاف دیگری، به بخش گود نهنج اتصال دارد.
- (۳) تفاوت بعضی از گیاهان وابسته به باد جهت‌گرفته‌افشانی - گل قاصد - یکی برخلاف دیگری، گل‌های فاقد رنگ‌های درخشان تولید می‌کند.
- (۴) اشتراک پرتقال بدون دانه - موزهای بدون دانه - هر دو رویان قبل از تکمیل مراحل رشد و نمو از بین می‌روند.

۸- کدام مورد، در ارتباط با گیاه تنباکو و جانوران مرتبط با آن از نظر درستی یا نادرستی با بقیه متفاوت است؟

- (۱) گیاه تنباکو ضمن داشتن برگ‌های نواری، دارای ریشه افشان است.
- (۲) نوزاد کرم آفت دارای اندازه بزرگتری نسبت به زنبور ماده وحشی است.
- (۳) در پی تخم‌گذاری زنبور ماده روی برگ این گیاه و خروج نوزادان از تخم جمعیت آفت کاهش می‌یابد.
- (۴) یاخته‌های آسیب دیده برگ این گیاه، در متصاعد کردن ترکیب‌های (های) فراری موثر هستند که توسط زنبور وحشی قابل تشخیص است.

۹- چندمورد، برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

- «با توجه به مطالب کتاب درسی، وجه اشتراک..... با..... در این است که هر دو.....»
- الف) یاخته بزرگتر حاصل تقسیم گرده نارس - یاخته کوچکتر حاصل میوز بافت خورش - توانایی انجام تقسیم میتوز را ندارند.
 ب) نهنج گل آلبالو - بخشی از این گل که در آن اسپرم تولید می‌شود - دارای کلروپلاست در گروهی از یاخته‌های خود هستند.
 ج) بخش ایجادکننده میوه هلو - بخش ایجادکننده میوه سیب - بخشی از حلقه‌های چهارگانه یک گل کامل محسوب می‌شوند.
 د) یاخته تخم‌زا که در مجاورت منفذ تخمک قرار دارد - یاخته ایجادکننده گامت نر - در تماس با یاخته کوچکتر از خود قرار دارند.
- ۱(۱) ۲(۲) ۳(۳) ۴(۴)

۱۰- چند مورد، برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

- «نوعی هورمون گیاهی مورد استفاده در کشت بافت که افزایش آن منجر به ایجاد بخش..... یاخته نگهبان روزنه می‌شود،.....»
- الف) واجد - برخلاف هورمون دیگر مورد استفاده در کشت بافت، در تحریک تقسیم یاخته‌های اندام‌های هوایی گیاه موثر است.
 ب) فاقد - برخلاف هورمون آزاد شده از سوخت‌های فسیلی، در تولید آنزیم‌های تجزیه‌کننده برگ نقش مهمی دارد.
 ج) فاقد - به منظور اثرگذاری بر جوانه‌های جانبی در خلاف جهت جاذبه زمین حرکت می‌کند.
 د) واجد - در پی قطع جوانه راسی، مقدار آن در گروهی از ساختارهای واجد یاخته‌های مریستمی افزایش می‌یابد.
- ۴(۱) ۳(۲) ۲(۳) ۱(۴)

سؤال‌های آشنا (گواه)

۱۱- چند مورد از موارد زیر در ارتباط با اکسین‌ها درست است؟

- الف) با قطع جوانه راسی مقدار این هورمون در جوانه‌های جانبی افزایش می‌یابد.
 ب) کشف این هورمون سرآغازی برای شناسایی هورمون‌های گیاهی دیگر بود.
 ج) نخستین بار به وسیله دانشمندان ژاپنی و از نوعی قارچ کشف شد.
 د) عامل نارنجی از جمله محصولات حاصل از ساخت مصنوعی اکسین‌هاست.
- ۱(۱) ۲(۲) ۳(۳) ۴(۴)

۱۲- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) لیگنین همانند سیلیس می‌تواند در جلوگیری از ورود عوامل بیماری‌زا به گیاه نقش داشته باشد.
 ۲) ضربه زدن به برگ گیاه حساس، به علت تغییر فشار تورژسانس در یاخته‌های قاعده برگ باعث تا شدن برگ می‌شود.
 ۳) کرک‌های برگ یک نوع گیاه گوشتخوار در برخورد با حشره سبب باز شدن برگ می‌شود.
 ۴) پیچش ساقه مو به علت تفاوت رشد ساقه است که در محل تماس ساقه، رشد یاخته‌ها کاهش می‌یابد.

۱۳- چند مورد از موارد زیر، از پاسخ‌های دفاعی گیاهان می‌باشد؟

- الف) تولید سالیسیلیک اسید در یاخته‌های گیاهی
 ب) وجود نیکوتین در گیاه تنباکو
 ج) بسته شدن برگ گیاه گوشت‌خوار با برخورد حشره
 د) تولید ترکیبات شیمیایی توسط درخت آکاسیا برای مورچه‌ها
- ۱(۱) ۲(۲) ۳(۳) ۴(۴)

۱۴- کدام گزینه، برای تکمیل عبارت زیر نامناسب است؟

- «هورمونی که از نظر تأثیر بر جوانه‌زنی دانه‌ها مخالف جیبرلین‌ها عمل می‌کند، همانند هورمونی که باعث..... می‌شود.....»
- ۱) ریزش برگ‌ها - در هنگام آسیب بافتی کاهش می‌یابد.
 ۲) تسریع و افزایش رسیدگی میوه‌ها - در هنگام تنش‌های محیطی افزایش می‌یابد.
 ۳) انعطاف‌پذیری دیواره‌های یاخته‌ای - رشد جوانه‌های جانبی گیاه را تحت تأثیر قرار می‌دهد.
 ۴) سست شدن میوه‌ها - می‌تواند در مقاومت گیاه در شرایط سخت نقش داشته باشد.

۱۵- کدام گزینه نتیجه مطالعه داروین بر روی حرکت در گیاهان می‌باشد؟

- ۱) عامل خم شدن دانه‌رست به سمت نور، ماده‌ای است که در نوک آن وجود دارد.
 ۲) انواعی از ترکیبات مشابه اکسین در گیاهان متفاوت ساخته می‌شوند.
 ۳) در صورتی دانه‌رست به سمت نور یک جانبه خم می‌شود که نوک آن در برابر نور باشد.
 ۴) قرار دادن آگار آغشته به اکسین در یک طرف دانه رست، باعث خم شدن آن به سمت مقابل می‌شود.

۱۶- هر گیاه ..... به طور قطع .....

- (۱) دارای مریستم پسین - عمری بیشتر از گیاهان علفی دارد.
 (۲) بدون دانه - بدون لقاح ایجاد می‌شود.
 (۳) دارای میوه کاذب - فاقد ساختار تخمدان در میوه است.
 (۴) گل‌دار تک لپه - نخستین تقسیم تخم اصلی را نابرابر انجام می‌دهد.

۱۷- اولین نشانه تشکیل لپه‌ها در کدام یک از گزینه‌های زیر دیده می‌شود؟

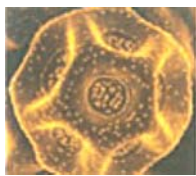

۱۸- کدام گزینه، درباره هر یک از چهار یاخته‌ها پلوتیدی که به یکدیگر چسبیده‌اند و در کیسه‌گرد گیاهی نهان دانه یافت می‌شوند، صحیح است؟

- (۱) به تدریج، تقسیم میتوز انجام می‌دهند.
 (۲) ابتدا با تقسیم خود، دوگامت نر تولید می‌کنند.
 (۳) در دیواره خارجی آن، تزئینات خاصی دیده می‌شود.
 (۴) می‌تواند با تقسیم خود، دانه‌گرد نارس را تولید کند.

۱۹- کدام، در رابطه با شکل مقابل همواره درست نمی‌باشد؟

- (۱) دارای دو یاخته غیر هم‌اندازه است.
 (۲) حاصل تقسیم میتوز است.
 (۳) دارای دو پوسته است.
 (۴) دارای دو مجموعه کروموزوم در هر یاخته خود است.

۲۰- چند مورد جمله مقابل را به درستی تکمیل می‌کند؟ «تکثیر ..... از طریق ..... انجام می‌گیرد»

- الف) توت فرنگی - زمین ساقه (ب) نرگس - پیاز (ج) لاله - غده (د) زنبق - زمین ساقه
 ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

از یاخته نا گیاه + جذب و انتقال مواد در گیاهان

زیست‌شناسی ۱: صفحه‌های ۹۰ تا ۱۱۱

۲۱- در جابه‌جایی نوعی شیره گیاهی، که طی آن ..... رخ می‌دهد، به طور حتم .....

- (۱) به دنبال مصرف انرژی زیستی، جابه‌جایی آب - شیره گیاهی در یک جهت در گیاه منتقل می‌شود.
 (۲) جابه‌جایی آب از نوعی آوند به نوعی دیگر - عبور محصولات فتوسنتزی از پلاسمودسم دور از انتظار است.
 (۳) انتقال آب و مواد مختلف به درون یاخته‌های فاقد ژن ساخت پکتین - جریان حرکت شیره، کندتر و پیچیده‌تر است.
 (۴) انتقال آب از یاخته‌هایی خارج از استوانه آوندی به درون آن - انتقال شیره تحت تاثیر حداقل دو عامل مختلف می‌باشد.

۲۲- باتوجه به مطالب زیست دهم، کدام مورد از نظر درستی یا نادرستی با بقیه متفاوت است؟

- (۱) لایه ریشه زا ضمن داشتن تماس با یاخته‌های زنده فاقد هسته، در مجاورت یاخته‌های بزرگتر آوند چوبی نیز قرار دارد.
 (۲) بخشی از گیاه گونرا که در مجاورت سیانوباکتری‌ها قرار دارد، دارای استوانه‌های آوندی متعدد و نامنظم درون خود می‌باشد.
 (۳) بخشی از ریشه گیاهانی که در دستگاه ساده کشت در محلول مغذی قرار می‌گیرند، همانند شش ریشه در مجاورت هوا یافت می‌شود.
 (۴) یاخته‌های مریستمی ساقه برخلاف یاخته‌های قرار گرفته در مرکز نزدیک نوک ریشه گیاه همزیست قارچ ریشه‌ای فضای بین یاخته‌ای اندکی دارند.

۲۳- در ریشه بعضی از گیاهان دو نوع یاخته در داخلی‌ترین لایه پوست آن‌ها قابل مشاهده است. گروهی از این یاخته‌ها که

قطعا .....

- (۱) تعداد کمتری دارند - همواره دارای سوبرین در پنج وجه از سطوح خود می‌باشند.
 (۲) تعداد بیشتری دارند - در جلوگیری از عبور مواد به روش سیمپلاستی موثر هستند.
 (۳) تعداد بیشتری دارند - در تماس با یاخته‌های انتقال دهنده شیره پرورده قرار می‌گیرند.
 (۴) تعداد کمتری دارند - ضمن داشتن ظاهری نعلی شکل، در جلوگیری از بازگشت مواد درون آوندها به پوست ریشه نقش دارند.

۲۴- کدام گزینه در ارتباط با گیاه خرزهره، به نادرستی بیان شده است؟

- (۱) در سامان بافت زمینه‌ای آن، رایج‌ترین یاخته‌های این بافت مشاهده نمی‌شود.
 (۲) پوستک سطح روپوست بالایی برگ‌های آن، از پوستک روپوست پایینی ضخیم‌تر است.
 (۳) برای داشتن صفات و ویژگی‌های مطلوب می‌توان ژن (های) این گیاه را از طریق مهندسی ژنتیک به گیاهان زراعی منتقل کرد.
 (۴) وجود یاخته‌هایی تمایز یافته در فرورفتگی‌هایی در برگ‌های این گیاه، سبب کاهش خروج بخار آب از برگ می‌شود.

۲۵- چند مورد عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«سازش صورت گرفته در ..... به وسیله ..... برای مقابله با ..... است.»

- (الف) درخت حرا - قرار گرفتن بخشی از ریشه آن بیرون از آب - کمبود اکسیژن.
 (ب) گیاه خرزهره - کرک‌های زیاد در فرورفتگی‌های غارمانند و پوستک ضخیم - خروج بیش از حد آب از برگ.
 (ج) بعضی گیاهان آبی - نرم‌آکنه هوادار در ریشه، ساقه و برگ - کمبود اکسیژن.
 (د) بعضی گیاهان ساکن مناطق خشک - وجود ترکیبات پلی‌ساکاریدی در کریچه‌های خود - دوره‌های کم‌آبی.

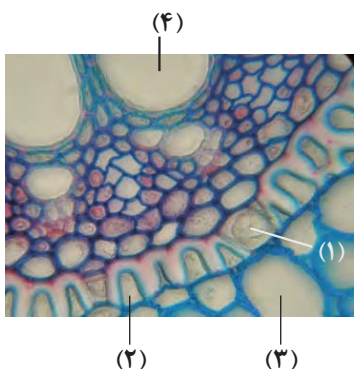
۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲۶- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) تعریق از طریق روزنه‌های همیشه بازی که در منتهی‌الیه یاخته‌های مرده قرار دارند صورت می‌گیرد.
 (۲) با پلاسمولیز یاخته‌های نگهبان روزنه‌هایی از طول آن‌ها کاسته شده و این یاخته‌ها به یکدیگر نزدیک می‌شوند.
 (۳) نور با تحریک انباشت ساکارز و یون‌های کلر و پتاسیم در یاخته نگهبان پتانسیل آب این یاخته‌ها را افزایش داده و سبب خروج آب از آن‌ها می‌شود.
 (۴) در ریشه بعضی گیاهان انتقال مواد به استوانه‌آوندی از طریق بعضی از یاخته‌های درون پوستی ویژه (یاخته معبر) انجام می‌شود.

۲۷- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«یاخته‌ای از شکل مقابل که با شماره ..... مشخص شده است .....

- (۱) ۳ - برخلاف یاخته شماره ۱، می‌تواند آب و مواد محلول را از طریق دیواره یاخته‌ای از خود عبور دهد.
 (۲) ۴ - برخلاف یاخته شماره ۲، می‌تواند دارای پروتئین تسهیل‌کننده عبور آب در غشای خود باشد.
 (۳) ۱ - همانند یاخته شماره ۴، نمی‌تواند از ورود مواد ناخواسته یا مضر مسیر آپوپلاستی به درون گیاه جلوگیری کند.

(۴) ۲ - همانند یاخته شماره ۳، می‌تواند در صعود شیره خام در آوندهای چوبی به طور مستقیم نقش داشته باشد.

۲۸- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) حدود ۹۰ درصد گیاهان دانه‌دار با قارچ‌ها همزیستی دارند.
 (۲) گیاه آزولا، در ساقه‌های چوبی خود تثبیت نیتروژن انجام می‌دهد و برای تقویت مزارع برنج در تالاب‌های شمالی به کار می‌رود.
 (۳) بعضی از سیانوباکتری‌ها می‌توانند تثبیت نیتروژن هم انجام دهند.
 (۴) گیاهان انگل همه یا بخشی از آب و مواد غذایی خود را از گیاهان فتوسنتزکننده دریافت می‌کنند.

۲۹- کدام یک عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«در گیاه چوبی سه ساله ..... بخش‌هایی که در تماس با کامبیومی که قسمتی از پوست درخت محسوب ..... قرار می‌گیرند .....

- (۱) همه - می‌شود - ضمن اینکه در تشکیل پیراپوست نقش دارند، حاصل تقسیم یاخته‌های این کامبیوم می‌باشند.
 (۲) فقط برخی از - نمی‌شود - برای جابه‌جایی مواد درون خود به مصرف انرژی توسط پروتئین‌های سایر یاخته‌ها وابسته اند.
 (۳) فقط برخی از - می‌شود - ضمن اینکه مشابه گروهی از یاخته‌های استوانه‌آوندی هستند، در تماس با آوند آبکش نیز قرار دارند.
 (۴) همه - نمی‌شود - توسط یاخته‌هایی تشکیل می‌شوند که همانند لنفوسیت‌ها دارای نسبت بالای هسته به سیتوپلاسم هستند و در افزایش طول ساقه نقش ندارند.

۳۰- چند مورد، عبارت زیر را به طور نامناسبی تکمیل می‌کند؟

«بخشی از گیاه گوجه فرنگی که ..... به طور قطع ضمن داشتن .....

- (الف) در آن نیترات به آمونیوم تبدیل می‌شود - تارکشنده‌های کوتاه‌تر نزدیک سطح خاک، فاقد پوستک می‌باشد.
 (ب) در گیاهان چوبی عدسک دارد - یاخته‌های موثر بر ترقق، در مجاورت اندام مکنده گل جالیزی یافت می‌شود.
 (ج) معادل بخشی از نخود است که در مجاورت ریزوبیوم قرار می‌گیرد - شکل ستاره‌ای قرارگیری آوندهای چوبی در مرکز خود، در حرکت مواد در این آوندها نیز نقش دارد.
 (د) استوانه‌های آوندی روی یک دایره قرار می‌گیرد - یاخته‌های بزرگتر در مجاورت روپوست، توانایی فتوسنتز در گروهی از یاخته‌های پارانشیمی را نیز دارد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

سؤال‌های آشنا (گواه)

۳۱- در ارتباط با وسیع‌ترین بخش ساقه اصلی (تنه) یک درخت ده ساله، کدام مورد صحیح است؟

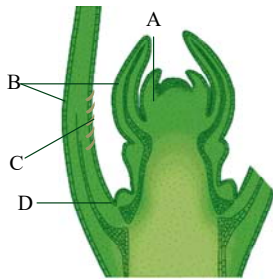
- (۱) دو نوع مریستم پسین دارد.
- (۲) فاقد یاخته‌هایی با دیواره چوب‌پنبه‌ای است.
- (۳) در هدایت شیره خام گیاه فاقد نقش اصلی است.
- (۴) یاخته‌های پارانشیم و عدسک‌های فراوان دارد.

۳۲- مریستم نخستین ..... مریستم پسین .....

- (۱) برخلاف - قادر به تولید عناصر آوندی می‌باشد.
- (۲) همانند - دارای پروتوپلاست کم با هسته درشت می‌باشد.
- (۳) برخلاف - در رشد عرضی ساقه و ریشه نقش ندارد.
- (۴) همانند - در ساختن عدسک نقش دارد.

۳۳- با توجه به شکل مقابل نمی‌توان گفت:

- (۱) فعالیت A به رشد طولی و عرضی ساقه کمک می‌کند.
- (۲) B، برگ جوان است.
- (۳) C از تمایز بعضی یاخته‌های روپوستی ایجاد شده است.
- (۴) D، مریستم پسین است.

۳۴- هر باکتری موجود در خاک اطراف ریشه گیاهان که .....، به‌طور حتم .....

- (۱) میزان یون آمونیوم را درون خاک افزایش می‌دهد- توانایی تغییر شکل مولکولی نیتروژن جو را دارد.
- (۲) موجب تبدیل نیتروژن جو به نیتروژن قابل استفاده گیاهان می‌شود- به‌صورت آزاد در خاک زندگی می‌کند.
- (۳) مستقیماً در کاهش میزان آمونیوم خاک دخیل است- می‌تواند موادی قابل جذب برای ریشه گیاهان تولید کند.
- (۴) ماده نیتروژن دار تولیدی آن می‌تواند در ساقه گیاه حرکت کند- در کاهش میزان NH_4^+ خاک نقش به‌سزایی دارد.

۳۵- کودهای ..... از نظر ..... با کودهای شیمیایی متفاوت‌اند و این کودها .....

- (۱) زیستی - دارا بودن جانداران زنده - باعث آسیب به محیط زیست نمی‌شوند.
- (۲) آلی - آسیب‌زدن به خاک - برخلاف کودهای زیستی به همراه کودهای دیگر به خاک افزوده می‌شوند.
- (۳) آلی - دارا بودن مواد معدنی - شامل بقایای در حال تجزیه جانداران می‌باشند.
- (۴) زیستی - سهولت دسترسی و هزینه - معمولاً به تنهایی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۳۶- چند مورد، در ارتباط با «یکی از معمول‌ترین سازگاری‌ها برای جذب آب و مواد مغذی که در حدود ۹۰ درصد گیاهان دانه‌دار

دیده می‌شود»، صحیح است؟

- (الف) امکان زندگی بخش کوچکی از جاندار همزیست در درون ریشه وجود دارد.
- (ب) امکان نفوذ بخشی از پیکر جاندار همزیست از دیواره یاخته گیاهی وجود دارد.
- (ج) در این نوع همزیستی انواعی از تثبیت‌کننده‌های نیتروژن شرکت دارند.
- (د) غلافی که در سطح پوستک ریشه شکل می‌گیرد، می‌تواند مواد معدنی بیش‌تری جذب کند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۳۷- می‌توان گفت .....

- (۱) نیروی هم چسبی همانند نیروی دگرچسبی بر صعود شیره خام به صورت جریان توده‌ای اثر بازدارنده دارد.
- (۲) فشار ریشه‌ای سبب می‌شود شیره خام در آوندچوبی تا ده‌ها متر به سمت بالا رود.
- (۳) فشار ریشه‌ای در بسیاری از گیاهان نقش کمی در صعود شیره خام درون آوند چوبی دارد.
- (۴) انتقال شیره خام از ریشه به ساقه جزء مسیرهای کوتاه انتقال آب و مواد معدنی است.

۳۸- کدام گزینه عبارت زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«برخی سیانوباکتری‌ها ..... ریزوبیوم‌ها، به‌طور قطع .....

- (۱) برخلاف - می‌توانند گیاه‌خاک با مقدار زیادی نیتروژن ایجاد کنند.
- (۲) برخلاف - می‌توانند علاوه بر فتوسنتز، تثبیت نیتروژن نیز انجام دهند.
- (۳) همانند - رشد گیاه گونرا در نواحی فقیر از نیتروژن را تسهیل می‌کنند.
- (۴) همانند - با عملکرد خود، نیتروژن مورد نیاز گیاهان تیره پروانه‌واران را تأمین می‌کنند.

۳۹- در گیاه علفی و دولبه‌ای، .....

- (۱) باربرداری آبکشی برخلاف بارگیری آبکشی، می‌تواند افزایشدهنده تعریق باشد.
- (۲) به دنبال غیرفعال شدن یاخته‌های همراه در آوند آبکش، ترابری شیره پرورده بدون مشکل ادامه می‌یابد.
- (۳) چسبیدن مولکول‌های آب به یکدیگر، مانع صعود شیره خام در آوند چوبی می‌شود.
- (۴) به دنبال افزایش فشار ریشه‌ای و کاهش تعرق، مقدار تعریق در برگ کاهش می‌یابد.

۴۰- کدام مورد در ارتباط با لایه‌ای از ریشه گیاه لوبیا صحیح است که بلافاصله در بخش داخلی تر لایه‌ای قرار دارد که مانند صافی

عمل می‌کند؟

- (۱) فاقد فضا برای مسیر آپوپلاستی است.
- (۲) از برگشت مواد جذب شده به بیرون از ریشه جلوگیری می‌کند.
- (۳) از این لایه، حرکت مواد در هر سه مسیر تا آوند چوبی ادامه می‌یابد.
- (۴) استوانه ظریفی از یاخته‌هاست که یاخته‌های آن کاملاً به هم چسبیده‌اند.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

مغناطیس و القای الکترومغناطیسی

فیزیک ۲: صفحه های ۸۵ تا ۱۰۴

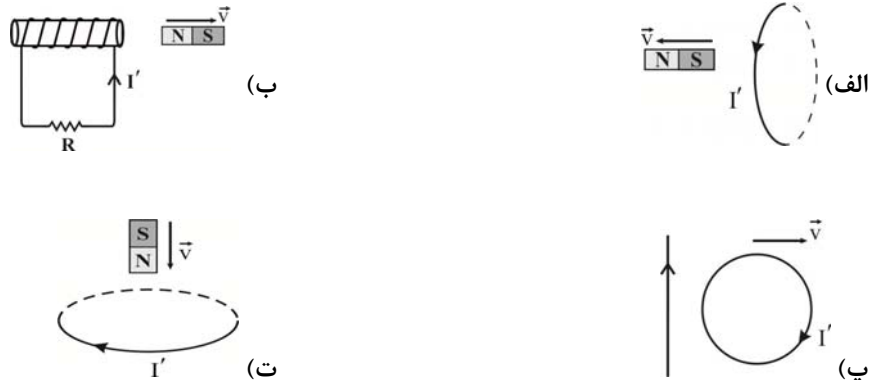
۴۱- سطح قاب مربعی شکلی بر خط‌های میدان مغناطیسی یکنواختی عمود است و در این حالت شار مغناطیسی عبوری از آن برابر

با Φ است. اگر این قاب را به صورت حلقه‌ای دایره‌ای در آورده و آنرا عمود بر خط‌های همان میدان مغناطیسی قرار دهیم، شار

مغناطیسی عبوری از آن چند برابر Φ خواهد شد؟

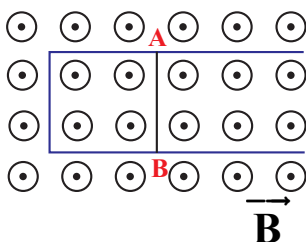
(۱)	$\frac{4}{\pi}$
(۲)	$\frac{\pi}{4}$
(۳)	$\frac{\pi}{2}$
(۴)	$\frac{2}{\pi}$

۴۲- در چند مورد جهت جریان القایی I' در حلقه یا سیملوله درست رسم شده است؟

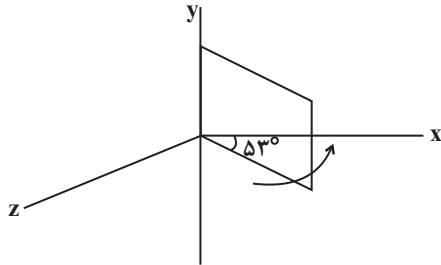
(۱)	۱
(۲)	۲
(۳)	۳
(۴)	صفر

۴۳- با توجه به شکل زیر اگر میله AB به سمت راست حرکت کند جهت جریان القایی در میله کدام است و پتانسیل الکتریکی کدام نقطه بیشتر است؟

- (۱) جریان از A به B و پتانسیل الکتریکی A بیشتر
- (۲) جریان از A به B و پتانسیل الکتریکی B بیشتر
- (۳) جریان از B به A و پتانسیل الکتریکی B بیشتر
- (۴) جریان از B به A و پتانسیل الکتریکی A بیشتر

۴۴- مطابق شکل زیر، یک قاب مستطیل شکل به ابعاد $۳۰\text{cm} \times ۲۰\text{cm}$ و مقاومت ۱۰Ω درون میدان مغناطیسی یکنواخت $\vec{B} = (۰/۰۳\text{T})\vec{i}$ قرار دارد. اگر قاب را حول ضلعی که منطبق بر محور y است، در مدت زمان ۲ms به اندازه ۱۶ درجه در جهت نشان داده شده دوران دهیم، اندازه جریان القایی متوسط چند میلی آمپر می‌باشد؟ $(\sin ۳۷^\circ = ۰/۶)$

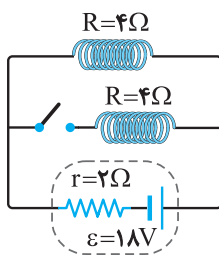
(۱) $۵/۴$

(۲) $۱/۸ \times ۱۰^{-۲}$

(۳) ۵۴

(۴) ۱۸

۴۵- مطابق شکل روبه‌رو دو القاگر مشابه با مقاومت الکتریکی ۴Ω به یک باتری متصل‌اند. انرژی ذخیره شده در القاگر قبل از بسته شدن کلید چند برابر مجموع انرژی ذخیره شده در القاگرها بعد از بسته شدن کلید است؟

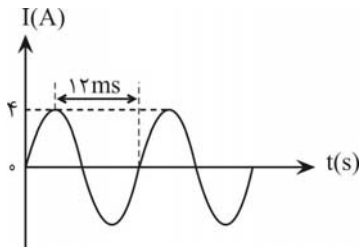
(۱) $\frac{۸}{۹}$

(۲) $\frac{۹}{۸}$

(۳) $\frac{۹}{۴}$

(۴) $\frac{۲}{۹}$

۴۶- شکل زیر، نمودار جریان متناوبی را نشان می‌دهد که از یک رسانای ۵ اهمی می‌گذرد. در لحظه $t = ۱۲\text{ms}$ ، اندازه نیروی محرکه القایی چند ولت است و در چه لحظه‌ای بر حسب میلی ثانیه، جریان برای اولین بار در رسانا بیشینه می‌شود؟

(۱) صفر، ۳

(۲) صفر، ۴

(۳) ۳ ، ۲۰

(۴) ۴ ، ۲۰

۴۷- با ثابت قرار دادن یک سیم‌پیچ در یک میدان، می‌توان در آن جریان الکتریکی برقرار کرد، نوع این میدان چیست؟

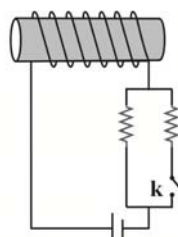
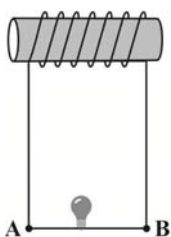
(۱) الکتریکی ثابت

(۲) گرانش

(۳) مغناطیسی ثابت

(۴) مغناطیسی متغیر

۴۸- در شکل زیر، با بستن کلید k ، جهت جریان القایی عبوری از لامپ از لامپ از ..... است و با گذشت زمان نور این لامپ ..... .

(۱) A به B - کاهش می‌یابد

(۲) A به B - ثابت می‌ماند.

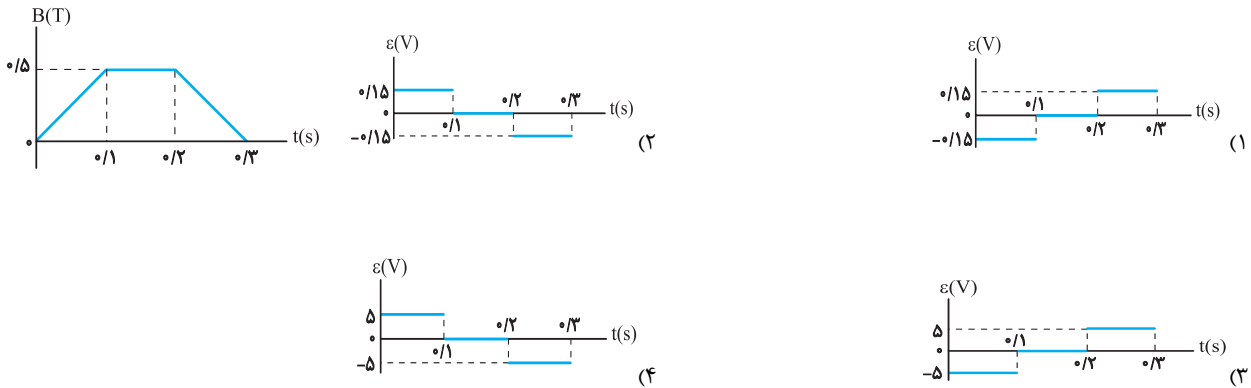
(۳) B به A - کاهش می‌یابد.

(۴) B به A - ثابت می‌ماند.

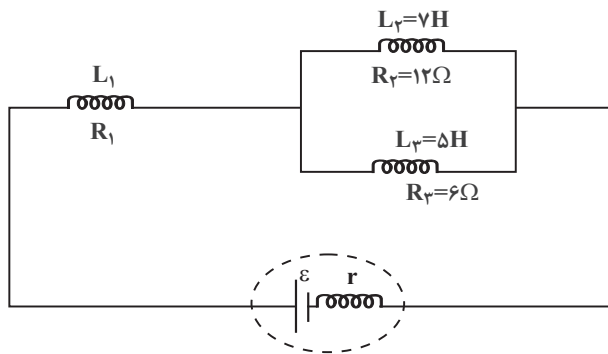

۴۹- یک حلقه به شعاع ۱۰ سانتی متر و مقاومت 5Ω به طور عمود بر یک میدان مغناطیسی قرار دارد و میدان مغناطیسی مطابق

شکل مقابل تغییر می کند. نمودار نیروی محرکه القا شده در حلقه کدام است؟ ($\pi = 3$)

۵۰- در مدار شکل زیر، اگر انرژی ذخیره شده در سیملوله (۱)، سه برابر مجموع انرژی ذخیره شده در سیملوله های (۲) و (۳) باشد، L_1 چند هانری است؟

- ۹ (۱)
 $\frac{17}{9}$ (۲)
 ۳ (۳)
 $\frac{11}{9}$ (۴)

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

پوشاک نیازی پایان ناپذیر

شیمی ۲: صفحه های ۹۷ تا ۱۲۱

۵۱- کدام گزینه درست است؟

- (۱) جرم مولی نایلون، همانند جرم مولی سلولز بسیار زیاد است و هر دو، جزو پلیمرهای ساختگی هستند.
 (۲) از آنجایی که مولکول های سازنده سلولز و نشاسته یکسان هستند، این دو ترکیب ایزومرنند.
 (۳) در سال های اخیر، میزان تولید الیاف پنبه ای افزایش یافته است.
 (۴) علی رغم افزایش میزان تولید الیاف پنبه ای در سال های اخیر، هم چنان میزان تولید آن ها از الیاف پشمی کم تر است.

۵۲- کدام عبارت ها درست هستند؟

- (آ) در پلیمر (آ) برخلاف پلیمر (ب)، اتم های کربن حداکثر به دو اتم کربن دیگر متصل هستند.
 (ب) مونومر های سازنده دو پلیمر (آ) و (ب) مشابه است.

- (پ) پلی اتن سنگین از پلی اتن سبک کدرتر است و چگالی و جرم مولی بیشتری دارد.
 (ت) پلی اتن سبک مذاب را در دستگاهی با عمل دمیدن هوا به ورقه نازک پلاستیکی تبدیل می کنند.
 (۱) آ و ب (۲) آ و پ (۳) ب و ت (۴) پ و ت

۵۳- اگر در شرایط مناسب مونومرهایی با ساختار روبه‌رو به پلیمر تبدیل شوند، ساختار پلیمر حاصل کدام است؟

۵۴- چند مورد از عبارتهای زیر درست است؟

- (آ) در ساختار هر مونومر پلی‌سیانواتن، ۹ جفت الکترون پیوندی وجود دارد.
 (ب) در ساختار پلیمر سازنده ظروف یکبار مصرف، حلقه بنزنی وجود دارد.
 (پ) در ساختار پلی‌وینیل کلرید همانند وینیل کلرید، هر اتم کربن، به یک یا دو اتم هیدروژن متصل است.
 (ت) در هر مونومر سازنده پلیمر پتو، ۴ اتم کربن و ۳ اتم هیدروژن به کار رفته است.

۴ (۱)   ۳ (۲)   ۲ (۳)   ۱ (۴)

۵۵- در مورد تفلون کدام موارد نادرست‌اند؟ ($C = 12, H = 1, F = 19 : g.mol^{-1}$)

(آ) در تولید نخ دندان به کار می‌رود.

(ب) تفاوت جرم مونومر آن با مونومر پلی‌استیرن برابر با ۲۰ گرم بر مول می‌باشد.

(پ) نقطه ذوب بالایی دارد و در برابر گرما مقاوم است.

(ت) از نظر شیمیایی واکنش‌پذیر است اما در حلال آلی حل نمی‌شود.

(ث) جامد بوده و مونومر آن حالت گازی دارد.

۱ (آ، ب)   ۲ (پ و ت)   ۳ (ب و ت)   ۴ (پ، ت و ث)

۵۶- در صورتی که در نوعی پلی‌استیرن، ۳۶۶ مول پیوند دوگانه وجود داشته باشد، چند کیلوگرم از مونومر آن به مصرف رسیده است؟

($H = 1, C = 12 : g.mol^{-1}$)

۱۲۶۸۸ (۱)   ۳۸۰۶۴ (۲)   ۳۸۰۶۴ (۳)   ۱۲۶۸۸ (۴)

۵۷- چه تعداد از موارد زیر در مورد سلولز، نادرست است؟

(آ) الیاف سلولز از اتصال شمار بسیار زیادی از مولکول‌های گلوکز به یکدیگر تشکیل شده است.

(ب) مولکول سلولز نیز همانند مولکول انسولین اندازه و جرم مولکولی بالایی دارد.

(پ) یک مولکول سلولز همانند مولکول نفتالن و برخلاف مولکول آب از شمار بسیار زیادی اتم تشکیل شده است.

(ت) نیروهای بین مولکولی در سلولز از پروبان قوی‌تر است.

۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

۵۸- چند مورد از عبارتهای زیر نادرست‌اند؟

(آ) بین مولکول‌های ویتامین K، امکان تشکیل پیوند هیدروژنی وجود ندارد.

(ب) ویتامین موجود در کاهو و کلم، یک ترکیب آروماتیک است.

(پ) گشتاور دو قطبی ویتامین موجود در شیر، همانند گشتاور دو قطبی هیدروکربن‌ها تقریباً صفر است.

(ت) ویتامین آ همانند ویتامین ث، دارای گروه عاملی هیدروکسیل است.

۱ (صفر)   ۱ (۲)   ۲ (۳)   ۳ (۴)

۵۹- مقداری متیل استات ۳۷ درصد خالص را آبکافت می‌کنیم و در مجموع ۸/۲۸ گرم فراورده آلی حاصل می‌شود. جرم استر

ناخالص اولیه در این واکنش چه قدر است؟ ($O = ۱۶, C = ۱۲, H = ۱: g.mol^{-1}$)

- ۱۸ (۱)   ۶/۶ (۲)   ۳۶ (۳)   ۱۳/۲ (۴)

۶۰- همه عبارتهای داده شده نادرست‌اند، به‌جز....

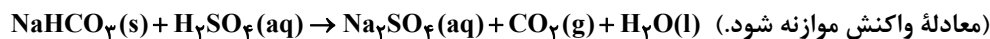
- (۱) مواد زیست تخریب پذیر در طبیعت توسط جانداران ذره‌بینی به موادی مانند نشاسته تبدیل می‌شوند.
 (۲) اگر سفیدکننده‌ها را در آب ریخته و لباس را درون محلول فرو ببریم، رنگ لباس در محل تماس با محلول، به سرعت از بین می‌رود.
 (۳) آهنگ تجزیه پلی استرها و پلی آمیدها، مستقل از ساختار مونومرهای سازنده آن‌ها است.
 (۴) پوشاک و پوشش‌های تهیه شده از پلیمرهای حاصل از هیدروکربن‌های سیر نشده، برای سالیان طولانی دست نخورده باقی می‌ماند.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آب، آهنگ زندگی

شیمی ۱: صفحه های ۹۸ تا ۱۲۲

۶۱- واکنش سولفوریک اسید با سدیم هیدروژن کربنات به صورت زیر است:

برای واکنش کامل با ۷۵۰ میلی لیتر محلول ۴ مولار سولفوریک اسید، چند گرم سدیم هیدروژن کربنات نیاز است و اگر گاز کربن

دی اکسید تولید شده، در واکنش: $BaO(s) + CO_2(g) \rightarrow BaCO_3(s)$ شرکت کند، چند گرم $BaCO_3(s)$ تولید می‌شود؟

(گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید، $H = ۱, C = ۱۲, O = ۱۶, Na = ۲۳, Ba = ۱۳۷: g.mol^{-1}$)

- ۷۶۵,۲۵۲ (۱)   ۱۱۸۲,۲۵۲ (۲)   ۷۶۵,۵۰۴ (۳)   ۱۱۸۲,۵۰۴ (۴)

۶۲- درصد جرمی پتاسیم نیترات در محلول سیر شده آن در دمای $40^\circ C$ ، برابر $37/5\%$ است. اگر 360 گرم محلول دارای 162 گرم از

این نمک در دمای $50^\circ C$ را تا $40^\circ C$ سرد کنیم. چند گرم از آن در محلول باقی می‌ماند و به تقریب چند مول از آن رسوب

می‌کند؟ (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید و جرم مولی KNO_3 را به تقریب، برابر 100 گرم در نظر بگیرید.)

- $0/27, 118/8$ (۱) $0/27, 135$ (۲) $0/43, 135$ (۳) $0/43, 118/8$ (۴)

۶۳- چه تعداد از موارد زیر نادرست است؟

(آ) آب رایج ترین و فراوان ترین حلال در طبیعت است و تمام محلول‌های موجود در بدن انسان، محلول‌های آبی هستند.

(ب) ید در محلولی با گشتاور دوقطبی بزرگ مانند هگزان حل می‌شود.

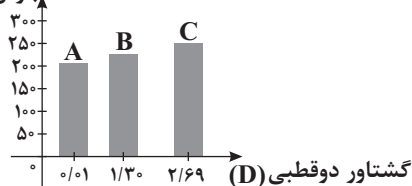
(پ) اتانول و استون به هر نسبتی در آب حل می‌شوند و در هر حالتی محلول سیر شده حساب می‌شوند.

(ت) در مخلوط آب و هگزان به حالت مایع، اجزای مخلوط اصلاً در یکدیگر حل نمی‌شوند.

- ۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

۶۴- با توجه به نمودار زیر که مربوط به سه ترکیب آلی با جرم مولی تقریباً یکسان در فشار یک اتمسفر می‌باشد، کدام گزینه نادرست است؟

نقطه جوش (K)

(۱) در شرایط یکسان انحلال پذیری ماده A در هگزان از مواد B و C بیشتر است.

(۲) ماده C ممکن است یک ترکیب قطبی مانند اتانول یا استون باشد.

(۳) جهت گیری و منظم شدن مولکول‌های ترکیب B در میدان الکتریکی نسبت به

ترکیب A محسوس تر است.

(۴) حالت فیزیکی ماده A در دمای اتاق و فشار 1 atm به صورت گازی است.

۶۵- چه تعداد از موارد زیر درست است؟

- (آ) ترتیب قدرت نیروهای بین مولکولی در حالت‌های فیزیکی مختلف یک ماده به صورت: جامد < مایع < گاز است.
 (ب) نیروی بین مولکولی به‌طور عمده به میزان قطبیت و جرم مولکول‌ها بستگی دارد، به‌طوری که مولکول‌های سنگین‌تر همواره نیروی بین مولکولی قوی‌تری دارند.
 (پ) قطبیت مولکول‌های آب تقریباً دو برابر قطبیت مولکول‌های H_2S است.
 (ت) تمام نیروهای جاذبه بین مولکولی، به نیروهای وان‌دروالسی معروف هستند.

۱ (۱) ۲ (۲)

۳ (۳) ۴ (۴)

۶۶- چه تعداد از موارد زیر درست است؟

- (آ) در گروه ۱۷، با افزایش جرم مولی، نیروهای بین مولکولی در عناصر دو اتمی آن‌ها افزایش می‌یابد.
 (ب) مولکول‌های دو اتمی عناصر گروه ۱۷ در میدان الکتریکی جهت‌گیری نمی‌کنند.
 (پ) از بین گازهای CO و N_2 ، CO آسان‌تر به مایع تبدیل می‌شود.
 (ت) از بین مولکول‌های دو اتمی عناصر گروه ۱۷، دو عنصر نقطه‌جوش پایین‌تر از دمای اتاق دارند.
 (ث) در مواد مولکولی با جرم مولی مشابه، ماده با مولکول‌های ناقطبی نقطه‌جوش بالاتری نسبت به ماده با مولکول‌های قطبی دارد.

۳ (۱) ۴ (۲)

۲ (۳) ۵ (۴)

۶۷- در دمای اتاق و فشار یک اتمسفر، $4 \times 10^{-4} \times 2/5$ مول گاز نیتروژن به‌طور کامل در 250° گرم آب حل می‌شود. کدام گزینه می‌تواند حداکثر جرم نیتروژن حل شده در فشار $2/5$ اتمسفر و دمای 273 کلون را در 500 گرم آب نشان دهد؟ ($N = 14 \text{ g.mol}^{-1}$)

۰/۰۳۵g (۱) ۰/۰۱۷۵g (۲)

۰/۰۴۲g (۳) ۰/۰۱۲۵g (۴)

۶۸- اگر نیروی جاذبه بین ذرات در حلال خالص با $A...A$ ، در حل‌شونده خالص با $B...B$ و در مخلوط حاصل از آنها با $A...B$ نشان داده شود، در چند مورد از مخلوط‌های زیر رابطه $A...B < \frac{A...A + B...B}{2}$ برقرار است؟

(آ) باریم سولفات در آب

(ب) آمونیوم سولفات در آب

(پ) ید در هگزان

(ت) نقره کلرید در آب

(ث) پتاسیم‌هیدروکسید در آب

۵ (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴)

۶۹- کدام درست است؟

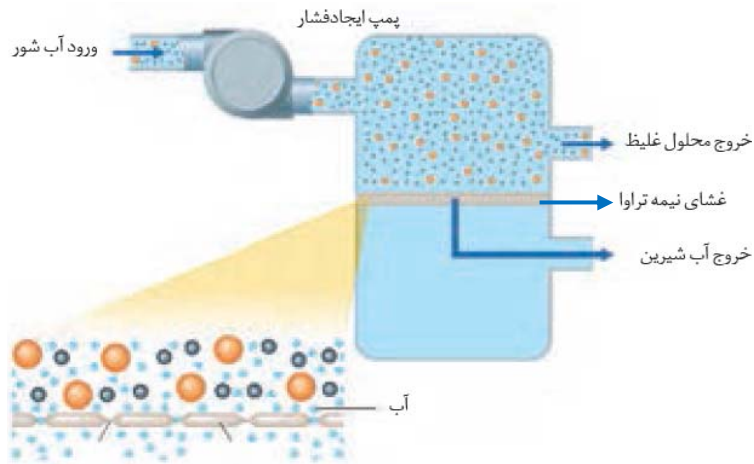
(۱) شمار پیوندهای هیدروژنی تشکیل‌شده به ازای هر مولکول: $HF < H_2O < NH_3$

(۲) ترتیب مایع شدن گازها: $NH_3 \leftarrow HF \leftarrow H_2O$

(۳) نقطه جوش: $HF > H_2O > NH_3$

(۴) شمار جفت‌الکترون‌های غیرپیوندی: $HF < NH_3 < H_2O$

۷۰- شکل زیر یکی از روش‌های تولید آب شیرین از آب دریا را نشان می‌دهد. با توجه به آن کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) محلول بالای غشای نیمه تراوا با گذشت زمان غلیظ‌تر می‌شود.
- (۲) به کمک این روش برخلاف روش تقطیر، ترکیب‌های آلی فرار را می‌توان از آب جدا کرد.
- (۳) جهت حرکت مولکول‌های آب، از پایین غشای نیمه تراوا به سمت بالای آن است.
- (۴) در این روش، مانند روش صافی کربن، نمی‌توان میکروب‌های موجود در آب را جدا کرد.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

آمار و احتمال

ریاضی ۲: صفحه‌های ۱۴۳ تا ۱۶۶

۷۱- اگر $P(A) = \frac{1}{4}$ ، $P(B) = \frac{1}{3}$ و $P(A|B') = \frac{1}{4}$ باشند، حاصل $P(A \cap B)$ کدام است؟

$\frac{1}{3}$ (۲)	$\frac{1}{8}$ (۱)
$\frac{1}{6}$ (۴)	$\frac{1}{4}$ (۳)

۷۲- در پرتاب ۲ تاس سالم به صورت همزمان، اگر مجموع دو عدد رو شده کمتر از ۶ باشد، احتمال اینکه هر دو عدد زوج باشند، کدام است؟

۰/۱۵ (۲)	۰/۱ (۱)
۰/۲۵ (۴)	۰/۲ (۳)

۷۳- اختلاف مقادیر ۷ داده از میانگین آن‌ها اعداد صحیح متمایز و متوالی هستند. انحراف معیار این داده‌ها چه قدر است؟

۲ (۲)	$\sqrt{2}$ (۱)
۴ (۴)	$2\sqrt{2}$ (۳)

۷۴- اگر میانگین داده‌های $x_1, x_2, \dots, x_{10} + 9$ برابر با میانگین داده‌های $x_1, x_2, \dots, x_{10} - 9$ باشد، در این صورت

میانگین داده‌های $x_1, x_2, \dots, x_{10}$ کدام است؟

۹ (۲)	$\frac{9}{2}$ (۱)
صفر (۴)	۴۵ (۳)

۷۵- عددی به تصادف از مجموعه $\{۲۵۰, ۲۵۱, \dots, ۵۰۰\}$ انتخاب می‌کنیم. اگر بدانیم این عدد مضرب ۴ است، چقدر احتمال دارد مضرب ۶ نباشد؟

- (۱) $۰/۳۶$ (۲) $۰/۶۸$ (۳) $\frac{۲}{۳}$ (۴) $\frac{۱}{۲}$

۷۶- دو پیشامد A و B در فضای S مستقل از هم هستند، به طوری که $P(A-B) = \frac{۳}{۱۰}$ و $P(A|B) = \frac{۵}{۱۰}$ ، مقدار $P(A \cup B)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{۳}{۴}$ (۲) $\frac{۸}{۱۰}$ (۳) $\frac{۷}{۱۰}$ (۴) $\frac{۹}{۱۰}$

۷۷- ۱۰ داده آماری با میانگین ۱۶ و واریانس ۲۴ مفروض است. دو داده ۸ و ۱۲ را از آن‌ها حذف می‌کنیم، واریانس داده‌های باقی‌مانده کدام خواهد بود؟

- (۱) $۱۸/۲۵$ (۲) $۱۷/۲۵$ (۳) $۱۷/۷۵$ (۴) $۱۸/۷۵$

۷۸- سه تاس را پرتاب می‌کنیم، اگر حداقل یکی از تاس‌ها زوج آمده باشد، با چه احتمالی مجموع سه تاس عددی فرد است؟

- (۱) $\frac{۱}{۷}$ (۲) $\frac{۲}{۷}$ (۳) $\frac{۳}{۷}$ (۴) $\frac{۴}{۷}$

۷۹- احتمال موفقیت فردی، در یک آزمون مستقل، ۲ برابر احتمال موفقیت دوست وی است. احتمال موفقیت لااقل یکی از آن دو، $\frac{۷}{۹}$ است. احتمال موفقیت این فرد کدام است؟

- (۱) $\frac{۱}{۶}$ (۲) $\frac{۱}{۳}$ (۳) $\frac{۴}{۹}$ (۴) $\frac{۲}{۳}$

۸۰- در گروه زنان ساکن یک روستا، ۶۰ درصد آنان تحصیلات ابتدایی و ۲۵ درصد از آنان مهارت قالی‌بافی دارند؛ در صورت مستقل بودن این دو رویداد، اگر یک فرد از این گروه انتخاب شود، با کدام احتمال این فرد تحصیلات ابتدایی یا مهارت قالی‌بافی دارد؟

- (۱) $۰/۷$ (۲) $۰/۷۵$ (۳) $۰/۸$ (۴) $۰/۸۵$

پویایی زمین + زمین‌شناسی ایران

زمین‌شناسی: صفحه‌های ۹۵ تا ۱۱۷

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۸۱- نقطه‌ای در سطح زمین که دارای کمترین فاصله از کانون زمین‌لرزه است، .....

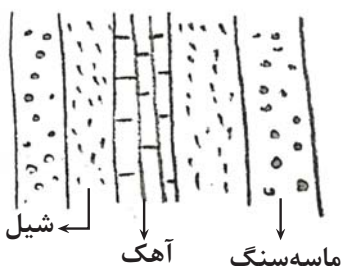
(۱) معیاری برای اندازه‌گیری شدت زمین‌لرزه است.

(۲) از آن به عنوان مکانی جهت محاسبه مقدار انرژی آزاد شده از زمین‌لرزه استفاده می‌شود.

(۳) با دور شدن از آن بزرگی زمین‌لرزه کاهش می‌یابد.

(۴) محل بیشترین تنش وارد بر سنگ در برابر نیروهای وارده است.

۸۲- با توجه به شکل مقابل که مقطعی از لایه‌های خم‌شده می‌باشد، لایه‌های ماسه‌سنگی، شیل و آهکی به ترتیب مربوط به چه دوره‌ای باشند که شکل یک ناودیس را نشان دهد؟

(۱) پرمین - کربنیفر - دونین

(۲) سیلورین - دونین - کربنیفر

(۳) ژوراسیک - کربنیفر - کرتاسه

(۴) کربنیفر - سیلورین - تریاس

۸۳- هرچه میزان سیلیس در لاوا ..... باشند شیب مخروط آتشفشان ..... و ارتفاع مخروط آتشفشان ..... خواهد بود.

- (۱) بیشتر - بیشتر - بیشتر
- (۲) بیشتر - بیشتر - کمتر
- (۳) کمتر - بیشتر - کمتر
- (۴) کمتر - کمتر - بیشتر

۸۴- کارشناسان کدام شاخه زمین‌شناسی به شناسایی و بررسی ساختارهای تشکیل‌دهنده پوسته زمین و نیروهای به‌وجودآورنده آن‌ها و بررسی گسل‌ها، درزه‌ها و چین‌ها می‌پردازد؟

- (۱) ژئوشیمی
- (۲) تکتونیک
- (۳) ژئوفیزیک
- (۴) پترولوژی

۸۵- ایران از نظر منابع نفتی و ذخایر گازی به ترتیب در رتبه‌های ..... و ..... قرار دارد و میدان اهواز در رتبه ..... میدان‌های نفتی عظیم جهان قرار می‌گیرد. (از راست به چپ)

- (۱) سوم، سوم، دوم
- (۲) سوم، دوم، سوم
- (۳) چهارم، دوم، سوم
- (۴) چهارم، سوم، دوم

۸۶- منابع مهم سوخت‌های فسیلی در کدام‌یک از پهنه‌ها وجود دارد؟

- (۱) زاگرس، البرز، سهند - بزمان
- (۲) البرز، زاگرس، کپه‌داغ
- (۳) سنندج - سیرجان، زاگرس، ایران مرکزی
- (۴) البرز، ایران مرکزی، زاگرس

۸۷- کدام‌یک از شاخه‌های زیر، با طبیعت بی‌جان سر و کار دارد؟

- (۱) اکوتوریسم
- (۲) ژئوتوریسم
- (۳) زمین‌شناسی پزشکی
- (۴) زمین‌شناسی زیست محیطی

۸۸- کدام‌یک از موارد زیر، از فواید آتشفشان‌ها نمی‌باشد؟

- (۱) ایجاد اقیانوس
- (۲) تشکیل هواکره
- (۳) خروج مواد مذاب پوسته و تشکیل پوسته جدید
- (۴) تشکیل مزارع حاصل‌خیز

۸۹- اولین نیروگاه زمین‌گرمایی خاورمیانه در نزدیکی کدام آتشفشان تأسیس شده است؟

- A (۱)
- B (۲)
- C (۳)
- D (۴)

۹۰- کوه‌های مریخی، چشمه باداب سورت و گل‌فشان به ترتیب در ..... ، ..... و ..... دیده می‌شوند. (از راست به چپ)

- (۱) چابهار - وردیج - قشم
- (۲) قشم - ساری - چابهار
- (۳) چابهار - ساری - چابهار
- (۴) قشم - وردیج - چابهار

۲۴ شهریور ماه ۱۴۰۲

دوازدهم تجربی

پاسخ‌گویی به تمام سؤالات این دفترچه اختیاری است.

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤالات	وقت پیشنهادی
۱	زیست شناسی ۳	۱۰	۹۱ - ۱۰۰	۱۰ دقیقه
۲	فیزیک ۳	۱۰	۱۰۱ - ۱۱۰	۱۵ دقیقه
۳	شیمی ۳	۱۰	۱۱۱ - ۱۲۰	۱۰ دقیقه
۴	ریاضی ۳	۱۰	۱۲۱ - ۱۳۰	۲۰ دقیقه
۵	فیزیک ۱	۱۰	۱۳۱ - ۱۴۰	۱۵ دقیقه
۶	ریاضی ۱	۱۰	۱۴۱ - ۱۵۰	۲۰ دقیقه

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

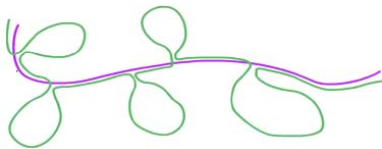
- ۹۱- کدام مورد جمله روبه رو را به درستی تکمیل می کند؟ «در فرآیند ترجمه، در جایگاه .....، برخلاف جایگاه .....»
- ۱) P، در مرحله آغاز - A در مرحله طولیل شدن، تشکیل پیوند هیدروژنی صورت می گیرد.
  - ۲) P، در مرحله طولیل شدن - A در مرحله آغاز، تولید آب صورت می گیرد.
  - ۳) A، در مرحله طولیل شدن - P در مرحله طولیل شدن، مصرف آب صورت می گیرد.
  - ۴) P، در مرحله پایان - P در مرحله آغاز، مصرف آب صورت می گیرد.

- ۹۲- کدام گزینه عبارت مقابل را در ارتباط با ژن میوگلوبین به درستی تکمیل می کند؟ «در مرحله .....»
- ۱) آغاز رونویسی، رنابسپاراز دئوکسی ریبونوکلئوتید مکمل را مقابل دئوکسی ریبونوکلئوتید رشته الگوی DNA قرار می دهد.
  - ۲) پایان رونویسی، رنابسپاراز رونویسی را از توالی ویژه ای از رشته رمزگذار DNA انجام می دهد و رونویسی پایان می یابد.
  - ۳) آغاز ترجمه، اولین پادرمزه (آنتی کدون) در جایگاه P و دومین پادرمزه (آنتی کدون) در جایگاه A ریبوزوم با رمزه ها (کدون ها) جفت می شوند.
  - ۴) پایان ترجمه، با ورود رمزه (کدون) پایان به جایگاه A رناتن، آخرین رنای ناقل (tRNA) در جایگاه P ریبوزوم قرار می گیرد.
- ۹۳- در فرایند ترجمه RNA پیک یک پلی پپتید، ..... و ..... در جایگاه های متفاوتی یا محل تشکیل جایگاه های متفاوتی از رناتن رخ می دهند.

- ۱) تشکیل پیوند هیدروژنی در مرحله آغاز - شکستن پیوند هیدروژنی در مرحله پایان
- ۲) جدا شدن زنجیره پلی پپتیدی از آخرین tRNA - شکستن پیوند هیدروژنی در مرحله پایان
- ۳) تشکیل پیوند پپتیدی در مرحله طولیل شدن - تشکیل پیوند هیدروژنی در مرحله طولیل شدن
- ۴) تشکیل پیوند هیدروژنی در مرحله آغاز - تشکیل پیوند هیدروژنی در مرحله طولیل شدن

- ۹۴- در رابطه با شکل روبه رو، کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) این حلقه ها هیچ بخش مکملی در مولکول دنا ندارند.
- ۲) این بخش های بیرون زده میانه هستند که می توانند باز تیمین داشته باشند.
- ۳) در این شکل رنای بالغ پس از پیرایش نشان داده شده است.
- ۴) در این شکل رونوشت بیانها برخلاف رونوشت میانه ها قابل مشاهده است.

- ۹۵- باکتری استرپتوکوکوس نومونیای پوشینه دار، به واسطه پوشینه پلی ساکاریدی خود توانایی مقاومت در برابر سیستم ایمنی را دارد اما نوع بدون پوشینه آن، فاقد این توانایی است. به ترتیب با رخ دادن کدام اتفاقات، ممکن است باکتری پوشینه دار مقاومت خود را از دست دهد و باکتری بدون پوشینه در برابر سیستم ایمنی مقاومت به دست آورد؟

- ۱) نقص در آنزیم رنابسپاراز باکتری - قرار گرفتن در محیط حاوی پوشینه نوع پوشینه دار
- ۲) قرار گرفتن در معرض آنزیم تجزیه کننده لیپید - قرار گرفتن واحدهای قندی سازنده پوشینه در اختیار باکتری
- ۳) نقص در آنزیم رنابسپاراز باکتری - دریافت ژن (های) مؤثر در ساخت پوشینه از محیط اطراف
- ۴) قرار گرفتن در معرض پادتن های بدن - دریافت نوکلئوتیدهای سه فسفات از عصا یاخته باکتری پوشینه دار

- ۹۶- کدام عبارت، درباره اولین پروتئینی که ساختار آن شناسایی شد، صحیح است؟

- ۱) در تشکیل ساختار نهایی آن فقط سه نوع پیوند دخالت دارد.
- ۲) با تغییر یک آمینواسید، ساختار و عملکرد آن می تواند به شدت تغییر یابد.
- ۳) هر یک از زنجیره های پلی پپتیدی آن، به صورت یک زیر واحد تاخوردده است.
- ۴) با دارا بودن رنگدانه های فراوان، توانایی ذخیره انواعی از گازهای تنفسی را دارد.

- ۹۷- با توجه به سطوح ساختاری مختلف پروتئین ها می توان بیان داشت که .....

- ۱) امکان قرارگیری یک ساختار صفحه ای بین دو ساختار مارپیچی وجود ندارد.
- ۲) ساختار صفحه ای می تواند به عنوان مبنای تشکیل ساختار مارپیچی قرار گیرد.
- ۳) پیوندهای یونی در ایجاد ثبات نسبی در ساختار پروتئینی نقش دارند.
- ۴) پیوندهای اشتراکی، اولین بار در سطحی تشکیل می شوند که توالی آمینواسیدها در آن محدود هستند.

- ۹۸- کدام گزینه درباره همه نوکلئوتیدهایی درست است که در ساختار ماده وراثتی عامل بیماری سینه پهلو بیشترین تعداد پیوندهای هیدروژنی را تشکیل می دهند؟

- ۱) حداکثر دارای دو حلقه آلی در ساختار خود می باشند.
- ۲) می توانند به همراه پروتئین ها در ساختار رناتن شرکت کنند.
- ۳) حاوی تعداد برابری قند و باز آلی نیتروژن دار در ساختار خود هستند.
- ۴) توسط نوعی پیوند اشتراکی به یک یا دو نوکلئوتید دیگر متصل هستند.

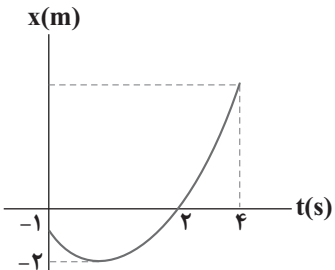
- ۹۹- کدام یک از گزینه های زیر، عبارت مقابل را به درستی تکمیل می کند؟ «در هر جانداري که ..... قطعاً .....»

- ۱) DNA به غشای یاخته متصل است - یک جایگاه آغاز همانندسازی وجود دارد.
- ۲) فقط یک جایگاه آغاز همانندسازی وجود دارد - DNA به غشای یاخته متصل است.
- ۳) بیش تر از یک DNA در یاخته وجود دارد - DNA به غشای یاخته متصل است.
- ۴) DNA به غشای یاخته متصل است - بیش تر از یک DNA در یاخته وجود دارد.

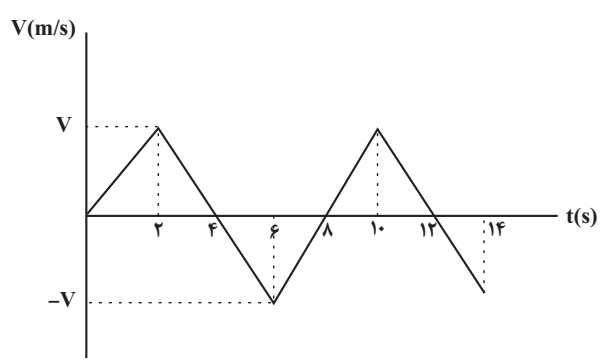
- ۱۰۰- کدام عبارت‌ها به ترتیب از راست به چپ جملاتی صحیح را در رابطه با مرحله آغاز و طویل شدن از فرایند رونویسی نشان می‌دهند؟
 (الف) دو رشته دنا در جلوی آنزیمی پروتئینی باز و در چندین نوکلئوتید عقب‌تر، رنا از دنا جدا می‌شود و دو رشته دنا مجدداً به هم می‌پیوندند.
 (ب) آنزیم رنابسپاراز، پیوند میان نوکلئوتیدهای آدنین‌دار و تیمین‌دار را برقرار می‌کند.
 (ج) راه‌انداز موجب می‌شود که دنابسپاراز رونویسی را از محلی دقیق آغاز کند.
 (د) بخش کوچکی از مولکول دنا باز و زنجیره کوچکی از رنا ساخته می‌شود.
 (الف، ب، ج، د، الف)

حرکت در یک بعد
 فیزیک ۳ : صفحه‌های ۲ تا ۲۶

- ۱۰۱- نمودار مکان - زمان متحرکی که در یک مسیر مستقیم حرکت می‌کند مطابق شکل زیر است. اندازه سرعت متوسط متحرک در ۴ ثانیه اول چند متر بر ثانیه از تندی متوسط آن در همان مدت کمتر است؟
 (۱) ۵/۰
 (۲) ۱/۵
 (۳) ۱
 (۴) ۲/۵

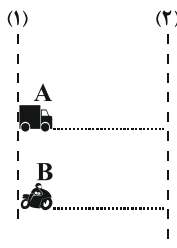

- ۱۰۲- متحرکی که بردار مکان آن در لحظه $t_1 = 2s$ به صورت $\vec{r}_1 = (1 \cdot m)\vec{i}$ می‌باشد با سرعت متوسط -6 m/s تا لحظه $t_2 = 4s$ در راستای محور x حرکت می‌کند و پس از آن به مدت ۶ ثانیه با سرعت متوسط $+3 \text{ m/s}$ به حرکت خود ادامه می‌دهد. بردار مکان در پایان جابه‌جایی و سرعت متوسط متحرک از لحظه $t_1 = 2s$ تا پایان حرکت به ترتیب از راست به چپ در SI کدامند؟

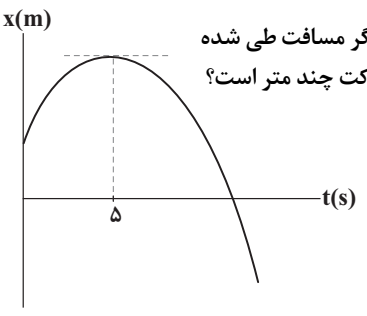
- (۱) $16\vec{i}$ و $0.75\vec{i}$
 (۲) $6\vec{i}$ و $3.75\vec{i}$
 (۳) $16\vec{i}$ و $3.75\vec{i}$
 (۴) $6\vec{i}$ و $3.75\vec{i}$
- ۱۰۳- با توجه به نمودار سرعت - زمان مقابل کدام گزینه صحیح نیست؟
 (۱) شتاب متوسط متحرک در بازه زمانی ۰ تا ۴s برابر صفر می‌باشد.
 (۲) سرعت متوسط متحرک در بازه زمانی ۰ تا ۶s برابر $\frac{V}{3}$ می‌باشد.
 (۳) جابه‌جایی متحرک در بازه زمانی ۲s تا ۶s برابر صفر می‌باشد.
 (۴) سرعت متوسط متحرک در بازه زمانی ۰ تا ۸s برابر صفر می‌باشد.

- ۱۰۴- در شکل زیر تندی متحرک A، $20 \frac{m}{s}$ و تندی متحرک B، $30 \frac{m}{s}$ است. متحرک A در لحظه $t = 2s$ و متحرک B در لحظه $t = 3s$ ، از خط چین (۱) در مسیری مستقیم به طرف خط چین (۲) عبور می‌کنند. فاصله دو خط چین (۱) و (۲) چند متر باشد تا دو متحرک با هم از خط چین (۲) عبور کنند؟
 (۱) ۵۰
 (۲) ۶۰
 (۳) ۷۰
 (۴) ۴۰

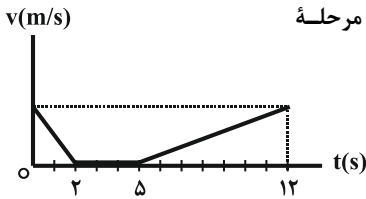

- ۱۰۵- در پایانه A، از ساعت ۶ صبح اولین قطار به سمت پایانه B حرکت می‌کند. قطارهای بعدی با فاصله ۱۵ دقیقه از این ایستگاه شروع به حرکت می‌کنند. هر قطاری که به ایستگاه B رسید، ۱۰ دقیقه در آنجا توقف می‌کند و سپس همان مسیر را برمی‌گردد. اگر فاصله A تا B برابر 30 km و سرعت همه قطارها در مسیر رفت و برگشت ثابت و برابر $60 \frac{km}{h}$ باشد، در کل طول مدتی که قطار اول از A به B می‌رود و دوباره به A برمی‌گردد، در مسیر خود از کنار چند قطار عبور می‌کند؟ (توقف قطارها، در ایستگاه‌های A و B را در نظر نگیرید).
 (۱) ۳
 (۲) ۴
 (۳) ۵
 (۴) ۶

- ۱۰۶- نمودار مکان - زمان حرکت متحرکی که روی محور x حرکت می‌کند، به صورت سهمی شکل زیر است. اگر مسافت طی شده توسط متحرک در چهار ثانیه دوم حرکت برابر با ۱۸ متر باشد، مسافت طی شده آن در دو ثانیه سوم حرکت چند متر است؟
 (۱) ۳/۶
 (۲) ۷/۲
 (۳) ۹
 (۴) ۴/۵

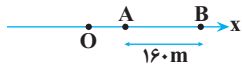

۱۰۷- متحرکی در راستای خط راست در حال حرکت است و نمودار سرعت - زمان آن به صورت زیر است. اگر بیشترین فاصله متحرک از مبدأ حرکت تا لحظه $t = ۱۲s$ برابر با $۶۳m$ باشد، مسافت طی شده توسط آن در مرحله تندی چند متر خواهد بود؟

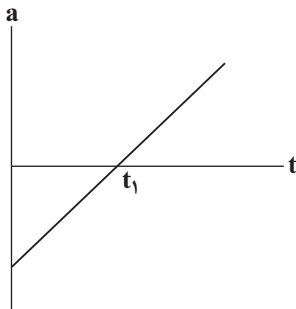
- (۱) ۴۹
- (۲) ۵۳
- (۳) ۱۷
- (۴) ۳۶

۱۰۸- مطابق شکل زیر، متحرکی با شتاب ثابت $۲m/s^2$ در جهت محور x و روی محور حرکت می کند. اگر فاصله بین دو نقطه A و B را در مدت ۸ ثانیه طی کند و در نقطه O سرعتش صفر باشد، فاصله OA چند متر است؟

- (۱) ۱۸
- (۲) ۳۶
- (۳) ۴۵
- (۴) ۷۲

۱۰۹- متحرکی با سرعت اولیه v_0 در خلاف جهت محور x در حال حرکت است. اگر نمودار شتاب - زمان این متحرک مطابق شکل زیر باشد، کدام گزینه درباره نوع حرکت این متحرک به درستی بیان شده است؟

- (۱) ابتدا کندشونده و سپس تندشونده است و مجدد کندشونده خواهد شد.
- (۲) ابتدا تندشونده و سپس کندشونده است و مجدد تندشونده خواهد شد.
- (۳) پیوسته کندشونده است.
- (۴) پیوسته تندشونده است.

۱۱۰- خودرویی با تندی ثابت $۷۲ \frac{km}{h}$ در یک جاده مستقیم در حال حرکت است. راننده ناگهان مانع ثابتی را در فاصله ۴۲ متری خود می بیند و

بلافاصله با شتاب ثابتی به بزرگی $۴ \frac{m}{s^2}$ ترمز می گیرد. کدام گزینه درست است؟

- (۱) خودرو در فاصله ۴ متری از مانع می ایستد.
- (۲) خودرو با تندی $۴ \frac{m}{s}$ به مانع برخورد می کند.
- (۳) خودرو در فاصله ۸ متری از مانع می ایستد.
- (۴) خودرو با تندی $۸ \frac{m}{s}$ به مانع برخورد می کند.

شیمی ۳: صفحه های ۱ تا ۳۶

مولکول ها در خدمت تندرستی

۱۱۱- چه تعداد از موارد زیر در رابطه با صابون ها درست است؟

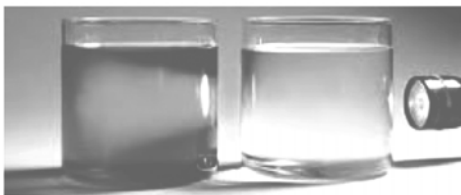
- (آ) صابون جامد از گرم کردن روغن های گیاهی با لیتیم هیدروکسید به دست می آید.
- (ب) صابون های مایع نمک پتاسیم یا آمونیوم اسیدهای چرب هستند.
- (پ) صابون را می توان نمک سدیم استر بلند زنجیر دانست. فرمول همگانی این صابون ها که جامد هستند، $RCOONa$ است.
- (ت) صابون ماده ای است که هم در چربی ها و هم در آب حل می شود.

- (۱) ۱
- (۲) ۲
- (۳) ۳
- (۴) ۴

۱۱۲- کدام گزینه درست است؟

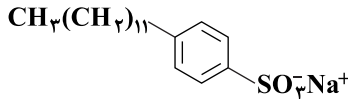
- (۱) درصد لکه باقی مانده روی پارچه نخی در محلول صابون آنزیم دار و در دمای $۴^{\circ}C$ ، برابر صفر می باشد.
- (۲) کلونیدها همانند محلول ها نوعی مخلوط پایدارند که ته نشین نمی شوند و نور را پخش می کنند.
- (۳) از بین اوره، اتیلن گلیکول، وازلین و روغن زیتون، فقط یک ترکیب در آب نامحلول است.
- (۴) غسل برخلاف گریس به علت دارا بودن شمار زیادی گروه کربونیل، به راحتی در آب حل شده و شسته می شود.

۱۱۳- با توجه به شکل زیر، اگر یکی از ظرف ها حاوی یک محلول و ظرف دیگر حاوی یک کلونید باشد، عبارت کدام گزینه در مورد آن ها درست است؟

(۱) (۲)

- (۱) ظرف (۱) حاوی محلول و ظرف (۲) حاوی کلونید است.
- (۲) هر دو مخلوط هایی شفاف هستند که نور را به طور کامل از خود عبور می دهند.
- (۳) ابعاد ذره های سازنده مخلوط موجود در ظرف (۱) بیشتر از ذره های سازنده مخلوط موجود در ظرف (۲) است.
- (۴) اگر چه محتویات هر دو ظرف با گذشت زمان ته نشین نمی شوند ولی مخلوط موجود در ظرف (۱) برخلاف ظرف (۲) همگن می باشد.

۱۱۴- با توجه به ساختار مقابل چند مورد از مطالب زیر درست‌اند؟

آ این ساختار مربوط به یک پاک‌کننده غیرصابونی است.

ب) بخش ناقصی این پاک‌کننده فقط زنجیره هیدروکربنی با $\text{CH}_3(\text{CH}_2)_{11}$ است.

پ) فرمول شیمیایی آن به صورت $\text{C}_{18}\text{H}_{35}\text{SO}_3\text{Na}^+$ است.

ت) شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی در ساختار آن برابر ۶ جفت است.

۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۱۵- کدام موارد از عبارت‌های زیر، جمله: «طبق نظریه آرنیوس.....» را به درستی تکمیل می‌کند؟

آ اسید ماده‌ای است که پس از حل شدن در آب پروتون پدید می‌آورد.

ب) هیدروژن کلرید (HCl(g)) یک اسید است.

پ) NaOH(s) یک باز است زیرا در آب تولید یون هیدروکسید را افزایش می‌دهد.

ت) $\text{N}_2\text{O}_5(\text{g})$ یک اسید است و معادله انحلال آن در آب به صورت $\text{N}_2\text{O}_5(\text{g}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l}) \rightarrow 2\text{H}^+(\text{aq}) + 2\text{NO}_3^-(\text{aq})$ است.

۱) آ، ب، پ (۲) ب، پ (۳) ب، ت (۴) آ، پ

۱۱۶- با توجه به مطالب زیر، ..... مورد، از موارد داده شده درست هستند.

آ) کروکسیلیک‌اسیدها، اسیدهای ضعیف هستند که همه اتم‌های هیدروژن موجود در مولکول آن‌ها به صورت یون H_3O^+ وارد محلول می‌شود.

ب) در اسیدهای موجود در ریواس و لیمو، ثابت یونش در دمای 25°C ، کوچک است.

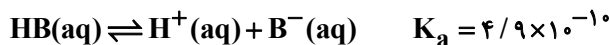
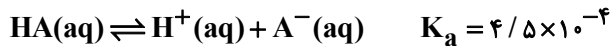
پ) اسیدهای قوی را می‌توان محلولی شامل یون‌های آبیوشیده دانست که هیچ مولکول یونیده‌نشده‌ای در آن یافت نمی‌شود.

ت) روده کوچک، شیر ترش شده و آب گازدار به ترتیب سامانه‌های بازی، اسیدی و اسیدی هستند.

ث) در فرایند یونش هر مول سدیم هیدروکسید، دو مول ذره با بارهای ناهم‌نام آزاد می‌شوند.

۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۱۷- با توجه به ثابت یونش دو اسید روبه‌رو در شرایط یکسان، کدام گزینه نادرست است؟

۱) قدرت اسید HA بیشتر از HB است.

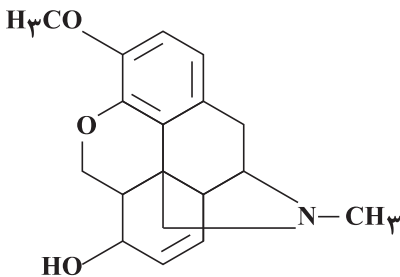
۲) در شرایط یکسان از نظر دما و غلظت، رسانایی الکتریکی محلول HA بیشتر است.

۳) در محلول‌های با غلظت یکسان از این دو اسید در دمای 25°C ، غلظت H^+ در محلول HB کمتر اما pH آن بیش‌تر است.

۴) با اضافه کردن اسید قوی HX به محلول حاوی اسید HA، غلظت یون هیدرونیوم در محلول افزایش می‌یابد اما غلظت A^- تغییر نمی‌کند.

۱۱۸- در اثر حل شدن $89/7$ گرم کدئین با ساختار زیر در 100 میلی‌لیتر آب در دمای اتاق، pH محلول حاصل چقدر می‌شود؟ (کدئین را یک باز

تک‌ظرفیتی با $K_b = 0/25$ در نظر بگیرید، $(\text{C} = 12, \text{H} = 1, \text{N} = 14, \text{O} = 16 : \text{g} \cdot \text{mol}^{-1})$

۱) $13/1$

۲) $13/8$

۳) $13/9$

۴) $13/5$

۱۱۹- 200 میلی‌لیتر محلول $0/8$ مولار هیدروکلریک اسید را با 100 گرم محلول نیتریک‌اسید با درصد جرمی $5/31$ مخلوط می‌کنیم. به محلول حاصل

چند گرم سود باید اضافه کنیم تا مخلوط کاملاً خنثی شود؟ (چگالی محلول نیتریک‌اسید برابر 1 گرم بر لیتر

می‌باشد). $(\text{Na} = 23, \text{O} = 16, \text{N} = 14, \text{H} = 1 : \text{g} \cdot \text{mol}^{-1})$

۱) $43/2$ (۲) $26/4$ (۳) $31/2$ (۴) $52/5$

۱۲۰- در کدام گزینه، موارد درست بیان شده‌اند؟

آ) جوش شیرین ماده‌ای با خاصیت ضداسیدی است و در فرمول شیمیایی آن، ۴ نوع عنصر وجود دارد.

ب) گل ادریسی برخلاف کاغذ pH، در خاکی که غلظت مولی یون هیدرونیوم در آن 2×10^{-5} است، به رنگ قرمز است.

پ) در واکنش کاهش میزان اسید معده به کمک شیر منیزی، نسبت مجموع ضرایب واکنش‌دهنده‌ها به فرآورده‌ها برابر ۱۱ است.

ت) اگر نسبت یون هیدرونیوم به یون هیدروکسید در محلولی 4×10^6 باشد، pH آن برابر با $3/7$ است.

۱) ب و ت (۲) آ و پ (۳) آ، پ و ت (۴) ب، پ و ت

تابع

۱۲۱- تابع با ضابطه $f(x) = x^2 - 4x - 4$ روی بازه $3 < |2x - 1|$ چگونه است؟

- (۱) نزولی (۲) مثبت (۳) صعودی (۴) منفی

۱۲۲- تابع با ضابطه $f(x) = 2|x + 3| - |x - 1|$ در بازه‌ای نزولی است. ضابطه وارون تابع در این بازه کدام است؟

- (۱) $y = -x - 7, x \leq -4$
 (۲) $y = -x - 7, x \geq -4$
 (۳) $y = -x + 7, x \leq -4$
 (۴) $y = -x + 7, x \geq -4$

۱۲۳- اگر $f = \{(3, 2), (4, 1), (2, -1)\}$ و $g = \{(2, 4), (1, -2), (-1, 3)\}$ باشند، آنگاه تابع $f \circ g + g \circ f$ کدام است؟

- (۱) $\{(2, 4), (-1, 3)\}$
 (۲) $\{(3, 5)\}$
 (۳) $\{(2, 4)\}$
 (۴) $\{(-1, 3), (4, 1)\}$

۱۲۴- اگر $f = \{(3, 5), (4, -2), (2, -1), (1, 3)\}$ و $g = \{(-1, 4), (2, 3), (5, 2), (3, 1)\}$ باشند، آنگاه دامنه تابع $f^{-1} \circ g^{-1}$ کدام است؟

- (۱) $\{-1, 3, 5\}$ (۲) $\{1, 2, 4\}$ (۳) $\{2, 3, 5\}$ (۴) $\{1, 2, 3\}$

۱۲۵- ضابطه تابع وارون $f(x) = x + 2\sqrt{x} - 1$ کدام است؟

- (۱) $f^{-1}(x) = x + 2\sqrt{x+2} + 3 \quad (x \geq -1)$
 (۲) $f^{-1}(x) = x - 2\sqrt{x+2} + 3 \quad (x \geq 0)$
 (۳) $f^{-1}(x) = x - 2\sqrt{x+2} + 3 \quad (x \geq -1)$
 (۴) $f^{-1}(x) = x + 2\sqrt{x+2} + 3 \quad (x \geq 0)$

۱۲۶- اگر $f(x) = 1 + \sqrt{3-x}$ باشد، برد تابع $f \circ f^{-1}(x) - f^{-1} \circ f(x) - f(2x)$ کدام است؟

- (۱) $[-2, -1]$ (۲) $[-\sqrt{3}-1, -1]$ (۳) $[-\sqrt{3}-1, -2]$ (۴) $(-\infty, -1]$

۱۲۷- نمودار تابع $y = (-2x+1)^3$ را نسبت به محور عرض‌ها قرینه می‌کنیم، سپس آن را k واحد به سمت راست و k واحد به سمت بالا منتقل می‌کنیم

تا نمودار تابع f به دست آید. اگر نمودار توابع f و f^{-1} در نقطه‌ای به عرض ۲ متقاطع باشند، مقدار k کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۲۸- اگر $f(x) = \frac{2x-1}{x+1}$ و $g(x) = \frac{2x+2}{2-x}$ باشند، ضابطه تابع $g(f(x))$ کدام است؟

- (۱) $x-1$ (۲) $x+1$ (۳) x (۴) $2x$

۱۲۹- قرینه نمودار تابع $f(x) = \sqrt{x}$ را نسبت به محور y ها تعیین کرده، سپس منحنی حاصل را ۴ واحد به سمت راست، انتقال می‌دهیم. منحنی اخیر و

منحنی اصلی نسبت به کدام خط، قرینه هستند؟

- (۱) $x=1$ (۲) $x=1/5$ (۳) $x=2$ (۴) $x=2/5$

۱۳۰- فرض کنید M نقطه تلاقی منحنی $y = \sqrt{x+3} - 1$ با تابع وارون خود باشد. فاصله نقطه M از مبدأ مختصات، کدام است؟

- (۱) $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۲) $\sqrt{2}$ (۳) ۳ (۴) $2\sqrt{2}$

دما و گرما

فیزیک ۱: صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۲۰

۱۳۱- به مقداری یخ در دمای صفر درجه سلسیوس، مقداری نمک با همین دما اضافه می‌کنیم. کدام یک از اتفاق‌های زیر رخ می‌دهد؟ (دمای محیط، ثابت و

منفی است.)

- (۱) یخ شروع به ذوب شدن می‌کند و در نهایت دمای مخلوط زیاد می‌شود.
 (۲) یخ شروع به ذوب شدن می‌کند و در نهایت دمای مخلوط کم می‌شود.
 (۳) دمای مخلوط زیاد می‌شود و یخ ذوب نمی‌شود.
 (۴) دمای مخلوط زیاد می‌شود و یخ ذوب می‌شود.

۱۳۲- مقدار گرمایی که ۲۵ گرم یخ 20°C را به آب 6°C تبدیل می‌کند چند گرم یخ 0°C را ذوب می‌کند؟ ($c_{\text{یخ}} = 2\text{c}$ و $c_{\text{آب}} = 8^{\circ}\text{C}$)
 ۱) ۱۷/۵ (۲) ۳۵ (۳) ۵ (۴) ۳۰

۱۳۳- چند گرم بخار آب 100°C را داخل ۶ کیلوگرم آب صفر درجه سلسیوس وارد نماییم، تا دمای تعادل 40°C شود؟ ($L_V = 540\text{c}$)
 ۱) ۱۰۰ (۲) ۲۰۰ (۳) ۴۰۰ (۴) ۵۰۰

۱۳۴- می‌خواهیم یک قالب یخ با دمای 10°C را درون مقداری آب با دمای 10°C بیاندازیم. نسبت جرم بزرگ‌ترین قالب یخی که می‌تواند دمای تعادل مجموعه را به 0°C برساند به جرم کوچک‌ترین قالب یخی که می‌تواند دمای تعادل مجموعه را به 0°C برساند، چقدر است؟ ($L_F = 80\text{c}$)
 ۱) ۱/۸۱ (۲) ۲/۵ (۳) ۱۵۳ (۴) ۱۶۴

۱۳۵- ظرف عایقی محتوی ۱/۱ کیلوگرم آب 30°C است. قطعه یخی به وزن ۱۰۰g و دمای 5°C را درون آن انداخته و پس از برقراری تعادل، قطعه یخ دیگری را به وزن ۲۵۰g و دمای 10°C درون آن می‌اندازیم. دمای تعادل نهایی چند درجه سلسیوس خواهد شد؟
 ($L_F = 336 \frac{\text{J}}{\text{g}}$ و $c_{\text{یخ}} = 2100 \frac{\text{J}}{\text{kg}\cdot^{\circ}\text{C}}$ ، $c_{\text{آب}} = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg}\cdot^{\circ}\text{C}}$)

۱) $\frac{70}{29}$ (۲) ۱۰ (۳) $\frac{8}{3}$ (۴) ۸

۱۳۶- یک قطعه مس به جرم ۳kg با دمای $11/1^{\circ}\text{C}$ را به داخل ظرف عایقی بندی شده‌ای حاوی مخلوط به حالت تعادل رسیده آب و یخ می‌اندازیم. هنگامی که تعادل مجدد برقرار می‌شود، دمای مس، صفر درجه سلسیوس است. چند گرم یخ در این فرایند ذوب شده است؟ ($L_F = 333 \text{kJ/kg}$ و $c_{\text{Cu}} = 400 \text{J/kg}\cdot\text{K}$)
 ۱) ۴ (۲) ۸ (۳) ۳۰ (۴) ۴۰

۱۳۷- یک قالب یخ 0°C را به مقداری آب 30°C اضافه می‌کنیم. دمای آب 5°C کاهش می‌یابد. اگر یک قالب یخ دیگر درست مشابه قبلی به همان ظرف آب اضافه کنیم، دما چند درجه دیگر کاهش می‌یابد؟ (از تبادل گرمای یخ و آب با محیط چشم‌پوشی کنید).
 ۱) ۵ درجه دیگر کاهش می‌یابد.
 ۲) دیگر کاهش نمی‌یابد.
 ۳) بیشتر از ۵ درجه کاهش می‌یابد.
 ۴) کمتر از ۵ درجه کاهش می‌یابد.

۱۳۸- در کدام گزینه در همه موارد، گرما به صورت همرفت طبیعی منتقل می‌شود؟

- ۱) گرم شدن آب درون قابلمه، گرم و سرد شدن بخش‌های مختلف بدن بر اثر گردش جریان خون، انتقال گرما از مرکز خورشید به سطح آن.
- ۲) گرم و سرد شدن بخش‌های مختلف بدن بر اثر گردش جریان خون، سیستم خنک کننده موتور اتومبیل، جریان‌های باد ساحلی
- ۳) سیستم گرم‌کننده مرکزی در ساختمان‌ها، گرم شدن آب درون قابلمه، سیستم خنک‌کننده موتور اتومبیل
- ۴) جریان‌های باد ساحلی، انتقال گرما از مرکز خورشید به سطح آن، گرم شدن هوای داخل اتاق به وسیله بخاری یا شوفاژ

۱۳۹- در مورد تابش گرمایی، چند مورد از عبارتهای زیر درست بیان شده است؟

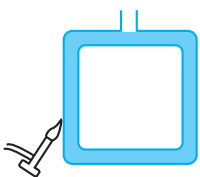
- آ) تابش گرمایی از سطح هر جسم به دما و مساحت سطح آن جسم بستگی دارد.
- ب) تابش گرمایی از سطح هر جسم، به میزان صیقلی بودن و رنگ سطح آن جسم بستگی دارد.
- پ) سطوح تیره، مات و ناصاف تابش گرمایی کم‌تری دارند.

ت) هر جسم در هر دمایی تابش الکترومغناطیسی گسیل می‌کند که به این نوع تابش، تابش گرمایی می‌گوییم.

۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۴۰- با استفاده از یک لوله شیشه‌ای مستطیلی شکل پر از آب 25°C ، چراغ گازی و چند قطره مایع رنگی که از لوله فوقانی به آب اضافه شده‌اند، آزمایشی به شکل زیر انجام می‌دهیم. در این آزمایش گرما از طریق ..... منتقل می‌گردد و جهت حرکت آب درون لوله ..... است.

- ۱) همرفت، پادساعتگرد
- ۲) رسانش، پادساعتگرد
- ۳) همرفت، ساعتگرد
- ۴) رسانش، ساعتگرد

۱۴۱- نوع متغیرهای آماری «طول قد دانش‌آموزان، میزان دمای هوا بر حسب درجه سانتی‌گراد، تعداد بیماران مراجعه‌کننده به پزشک، میزان هوش (بالا،

متوسط، پایین)» به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

(۱) کمی گسسته، کمی پیوسته، کمی گسسته، کیفی اسمی.

(۲) کمی پیوسته، کیفی ترتیبی، کیفی ترتیبی، کمی پیوسته، کیفی ترتیبی.

۱۴۲- چهار مهره سفید و هفت مهره سیاه در جعبه‌ای قرار دارند. از این جعبه به تصادف و همزمان ۳ مهره خارج می‌کنیم، احتمال آن‌که در بین

مهره‌های خارج شده حداقل یک مهره سفید باشد، کدام است؟

$$(1) \frac{26}{33} \quad (2) \frac{7}{33} \quad (3) \frac{25}{33} \quad (4) \frac{8}{33}$$

۱۴۳- از ۱۲ پرسش موجود، می‌خواهیم به‌طور تصادفی ۱۰ پرسش را جهت پاسخگویی انتخاب کنیم. احتمال آن که حداقل ۵ پرسش از پرسش‌های با

شماره زوج انتخاب شود، کدام است؟ (پرسش‌ها از یک تا ۱۲ شماره‌گذاری شده‌اند).

$$(1) \frac{19}{22} \quad (2) \frac{17}{22} \quad (3) \frac{53}{66} \quad (4) \frac{37}{66}$$

۱۴۴- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

(۱) هر پیشامد از فضای نمونه‌ای S زیرمجموعه‌ای از S است.

(۲) دو پیشامد $A - B$ و $A \cap B$ ناسازگارند.

(۳) برای دو پیشامد دلخواه A و B داریم: $P((A \cup B)') = 1 - P(A \cap B)$

(۴) اگر یک تاس و یک سکه سالم را به‌طور همزمان پرتاب کنیم، فضای نمونه‌ای آن ۱۲ عضو دارد.

۱۴۵- سه عدد به تصادف از مجموعه $\{1, 2, \dots, 10\}$ انتخاب می‌کنیم. با چه احتمالی بزرگ‌ترین عدد از ۷ بزرگ‌تر است؟

$$(1) \frac{13}{32} \quad (2) \frac{17}{32} \quad (3) \frac{13}{24} \quad (4) \frac{17}{24}$$

۱۴۶- در یک صفحه شطرنجی 5×5 ، یک مستطیل به تصادف انتخاب می‌کنیم، احتمال آن که مربع باشد، چقدر است؟

$$(1) \frac{11}{45} \quad (2) \frac{7}{45} \quad (3) \frac{8}{45} \quad (4) \frac{13}{45}$$

۱۴۷- درون کیسه‌ای ۳ توپ زرد، ۴ توپ قرمز و ۵ توپ آبی وجود دارد. احتمال این‌که بین ۳ تویی که خارج می‌کنیم، توپ قرمز نباشد یا توپ آبی نباشد

کدام است؟

$$(1) \frac{9}{22} \quad (2) \frac{19}{44} \quad (3) \frac{7}{22} \quad (4) \frac{17}{44}$$

۱۴۸- تاس سالمی را پرتاب می‌کنیم. اگر عدد اول ظاهر شود، یک تاس دیگر و اگر عدد مرکب ظاهر شود، دو سکه را با هم و در غیر این‌صورت یک سکه

می‌اندازیم. فضای نمونه‌ای این آزمایش چند عضو دارد؟

$$(1) 24 \quad (2) 28 \quad (3) 32 \quad (4) 36$$

۱۴۹- هریک از متغیرهای «شاخص توده‌ی بدن افراد یک کلاس»، «نوع شغل افراد یک جامعه» و «درجه‌های اشخاص در ارتش» به ترتیب چه نوع متغیری

هستند؟

(۱) کمی پیوسته، کیفی ترتیبی، کمی گسسته

(۲) کیفی اسمی، کیفی ترتیبی، کیفی ترتیبی

(۳) کمی پیوسته، کیفی اسمی، کیفی ترتیبی

(۴) کیفی اسمی، کیفی اسمی، کمی گسسته

۱۵۰- با ارقام ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی می‌سازیم، که در هر عضو آن، رقم تکراری به کار نرفته باشد. یک عضو از مجموعه فوق

انتخاب می‌کنیم. احتمال این‌که عضو انتخاب شده بر ۳ بخش‌پذیر باشد، کدام است؟

$$(1) \frac{66}{205} \quad (2) \frac{67}{205} \quad (3) \frac{168}{325} \quad (4) \frac{177}{325}$$

پاسخ تشریحی آزمون ۲۴ شهریور ماه ۱۴۰۲

دوازدهم تجربی

طراحان سؤال

زیست شناسی

آریا بامرفیع - سید امیرمنصوری بهشتی - محمدرضا دانشمندی - علیرضا رضایی - محمد زارع - مهدیار سعادت‌نیا - علیرضا سنگین‌آبادی - امیررضا صدر یکتا - امیرعلی صمدی‌پور - فواد عبدالله‌پور - کارن کنعانی - محمدرضا گلزاری - علی محمدپور - امیرحسین میرزایی - دانیال نوروزی - رضا نوری - پیام هاشم‌زاده - پژمان یعقوبی

فیزیک

زهره آقامحمدی - خسرو ارغوانی‌فرد - عباس اصغری - امید خلدی - مبین دهقان - محمدجواد سورچی - سعید شرق - بهادر کامران - مصطفی کیانی - فاروق مردانی - احسان مطلبی - امید ملکان - محمود منصوری - عباس موتاب مجید - امیر احمد میرسعید - حسین ناصحی - مجتبی نکونیان - مصطفی واثقی

شیمی

عین‌الله ابوالفتحی - علی امینی سودکلایی - امیرعلی برخورداریون - فرزین بوستانی - حمیدرضا تقی‌لو - امیر حاتمیان - ارژنگ خانلری - حمید ذبحی - حسن رحمتی کوکنده - روزبه رضوانی - علی رفیعی - امیرحسین طیبی - آرمین عظیمی - محمد فائزنی - اکبر فروزانفر - امیرمحمد کنگرانی فراهانی - مهدی میهوتی - امیرحسین معروفی - امیر نگهبان - نوید نقاشان

ریاضی

علی آزاد - کاظم اجلالی - مهرداد استقلالیان - سعید پناهی - سعید تن آرا - سهیل حسن خان‌پور - فرشاد حسین‌زاده - محمد حمیدی - حسن سلامی - سامان سلامیان - علی‌اصغر شریفی - پویان طهرانیان - رضا علی‌نواز - نیما کدیوریان - مصطفی کرمی - مهرداد کیوان - بهزاد محرمی - سیدعلی مقدم‌نیا - وحید ون‌آبادی - سینا همتی

زمین شناسی

روزبه اسحاقیان - مهدی جباری - حامد جعفریان - علی رفیعیان بروجنی - گلنوش شمس - مهرداد نوری‌زاده - آزاده وحیدی موثق

مسئولان درس، گزینش گران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
زیست‌شناسی	رضا نوری	امیرحسین بهروزی‌فرد	حمید راهواره - محمدمهدی گلبخش	مهساسادات هاشمی
فیزیک	امیرحسین منفرد	امیرحسین منفرد	مبین دهقان - سالار نیک‌نفس	حسام نادری
شیمی	ارشیا انتظاری	ساجد شیرینی طرزم	جواد سوری لکی - امیرحسین مرتضوی	الهه شهبازی
ریاضی	علی مرشد	علی مرشد	مهرداد ملوندی	سرژ یقیازاریان تبریزی
زمین شناسی	علیرضا خورشیدی	علیرضا خورشیدی	بهزاد سلطانی - آرین فلاح اسدی	محیا عباسی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	زهرالسادات غیائی
مسئول دفترچه آزمون	امیرحسین منفرد
حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی	سیده صدیقه میرغیائی
مستندسازی و مطابقت مصوبات	مدیر گروه: محیا اصغری مسئول دفترچه اختصاصی: مهساسادات هاشمی
ناظر چاپ	حمید محمدی

برای دریافت اخبار گروه تجربی و مطالب درسی به کانال @zistkanoon۲ مراجعه کنید.

زیست‌شناسی ۲

۱- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)
 ۱) لپه‌ها
 ۲) ریشه رویانی
 ۳) ساقه رویانی
 ۴) پوسته دانه
 گزینه ۳، طبق شکل ۱۴ فصل ۸ کتاب یازدهم، نادرست است.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: با توجه به اینکه لوبیا، رویش رو زمینی دارد و همچنین طبق فعالیت ۶ فصل ۸ کتاب یازدهم، صحیح است.
 گزینه «۲»: هر دو بخش ذکر شده، دارای یاخته‌های دیپلوئیدند.
 گزینه «۴»: هر دو مجموعه کروموزومی پوسته دانه که حاصل تغییر پوشش تخمک است برخلاف ریشه رویانی که فقط یک مجموعه کروموزومی خود را از گیاه ماده دارد، مشابه یاخته‌های کلالة است که هر دو مجموعه کروموزومی آن متعلق به گیاه ماده است.
 (ترکیبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۸۱، ۱۲۴، ۱۲۸ تا ۱۳۰ و ۱۳۲ تا ۱۳۴)

۲- گزینه «۴»

(مهمرضا دانشمندی)
 گزینه «۱»: نوعی گیاه یک‌ساله (گندم) دارای گلوتن (نوعی پروتئین) در واکوئول‌های گروهی از یاخته‌های خود است.
 گزینه «۲»: نوعی گیاه چندساله (زنبق) دارای زمین‌ساقه (نوعی ساقه تخصص‌یافته) می‌باشد.
 گزینه «۳»: هر گیاه دوساله در سال اول زندگی خود، فاقد ساختارهای زایشی می‌باشد.
 گزینه «۴»: گیاهان علفی چندساله، فاقد رسوب سوپرین در سامانه بافتی پوششی خود می‌باشند.
 (زیست‌شناسی ۱، صفحه‌های ۸۳، ۹۳ و ۱۰۶)
 (ترکیبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۳۴ و ۱۳۵)

۳- گزینه «۳»

(سید امیرمتمور بهشتی)
 افزایش هورمون اکسین برخلاف افزایش هورمون اتیلن می‌تواند مانع از تشکیل لایه جداکننده و ریزش برگ در گیاهان شود. می‌دانیم که افزایش نسبت اتیلن به اکسین در تشکیل لایه جداکننده نقش دارد.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: هورمون‌های اکسین و جیبرلین در تشکیل میوه‌های بدون‌دانه نقش دارند. بنابراین افزایش هورمون اکسین در این فرآیند نقش مثبت دارد نه منفی !!!
 گزینه «۲»: کاهش هورمون آبسزیک‌اسید همانند افزایش هورمون اکسین می‌تواند در رشد برخی از جوانه‌های گیاه نقش داشته باشند. اکسین باعث رشد جوانه‌های راسی و آبسزیک‌اسید مانع از رشد جوانه‌ها در گیاهان می‌شود.
 گزینه «۴»: افزایش هورمون‌های اکسین و اتیلن و کاهش هورمون سیتوکینین در چیرگی راسی قابل مشاهده هستند.
 (پاسخ گیاهان به محرک‌ها) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۳۰ تا ۱۳۵)

۴- گزینه «۲»

(علی مهمربور)
 ساقه رونده، تنها ساقه تخصص‌یافته برای تولیدمثل رویشی است که در سطح خاک رشد می‌کند و در محل گره‌هایش، گیاهان جدید به‌وجود می‌آید.
 رد سایر گزینه‌ها:
 ۱) زمین ساقه زنبق همانند ساقه‌های هوایی‌اش، دارای جوانه انتهایی و جانبی است.
 ۳) از هر پیاز این گیاهان، تعدادی پیاز کوچک تشکیل می‌گردد که هر کدام می‌تواند خاستگاه گیاه جدید باشد.
 ۴) غده سیب‌زمینی به علت تجمع مواد غذایی، متورم شده است اما پیاز، برگ‌های خوراکی متصل به خودش دارد که مواد غذایی در آن‌ها ذخیره شده است.
 (تولیدمثل نهان‌انگاز) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲)

۵- گزینه «۳»

(مهمر زارع)
 آندوسپرم ذخیره دانه ذرت است که از تقسیم تخم ضمیمه ایجاد می‌گردد نه یاخته کوچک‌تر حاصل از تقسیم تخم اصلی.
 (تولیدمثل نهان‌انگاز) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۱)

۶- گزینه «۳»

(آریا باقر فیض)
 بررسی گزینه‌ها:
 ۱) در صورت شکستن شب، گیاهان روز بلند می‌توانند در شرایطی که طول روز کوتاه است، گل دهند.
 ۲) اگرچه روپوست و پوستک به عنوان سدی در برابر ورود عوامل بیماری‌زا می‌باشد اما این سد همیشگی و به‌طور کامل عمل نمی‌کند.
 ۳) مصرف نیکوتین (به صورت دخانیات) که در گیاهان نقش دفاعی دارد، سبب از بین رفتن مژک‌های یاخته‌های مجاری تنفسی انسان می‌گردد.
 ۴) مثلاً گیاهان همواره در برابر گرانش زمین قرار دارند در حالی که در گیاهان عمدتاً ریشه به سمت گرانش زمین رشد می‌کند، در گیاهانی مانند درخت حرا ریشه برخلاف جهت گرانش زمین رشد می‌کند.
 (ترکیبی) (زیست‌شناسی ۱، صفحه‌های ۳۴ و ۹۵) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۳۶ تا ۱۵۰)

۷- گزینه «۴»

(رضا نوری)
 پرتقال بدون دانه، رویان تشکیل نمی‌دهد زیرا لقاح رخ نمی‌دهد.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: ریشه آلبالو می‌تواند افقی زیر خاک رشد کند. ساقه رونده در توت فرنگی نیز افقی روی خاک رشد می‌کند.
 گزینه «۲»: دقت کنید تخمدان به محل گودی نهنج متصل می‌شود ولی میله در پرچم چنین نیست. (به محل بالاتری نسبت به اتصال نهنج و تخمدان وصل است)
 گزینه «۳»: بعضی از گیاهان وابسته به باد گل‌های فراوان کوچکی تولید می‌کنند که رنگ درخشان ندارند (اما گل قاصد رنگ درخشان دارد)
 (تولیدمثل نهان‌انگاز) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۲۰ تا ۱۲۴ و ۱۲۹ تا ۱۳۴)

۸- گزینه «۴»

(رضا نوری)
 این گزینه برخلاف سایر موارد درست است.
 یاخته‌های آسیب دیده گیاه با متصاعد کردن مواد فرار در جلب کردن زنبور وحشی به سوی گیاه نقش دارند. بررسی سایر گزینه‌ها:
 در مورد گزینه ۱) این گیاه دولپه‌ای است. دارای رگبرگ منشعب و ریشه مستقیم است.
 در مورد گزینه ۳) زنبور ماده روی کرم تخم‌گذاری می‌کند نه روی برگ!
 در مورد گزینه ۲) نوزاد کرمی‌شکل، حشره است نه کرم! دقت کنید آفت، حشره کرمی شکل است.
 (پاسخ گیاهان به محرک‌ها) (زیست‌شناسی ۲، صفحه ۱۵۲)

۹- گزینه «۲»

(رضا نوری)
 موارد «الف» و «ب» درست هستند. بررسی همه موارد:
 الف) منظور یاخته رویشی است. یاخته کوچکتر حاصل میوز یافت خورش از بین می‌رود و تقسیمی انجام نمی‌دهد. دقت کنید یاخته رویشی رشد می‌کند نه تقسیم!
 ب) در مادگی اسپرم تولید می‌شود. باتوجه به شکل کتاب، نهنج گل آلبالو همانند مادگی سبز بوده و دارای کلروپلاست است.
 ج) تخمدان در هلو و نهنج در سیب در ایجاد میوه موثر است، دقت کنید نهنج بخشی از حلقه‌های گل نیست.
 د) یاخته تخم‌زا در مجاورت منفذ بوده و در کنار دو یاخته کوچکتر از خود است. یاخته زایشی که گامت نر را می‌سازد در مجاورت یاخته رویشی (که بزرگتر است) قرار دارد.
 (تولیدمثل نهان‌انگاز) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۲۴، ۱۲۸ و ۱۳۲)

۱۰- گزینه «۲»

(کارن کنهانی)
 همه موارد درست اند بجز «ج»
 سیتوکینین در ایجاد ساقه‌(دارای نگهبان روزنه) و اکسین در ایجاد ریشه (فاقد نگهبان روزنه) موثر است. بررسی همه موارد:
 الف) سیتوکینین در تازه نگه داشتن گل و ساقه با تحریک تقسیم یاخته‌ای موثر است.
 ب) افزایش نسبت اتیلن (آزاد شده از سوخت فسفیلی) نسبت به اکسین در ایجاد آنزیم‌های تجزیه‌کننده در برگ موثر است پس اکسین نقش مهاری دارد.
 ج) باتوجه به شکل ۶ کتاب درسی در صفحه ۱۴۱، اکسین از جوانه راسی به جانبی در جهت پایین حرکت می‌کند (جهت جاذبه زمین)
 د) سیتوکینین در پی قطع جوانه راسی در جوانه‌های جانبی افزایش می‌یابد.
 (پاسخ گیاهان به محرک‌ها) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۳۰ تا ۱۳۲)

زیست‌شناسی ۲ - گواه

۱۱- گزینه ۲»

(کتاب آبی جامع زیست‌شناسی)

موارد «ب» و «د» صحیح هستند.

با قطع جوانه رأسی مقدار هورمون اکسین در جوانه‌های جانبی کاهش و مقدار سیتوکینین در آن‌ها افزایش می‌یابد. (نادرستی الف) اکسین نخستین هورمون گیاهی بود که کشف شد و اکتشاف آن سرآغازی برای شناسایی ترکیبات دیگری بود که رشد و فعالیت گیاهان را تنظیم می‌کنند. (درستی ب)

کشف هورمون جیبرلین حاصل تلاش دانشمندان ژاپنی در بررسی نوعی بیماری قارچی بود. (نادرستی ج)

بعد از کشف ساختار شیمیایی اکسین‌ها، این ترکیبات به طور مصنوعی ساخته و پژوهش‌هایی برای شناسایی اثر آن‌ها بر گیاهان انجام شد. محققان دریافتند که بعضی از این ترکیبات، گیاهان دولپه‌ای را از بین می‌برد لذا از آن‌ها برای ساخت سموم کشاورزی استفاده کردند. عامل نارنجی که مخلوطی از اکسین‌هاست چنین اثری دارد. (درستی د) (پاسخ گیاهان به محرک‌ها) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۴۰ تا ۱۴۴)

۱۲- گزینه ۳»

(کتاب آبی جامع زیست‌شناسی)

برخورد حشره با کرک‌های برگ گیاه گوشت‌خوار سبب بسته شدن برگ می‌شود تا حشره به دام بیفتد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وجود لیگنین یا سیلیس در دیوارهٔ یاخته باعث سخت شدن آن شده و به افزایش توان این سد فیزیکی کمک می‌کند.

گزینه «۲»: ضربه زدن به برگ گیاه حساس، باعث تا شدن برگ می‌شود. این پاسخ به علت تغییر فشار تورژانس در یاخته‌های قاعدهٔ برگ است.

گزینه «۴»: پیچش در ساقه‌های پیچنده به علت تفاوت رشد ساقه در بخش قرار گرفته روی تکیه‌گاه است که در مقابل آن ایجاد می‌شود و رشد یاخته‌ها در محل تماس کاهش می‌یابد. (پاسخ گیاهان به محرک‌ها) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۴۸ و ۱۴۹)

۱۳- گزینه ۲»

(کتاب آبی جامع زیست‌شناسی)

موارد الف و ب نوعی پاسخ دفاعی در گیاهان محسوب می‌شوند.

سالیسیلیک اسید که از تنظیم‌کننده‌های رشد در گیاهان است در مرگ یاخته‌های نقش دارد و مرگ یاخته‌ای نوعی پاسخ دفاعی است (درستی الف)

آلکالوئیدها در دور کردن گیاهخواران نقش دارند و نیکوتین که از آلکالوئیدهاست، چنین نقشی در گیاه تنباکو دارد و نوعی پاسخ دفاعی است. (درستی ب)

بسته شدن برگ‌های گیاه گوشت‌خوار در برخورد با حشره نوعی پاسخ به تماس است و برای به دام انداختن حشره و تغذیه انجام می‌شود. (نادرستی ج)

درخت آکاسیا هنگامی که گل‌های خود را باز می‌کند، نوعی ترکیب شیمیایی تولید و منتشر می‌کند که با فراری دادن مورچه‌ها مانع از حملهٔ آن‌ها به زنبورهای گرده افشان می‌شود و پاسخ دفاعی برای گیاه محسوب نمی‌شود. (نادرستی د)

(پاسخ گیاهان به محرک‌ها) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۴۸، ۱۵۰ و ۱۵۱)

۱۴- گزینه ۱»

(سررسری - ۹۶ تا تغییر)

آبسازیک اسید نقشی مخالف جیبرلین را دارد که مانع جوانه‌زنی دانه‌ها می‌شود.

بازدارنده‌های رشد یعنی آبسازیک اسید و اتیلن در طی پیری گیاه، ریزش برگ و رسیدگی میوه و هنگام تنش‌ها و شرایط سخت افزایش می‌یابد.

(پاسخ گیاهان به محرک‌ها) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۴۰ تا ۱۴۴)

۱۵- گزینه ۳»

(کتاب آبی جامع زیست‌شناسی)

داروین و پسرش دریافتند دانه رُست در صورتی به سمت نور یک جانبه (نوری که از یک طرف به گیاه می‌تابد)، خم می‌شود که نوک آن در برابر نور باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بعد از داروین‌ها، محققان دیگری با انجام آزمایش‌هایی، نشان دادند که عامل خم شدن دانه رست به سمت نور، ماده‌ای است که در نوک آن وجود دارد.

گزینه «۲»: پژوهش‌هایی بیشتر نشان داد که انواعی از ترکیبات مشابه اکسین در گیاهان متفاوت ساخته می‌شوند.

گزینه «۴»: آزمایش‌های محققان دیگر نشان داد که قرار دادن آگار آغشته به اکسین در یک طرف دانه رست، باعث خم شدن دانه رست به سمت مقابل می‌شود.

(پاسخ گیاهان به محرک‌ها) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۳۹)

۱۶- گزینه ۴»

(کتاب آبی جامع زیست‌شناسی)

در نهان‌دانگان پس از تشکیل تخم اصلی، نخستین تقسیم همراه با سیتوکینز نابرابر انجام می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: معمولاً طول عمر درخت‌ها که سرلاد پسین دارند از گیاهان علفی (غیردرختی) بیشتر است.

گزینه «۲»: در برخی از گیاهان بدون دانه، لقاح انجام می‌شود اما رویان قبل از تکمیل مراحل رشد و نمو از بین می‌رود.

گزینه «۳»: به شکل ۱۶ صفحه ۱۳۲ کتاب درسی نگاه کنید. سیب میوه‌ای است که از رشد نهج ایجاد شده و کاذب است ولی دارای تخمدان در وسط خود می‌باشد.

(تکریمی) (زیست‌شناسی ۱، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

(زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۳۰، ۱۳۲ و ۱۳۴ و ۱۳۵)

۱۷- گزینه ۲»

(کتاب آبی جامع زیست‌شناسی)

با توجه به شکل ۱۴ صفحه ۱۳۰ کتاب درسی، اولین نشانه‌های لپه‌ها در رویان قلبی شکل ظاهر می‌شود.

(تولیدمثل نهان‌دانگان) (زیست‌شناسی ۲، صفحه ۱۳۰)

۱۸- گزینه ۱»

(سررسری - ۹۵ تا تغییر)

در گیاهان نهان‌دانه، هر یاختهٔ هاپلوئیدی درون کیسهٔ گرده، گرده نارس می‌باشد. در این یاخته‌ها ابتدا هسته میتوز انجام می‌دهد. دو هسته تولید می‌شود و اطراف هر هسته را کمی سیتوپلاسم فرا می‌گیرد و تشکیل دو یاختهٔ رویشی و زایشی را می‌نماید. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: یاختهٔ زایشی درون لولهٔ گرده تولید دو گامت نر یا اسپرم را می‌نماید.

گزینه «۳»: دانهٔ گردهٔ رسیده در دیوارهٔ خارجی خود ممکن است تزئیناتی داشته باشد.

گزینه «۴»: یاختهٔ هاپلوئیدی درون کیسهٔ گرده، همان گرده نارس است.

(تولیدمثل نهان‌دانگان) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۴۶ و ۱۴۷)

۱۹- گزینه ۴»

(کتاب آبی جامع زیست‌شناسی)

شکل صورت سوال مربوط به دانهٔ گردهٔ رسیدهٔ یک گیاه نهان‌دانه است. دانهٔ گردهٔ رسیده دارای دو یاختهٔ غیر هم اندازه رویشی و زایشی است. دو پوسته دارد و حاصل تقسیم میتوز است.

هر کدام از یاخته‌های رویشی و زایشی دارای یک مجموعه کروموزوم می‌باشند.

(تکریمی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۸۱، ۱۴۶ و ۱۴۷)

۲۰- گزینه ۲»

(کتاب آبی جامع زیست‌شناسی)

موارد «ب» و «د» صحیح‌اند.

تکثیرتوت فرنگی از طریق ساقهٔ رونده، نرگس و لاله از طریق پیاز و زنبق از طریق زمین ساقه است.

(تولیدمثل نهان‌دانگان) (زیست‌شناسی ۲، صفحه ۱۴۱)

زیست‌شناسی ۱

۲۱- گزینه ۴»

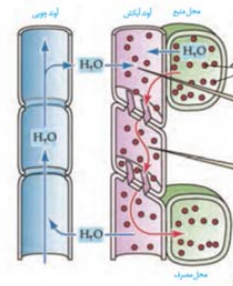
(رها نوری)

انتقال آب از آندودرم (خارج از استوانه آوندی) به درون آن را در انتقال شیرهٔ خام (بارگیری چوبی) می‌توان مشاهده کرد که تحت تاثیر ترقق، نیروی هم چسبی و دگرچسبی و..... (حداقل ۲ عامل) می‌باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در بارگیری چوبی همانند آبکشی به‌دنبال مصرف انرژی و جابه‌جایی یون‌ها یا ساکارز، جابه‌جایی آب رخ می‌دهد. شیرهٔ آبکشی در جهات مختلفی جابه‌جا می‌شود اما شیرهٔ خام در یک جهت جابه‌جا می‌شود.

۲) طی بارگیری آبکشی انتقال آب از آوند چوبی به آبکشی رخ می‌دهد که در آن طی مرحله ۳، جابه‌جایی مواد مختلف از پلاسمودرم رخ می‌دهد.

۳) آوندهای چوبی مثل آبکشی فاقد هسته بوده و فاقد ژن ساخت پکتین هستند. جریان شیرهٔ آبکشی کندتر و پیچیده تر است اما شیرهٔ خام اینطور نیست.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۸۹، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۹ تا ۱۱۱)

۲۲- گزینه ۳

باتوجه به شکل هردو می‌توانند در تماس هوا باشند. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: لایه ریشه‌ها با آوندهای چوبی و آبکش تماس دارد. یاخته‌های مرکزی آوندچوبی که بزرگترند تماسی با ریشه ندارند.
گزینه «۲»: منظور ساقه گونرا است. گونرا گیاهی دولپه‌ای است زیرا دارای برگ پهن و رگبرگ منشعب است. این ویژگی در مورد گیاهان دولپه‌ای غلط است.
گزینه «۴»: هردو واجد فضای بین یاخته‌ای اندکی هستند

(ترکیبی) (زیست‌شناسی، ۱، صفحه‌های ۹۲، ۱۰۰، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۶)

۲۳- گزینه ۲

یاخته‌های معبر تعداد کمتری دارند.
یاخته‌های نعلی شکل در جلوگیری از عبور مواد به روش سیمپلاستی موثرند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) این گزینه ویژگی یاخته معبر نیست.
۳) این یاخته‌ها (درون پوست) در تماس مستقیم با آوندها قرار ندارند.
۴) این گزینه ویژگی یاخته‌های معبر نیست.

(فیزب و انتقال مواد در گیاهان) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۷)

۲۴- گزینه ۱

بافت پارانشیمی به طور قطع در ساختار سامانه بافت زمینه‌ای این گیاه وجود دارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: طبق شکل کتاب درسی صحیح است.
گزینه «۳»: گیاه خرزهره نوعی گیاه خودرو است، به همین دلیل دارای ویژگی‌های مطلوبی همچون سازگاری با محیط‌های زیست مختلف است. برای داشتن این ویژگی‌ها می‌توان ژن‌های این صفات مطلوب را از این گیاه از طریق مهندسی ژنتیک به گیاهان زراعی منتقل نمود.
گزینه «۴»: روزنه‌های برگ این گیاه، در سطح زیرین برگ و درون فرورفتگی‌های غارمانندی قرار دارند. در این فرورفتگی‌ها تعداد فراوانی کرک (نوعی یاخته تمایز یافته روپوستی) وجود دارد. این کرک‌ها با به دام انداختن رطوبت هوا و ایجاد اتمسفری مرطوب، مانع خروج بیش از حد بخار آب از برگ می‌شوند.

(از یاخته تا گیاه) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۴، ۸۶، ۸۷، ۹۴، ۹۵ و ۹۹)

۲۵- گزینه ۴

با توجه به متن و نکات صفحات ۹۴ و ۹۵ کتاب درسی، هر چهار عبارت صحیح می‌باشند.

(از یاخته تا گیاه) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۲۶- گزینه ۳

عوامل محیطی و عوامل درونی گیاه باز و بسته شدن روزنه‌ها را تنظیم می‌کنند. مثلاً نور با تحریک انباشت ساکارز و یون‌های Cl^- و K^+ در یاخته نگهبان پتانسیل آب یاخته‌ها را کاهش داده و آب از یاخته‌های مجاور به یاخته‌های نگهبان روزنه وارد می‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تعریق از طریق روزنه‌های آبی (روزنه‌های همیشه باز) صورت می‌پذیرد. این روزنه‌ها در انتهای لبه برگ‌ها قرار دارند و در منتهی‌الیه آوندهای چوبی قرار گرفته‌اند.
۲) آرایش شعاعی رشته‌های سلولزی، به یاخته‌های نگهبان روزنه امکان گسترش طولی برخلاف گسترش عرضی را می‌دهد. در نتیجه در هنگام پلاسمولیز از طول یاخته‌ها کاسته می‌شود.

۴) در ریشه بعضی از گیاهان، نوار کاسپاری علاوه بر دیواره‌های جانبی درون پوست، دیواره پستی را نیز می‌پوشاند و انتقال مواد از این یاخته‌ها را مهار می‌کند. در این گیاهان، بعضی از یاخته‌های درون پوستی ویژه، به نام یاخته معبر هست که فاقد نوار کاسپاری در اطراف خود هستند و انتقال مواد به استوانه آوندی از طریق این یاخته‌ها انجام می‌شود.

(فیزب و انتقال مواد در گیاهان) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۱۰)

۲۷- گزینه ۳

شماره ۱ یاخته معبر، شماره ۲ یاخته درون پوست دارای نوار کاسپاری (U شکل)، شماره ۳ یاخته پارانشیم پوست و شماره ۴ عنصر آوندی (آوند چوبی) را نشان می‌دهد. یاخته‌هایی که در دیواره جانبی خود دارای نوار کاسپاری هستند می‌توانند از ورود مواد ناخواسته یا مضر مسیر آپوپلاستی به درون گیاه جلوگیری کنند. یاخته معبر و عناصر آوندی فاقد نوار کاسپاری هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: یاخته معبر فاقد نوار کاسپاری بوده و همانند یاخته پارانشیمی می‌تواند آب و مواد محلول را از طریق دیواره یاخته‌ای از خود عبور دهد.
گزینه «۲»: عناصر آوندی یاخته‌هایی مرده هستند و فاقد غشا می‌باشند.
گزینه «۴»: تأثیر یاخته‌های ریشه بر صعود شیره خام در آوندهای چوبی با ایجاد فشار ریشه‌ای است، درحالی‌که یاخته‌های پارانشیم پوست و یاخته‌های U شکل به طور مستقیم در ایجاد فشار ریشه‌ای نقش ندارند.

(فیزب و انتقال مواد در گیاهان) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۷)

۲۸- گزینه ۲

گیاه آبی آژولا، گیاهی علفی است و ساقه چوبی ندارد.

(فیزب و انتقال مواد در گیاهان) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

۲۹- گزینه ۲

آبکش پسین و چوب پسین در تماس کامبیوم آوندساز (بخشی از پوست درخت نمی‌باشد) قرار دارند. هر دوی این آوندها برای جابه‌جایی مواد درون خود به مصرف انرژی یاخته‌هایی (مثل درون پوست و یاخته‌های اطراف آبکشی) وابسته‌اند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) چوب پنبه و پارانشیم در تماس کامبیوم چوب پنبه ساز قرار دارند. هر دو حاصل تقسیم این کامبیوم بوده و بخشی از پیراپوست هستند.
۳) پارانشیم در استوانه آوندی نیز یافت می‌شود. این یاخته‌ها که همان یاخته‌های همراه اند در تماس با آوند آبکش قرار دارند.
۴) کامبیوم آوندساز در ایجاد آوندهای چوبی و آبکش نقش دارد که دارای یاخته‌های با نسبت بالای هسته به سیتوپلاسم هستند (مثل لنفوسیت‌ها). این یاخته‌ها مریستم پسین بوده و در افزایش طول ساقه نقش ندارند.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی، ۱، صفحه‌های ۳۳، ۶۳، ۸۶، ۸۸، ۹۲ تا ۹۴)

۳۰- گزینه ۳

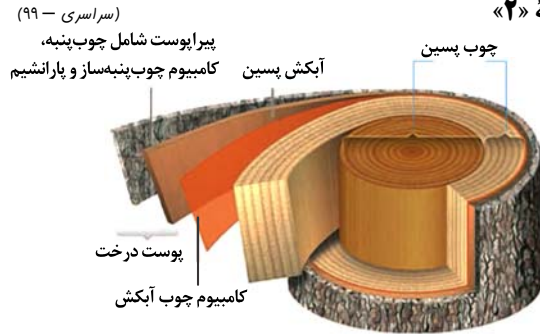
گوجه فرنگی نوعی گیاه دولپه‌ای است. بررسی همه موارد:
الف) در ریشه امکان تبدیل نیترات به آمونیوم هست. باتوجه به شکل ریشه دارای تارکشدنده بلندتری نزدیک سطح خاک است. ضمناً ریشه پوستک ندارد.
ب) ساقه می‌تواند در گیاهان چوبی دارای عدسک باشد. اندام مکنده گل جالیزی در مجاورت ریشه قرار می‌گیرد.
ج) ریشه گیاه نخود در مجاورت ریزوبیوم است. ریشه گیاهان دولپه‌ای دارای آرایش ستاره‌ای آوندهای چوبی در مرکز خود است.
فشار ریشه‌ای در حرکت مواد درون این آوندها موثر است.
د) منظور ساقه است. یاخته‌های نزدیک روپوست ساقه اندازه کوچکتری دارند.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی، ۱، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۱، ۹۳، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۰۶ و ۱۰۹)

زیست‌شناسی ۱ - گواه

۳۱- گزینه ۲

بخشی که زیر پوست قرار می‌گیرد وسیع‌ترین بخش ساقه اصلی است. در این بخش یاخته‌هایی با دیواره چوب‌پنبه‌ای مشاهده نمی‌شود بلکه تنه اصلی که از چوب ساخته شده است ماده‌ای به نام لیگنین دارد که تشکیل‌دهنده دیواره آوندهای چوبی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این بخش یک نوع مرستم پسین به نام کامبیوم آوندساز دارد. گزینه «۳»: در این بخش آوندهای چوبی پسین قرار دارند که در هدایت شیره خام نقش اصلی دارند.

گزینه «۴»: یاخته‌های پارانشیم و عدسک در پیراپوست قرار دارند. پیراپوست شامل چوب پنبه، کامبیوم چوب‌پنبه‌ساز و پارانشیم است. در پیراپوست برای تبادلات گازی مناطقی به نام عدسک ایجاد می‌شود.

(از بافته تا گیاه) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۸۸، ۸۹، ۹۳ و ۹۴)

۳۲- گزینه ۲

مرستم‌ها دارای یاخته‌های کوچک با هسته درشتی (بنابراین پروتوپلاست کم دارند) هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مرستم نخستین در تولید آوندهای چوب و آبکش نخستین نقش دارد و مرستم پسین در تولید آوند چوب و آبکش پسین نقش دارد و عناصر آوندی نوعی آوند چوبی هستند.

گزینه «۳»: فعالیت مرستم نخستین تاحدی در رشد عرضی ساقه و ریشه نقش دارد. گزینه «۴»: مرستم پسین در ساختن عدسک نقش دارد، زیرا بافت چوب پنبه می‌سازد.

(از بافته تا گیاه) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۸۷ تا ۹۳)

۳۳- گزینه ۴

D مرستم نخستین در جوانه جانبی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: **A** مرستم نخستین جوانه انتهایی است که نتیجه فعالیت آن، افزایش طول و تا حدودی عرض ساقه، شاخه و ریشه است.

گزینه «۲»: **B** برگ جوان است که در محل جوانه‌ها حضور دارد. گزینه «۳»: **C** کرک و نگهبان روزنه است که از تمایز یاخته‌های روپوستی ایجاد می‌شود.

(از بافته تا گیاه) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۸۷، ۹۰ و ۹۱)

۳۴- گزینه ۳

باکتری نیترات‌ساز در کاهش میزان آمونیوم خاک دخیل است. نیترات تولید شده توسط آن‌ها جذب ریشه گیاه می‌شود.

(جزب و انتقال مواد در گیاهان) (زیست‌شناسی، صفحه ۹۹)

۳۵- گزینه ۱

کودهای زیستی دارای جانداران زنده هستند و باعث آسیب به محیط زیست نمی‌شوند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲» و «۴»: کودهای زیستی به همراه کودهای دیگر به خاک افزوده می‌شوند. گزینه «۳»: هر دوی این کودها دارای مواد معدنی مورد نیاز گیاه می‌باشند!

(جزب و انتقال مواد در گیاهان) (زیست‌شناسی، صفحه ۱۰۰)

۳۶- گزینه ۲

موارد «الف» و «ب» صحیح‌اند. بررسی موارد:
الف) قارچ ریشه‌ها را غلافی در سطح ریشه تشکیل می‌دهند. بخش کوچکی از قارچ به درون ریشه نفوذ و در تبادل مواد شرکت می‌کند.
ب) طبق شکل کتاب درسی صحیح است.
ج) قارچ و گیاه، تثبیت کننده نیتروژن محسوب نمی‌شوند.
د) روپوست ریشه، پوستک ندارد.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۸۷ و ۱۰۲)

۳۷- گزینه ۳

در بیشتر گیاهان، فشار ریشه‌ای در صعود شیره خام نقش کمی دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: تعرق، فشار ریشه‌ای و خواص آب (ویژگی هم چسبی و دگرچسبی) به صعود شیره خام کمک می‌کند.
گزینه «۲»: فشار ریشه‌ای سبب می‌شود در بهترین حالت چند متر شیره خام را در آوند چوبی به بالا بفرستد.
گزینه «۴»: حرکت آب و مواد معدنی از تار کشنده تا آوند چوبی (در عرض ریشه) جزء مسیرهای کوتاه می‌باشد ولی در آوند چوبی به سمت ساقه و برگ جزء مسیرهای بلند می‌باشد.

(جزب و انتقال مواد در گیاهان) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۷)

۳۸- گزینه ۲

سیانوباکتری‌ها، نوعی از باکتری‌های فتوسنتزکننده هستند که بعضی از آن‌ها می‌توانند علاوه بر فتوسنتز، تثبیت نیتروژن هم انجام دهند.

(جزب و انتقال مواد در گیاهان) (زیست‌شناسی، صفحه ۱۰۳)

۳۹- گزینه ۱

به دنبال باربرداری آبکشی، آب از آوند آبکشی وارد آوند چوبی می‌شود و سبب افزایش صعود شیره خام در آوند چوبی به سمت برگ‌ها می‌شود. بنابراین می‌تواند افزایش تعریق باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: یاخته‌های همراه در ترابری شیره پرورده در آوند آبکش کمک می‌کنند.
گزینه «۳»: خاصیت هم چسبی یعنی چسبیدن مولکول‌های آب به یکدیگر به صعود شیره خام کمک می‌کند.
گزینه «۴»: به دنبال افزایش فشار ریشه‌ای و کاهش تعرق، تعریق افزایش می‌یابد.

(جزب و انتقال مواد در گیاهان) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۸ و ۱۱۱)

۴۰- گزینه ۳

سؤال، ویژگی لایه ریشه‌ها را بیان می‌کند. در این لایه مانعی برای هیچ یک از مسیرهای سه گانه انتقال آب و مواد معدنی در عرض ریشه، وجود ندارد.

(جزب و انتقال مواد در گیاهان) (زیست‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

فیزیک ۲

۴۱- گزینه ۱

محیط قاب مربعی و حلقه دایره‌ای با یکدیگر برابر است. بنابراین داریم:

$$2a = 2\pi r \Rightarrow r = \frac{a}{\pi}$$

حال با استفاده از تعریف شار مغناطیسی عبوری، در دو حالت داریم:

$$\Phi = BA \cos \theta \Rightarrow \frac{\Phi}{\text{مربع}} = \frac{A}{\text{مربع}} = \frac{\pi r^2}{a^2}$$

$$\Rightarrow \frac{\Phi}{\text{مربع}} = \frac{\pi \times \frac{a^2}{\pi^2}}{a^2} \Rightarrow \frac{\Phi}{\text{مربع}} = \frac{a}{\pi}$$

(مغناطیس و القای الکترومغناطیس) (فیزیک ۲، صفحه‌های ۸۵ تا ۹۱)

۴۲- گزینه «۱»

(مسئله نامی)

فقط مورد (پ) درست است.

موارد را به ترتیب بررسی می‌کنیم.

در شکل‌های الف و ب آهنربا دور می‌شود در نتیجه میدان و شار عبوری از حلقه کاهش می‌یابد، پس جهت جریان القایی باید طوری باشد که با دور شدن آهنربا مخالفت کند.

پس در مورد (الف) باید جهت جریان رو به بالا و در مورد (ب) باید جهت عبوری از مقاومت **R** به سمت چپ باشد.

(پ) حلقه با دور شدن از سیم در میدان ضعیف‌تری قرار می‌گیرد و شار عبوری از آن کاهش می‌یابد پس طبق قانون لنز باید جهت میدان حاصل از سیم و حلقه در مرکز آن یکی باشد یعنی میدان القایی حلقه درون سو و جهت جریان القایی ساعتگرد است. (ت) در این مورد نیز طبق قانون لنز و با توجه به اینکه آهنربا به حلقه نزدیک می‌شود و میدان عبوری از حلقه افزایش می‌یابد برای اینکه با نزدیک شدن آهنربا مخالفت کند جهت جریان القایی باید به صورت پادساعتگرد رسم شود.

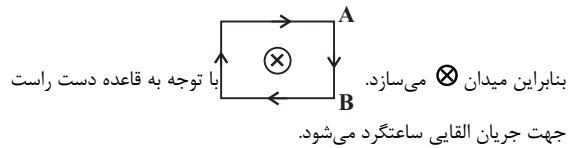
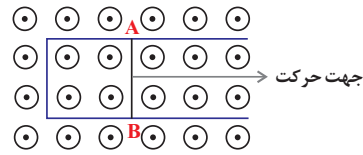
(مغناطیس و القای الکترومغناطیس) (فیزیک ۲، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۳)

۴۳- گزینه «۲»

(معمور منبوری)

با حرکت میله به سمت راست Φ افزایش می‌یابد.

بنا به قانون لنز جریانی در مدار به وجود می‌آید که با عامل به وجود آورنده مخالفت می‌کند.

بنابراین در میله جهت جریان از **A** به **B** است.

میله متحرک حکم مولد دارد و درون مولد جریان از پتانسیل کمتر به بیشتر است $V_B \leftarrow$ بیشتر.

(مغناطیس و القای الکترومغناطیس) (فیزیک ۲، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۳)

۴۴- گزینه «۴»

(عباس موتاب‌میر)

با توجه به رابطه تغییر شار مغناطیسی داریم:

$$\Delta\Phi = BA(\Delta \cos \theta) = BA(\cos \theta_2 - \cos \theta_1)$$

$$B = 3 \times 10^{-2} \text{ T}; A = 60 \text{ cm}^2 = 60 \times 10^{-4} \text{ m}^2$$

$$\theta_1 = 37^\circ \Rightarrow \cos \theta_1 = 0/8$$

$$\theta_2 = 53^\circ \Rightarrow \cos \theta_2 = 0/6$$

$$\Delta\Phi = (3 \times 10^{-2})(60 \times 10^{-4})(0/6 - 0/8) = -36 \times 10^{-5} \text{ Wb}$$

از طرفی با استفاده از قانون القای الکترومغناطیسی فاراده می‌توان نوشت:

$$|\bar{I}| = \frac{|\bar{\varepsilon}|}{R} = \left| \frac{-N \Delta\Phi}{R \Delta t} \right|$$

$$N=1; \Delta\Phi = -36 \times 10^{-5} \text{ Wb}$$

$$R=1 \Omega; \Delta t = 2 \times 10^{-3} \text{ s}$$

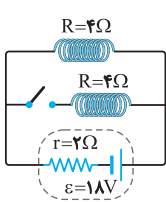
$$|\bar{I}| = \frac{36 \times 10^{-5}}{2 \times 10^{-2}} = 18 \times 10^{-3} \text{ A} = 18 \text{ mA}$$

(مغناطیس و القای الکترومغناطیس) (فیزیک ۲، صفحه‌های ۸۷ تا ۹۱)

۴۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی جامع فیزیک تهرینی)

قبل از بستن کلید فقط از یک سیمولوله جریان عبور می‌کند و داریم:

$$U_1 = \frac{1}{2} LI_1^2 \quad (1)$$

$$I_1 = \frac{\varepsilon}{R+r} = \frac{18}{4+2} = 3 \text{ A}$$

بعد از بستن کلید دو سیمولوله موازی حامل جریان داریم و انرژی کل برابر مجموع انرژی‌های دو سیمولوله است. از آنجا که دو مقاومت مساوی اند جریان‌ها نیز یکسان خواهد شد و اگر جریان در هر شاخه را I' بگیریم، داریم:

$$U_\Sigma = U'_1 + U'_2 = \frac{1}{2} LI'^2 + \frac{1}{2} LI'^2 = LI'^2 \quad (2)$$

و برای محاسبه جریان هر سیمولوله در حالت دوم (I') داریم:

$$R_{eq} = \frac{4}{2} = 2 \Omega$$

$$I = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r} = \frac{18}{2+2} = \frac{9}{2} \text{ A}$$

و چون مقاومت‌ها مساوی‌اند، جریان کل به مقدار مساوی در دو شاخه برقرار می‌شود:

$$I'_1 = I'_2 = \frac{I}{2} = \frac{9}{4} \text{ A}$$

حال از دو رابطه (۱) و (۲) داریم:

$$\frac{U_1}{U_\Sigma} = \frac{\frac{1}{2} LI_1^2}{LI'^2} = \frac{1}{2} \left(\frac{I_1}{I'} \right)^2 = \frac{1}{2} \left(\frac{3}{9/4} \right)^2 = \frac{1}{2} \left(\frac{12}{9} \right)^2 = \frac{1}{2} \left(\frac{4}{3} \right)^2 = \frac{8}{9}$$

(ترکیبی) (فیزیک ۲، صفحه ۹۵، مکمل و مرتبط با رابطه ۳-۱)

(فاروق مردانی)

۴۶- گزینه «۴»

با توجه به شکل، دوره تناوب برابر است با:

$$3 \frac{T}{4} = 12 \Rightarrow T = 16 \text{ ms}$$

معادله جریان عبوری از رسانا برابر است با:

$$I = I_{max} \sin\left(\frac{2\pi}{T}t\right) \Rightarrow I = 4 \sin\left(\frac{2\pi}{0.016}t\right)$$

جریان و نیروی محرکه القایی در لحظه $t = 12 \text{ ms}$ برابر است با:

$$I = 4 \sin\left(\frac{2\pi}{0.016} \times 0.012\right) = 4 \sin\left(3 \frac{\pi}{2}\right)$$

$$= -4 \text{ A} \Rightarrow |I| = 4 \text{ A}$$

$$I = \frac{\varepsilon}{R} \Rightarrow \varepsilon = \frac{4}{5} \Rightarrow \varepsilon = 20 \text{ V}$$

جریان در لحظه $t = \frac{T}{4} = \frac{16}{4} = 4 \text{ ms}$ برای اولین بار به مقدار بیشینه خود می‌رسد.

(مغناطیس و القای الکترومغناطیس) (فیزیک ۲، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۴۷- گزینه ۴»

(سراسری ریاضی- ۷۰)

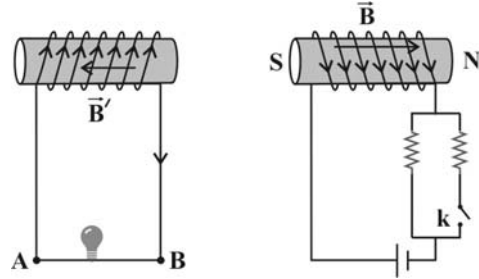
در سیم پیچ بدون مولد فقط هنگامی جریان الکتریکی برقرار می شود که شار مغناطیسی که از درون آن می گذرد تغییر کند، بنابراین با قرار دادن یک سیم پیچ در میدان مغناطیسی متغیر است که امکان تغییر شار و ایجاد نیروی محرکه القایی فراهم می شود.

(مغناطیس و القای الکترومغناطیسی) (فیزیک ۲، صفحه های ۸۵ و ۸۶)

۴۸- گزینه ۳»

(معمدپوار سورپی)

با اتصال کلید k، یک مقاومت به صورت موازی به مدار اضافه می شود و بنابراین مقاومت معادل در مدار سمت راست کاهش و در نتیجه جریان عبوری از سیملوله سمت راست افزایش می یابد. با افزایش جریان، میدان مغناطیسی ناشی از سیملوله سمت راست بیشتر تر و شار عبوری از سیملوله سمت چپ نیز بیشتر می شود.

$$\uparrow I = \frac{\epsilon}{R_e}$$

$$\uparrow B = \mu_0 \frac{N}{L} I \uparrow$$

$$\uparrow \Phi = \uparrow BA \cos(\theta)$$

در اثر افزایش شار عبوری از سیملوله سمت چپ، بنا به قانون لنز، جهت جریان القایی ایجاد شده در آن چنان است که میدان مغناطیسی ناشی از آن با افزایش شار مخالفت کند. بنابراین میدان مغناطیسی سیملوله سمت چپ، در خلاف جهت میدان مغناطیسی سیملوله سمت راست خواهد بود و برای ایجاد این میدان، با توجه به قاعده دست راست، جهت جریان به صورت شکل فوق و از B به A می باشد.

با گذشت زمان، جریان در مدار سمت راست تغییری نمی کند و در نتیجه میدان ناشی از سیملوله سمت راست و شار عبوری از سیملوله سمت چپ ثابت می ماند و با ثابت ماندن شار، نیروی محرکه ای القا نمی شود. بنابراین جریان القایی و نور لامپ کاهش می یابد و به سمت خاموشی می رود.

(مغناطیس و القای الکترومغناطیسی) (فیزیک ۲، صفحه های ۹۱ تا ۹۳)

۴۹- گزینه ۱»

(سراسری خارج از کشور ریاضی- ۹۶)

در این مسئله نمودار B-t در ۳ بازه زمانی برای یک حلقه داده شده می خواهیم نمودار ε-t را در این ۳ بازه رسم کنیم. برای این کار ابتدا ε را در هر بازه زمانی می یابیم و سپس نمودار آن را رسم می کنیم، بنابراین داریم:

$$\bar{\epsilon} = -N \frac{\Delta \Phi}{\Delta t} \quad N=1, A \text{ ثابت} \rightarrow \bar{\epsilon} = -A \frac{\Delta B}{\Delta t}$$

$$\bar{\epsilon} = -\pi r^2 \frac{\Delta B}{\Delta t} = -\pi (0.1)^2 \frac{\Delta B}{\Delta t} = -0.03 \frac{\Delta B}{\Delta t}$$

در هر بازه:

$$(0, 0/1) \text{ بازه } : \bar{\epsilon}_1 = -0.03 \frac{\Delta B}{\Delta t} = -0.03 \times \frac{0/5}{0/1}$$

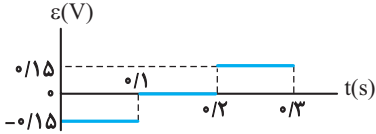
$$= -0.15 \text{ V}$$

$$(0/1, 0/2) \text{ بازه } : \frac{\Delta B}{\Delta t} = 0 \Rightarrow \bar{\epsilon}_2 = 0$$

$$(0/2, 0/3) \text{ بازه } : \bar{\epsilon}_3 = -0.03 \frac{\Delta B}{\Delta t} = -0.03 \times \frac{(0-0/5)}{0/1}$$

$$= +0.15 \text{ V}$$

در نهایت نمودار ε-t به صورت زیر خواهد بود.

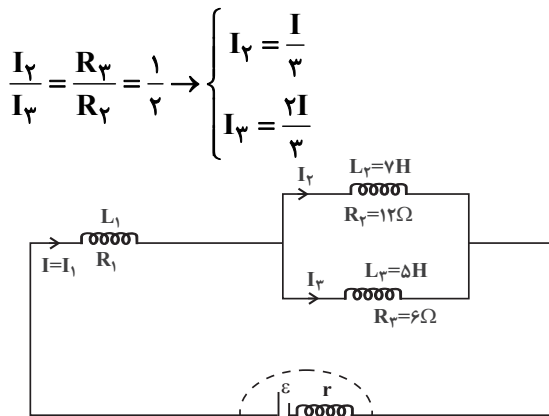

(مغناطیس و القای الکترومغناطیسی) (فیزیک ۲، صفحه ۸۹، مکمل و مشابه مثال ۳-۵)

۵۰- گزینه ۱»

(مصطفی واثقی)

وقتی دو مقاومت به طور موازی به یکدیگر وصل شوند، نسبت شدت جریان های آن ها برابر نسبت وارون مقاومت آن ها است. بنابراین مطابق با شکل زیر داریم:

با توجه به رابطه انرژی ذخیره شده در میدان القاگر با ضریب

$$\text{القاوری } L \text{ می توان نوشت: } (U = \frac{1}{2} L I^2)$$

$$U_1 = 2(U_2 + U_3) \Rightarrow \frac{1}{2} L_1 I_1^2 = 2(\frac{1}{2} L_2 I_2^2 + \frac{1}{2} L_3 I_3^2)$$

$$\Rightarrow L_1 I_1^2 = 2(\frac{1}{2} (7)^2 + \frac{1}{2} (5)^2) \Rightarrow L_1 = 9 \text{ H}$$

(مغناطیس و القای الکترومغناطیسی) (فیزیک ۲، صفحه های ۹۳ تا ۹۶)

شیمی ۲

۵۱- گزینه ۳»

(روزبه رفهوانی)

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: سلولز یک پلیمر طبیعی است.

گزینه ۲: شمار مولکول های گلوکز در ساختار سلولز و نشاسته متفاوت بوده و در نتیجه فرمول مولکولی یکسانی ندارند و ایزومر یکدیگر نیستند.

گزینه ۴: همان طور که در نمودار ۱ صفحه ۹۹ کتاب درسی نشان داده شده است، میزان تولید یاف پنبه ای بیش تر از یاف پشمی است.

(پوشاک، نیازی پایان ناپذیر) (شیمی ۲، صفحه های ۹۹ و ۱۰۰)

۵۲- گزینه ۳»

(امیر هاتمیان)

موارد ب و ت درست هستند. بررسی موارد نادرست:

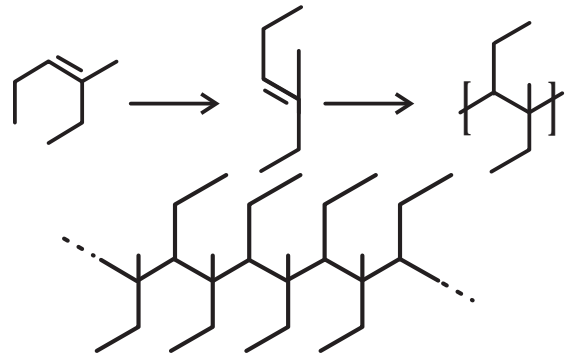
مورد آ: پلیمر آ، پلی اتن شاخه دار و پلیمر ب، پلی اتن بدون شاخه (راست زنجیر) است. در پلی اتن بدون شاخه، هر اتم کربن حداکثر به دو اتم کربن دیگر متصل است. مورد پ: پلی اتن سنگین از پلی اتن سبک کدرتر است و چگالی بیش تری دارد اما جرم مولی آن‌ها به تعداد واحد تکرار شونده بستگی دارد

(پوشاک، نیازی پایان ناپذیر) (شیمی ۲، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۵۳- گزینه ۱»

(امیر مسین طیبی)

برای تبدیل مونومر به پلیمر، ابتدا مولکول داده شده را کمی بچرخانید و شاخه‌های فرعی را کمی جابه‌جا کنید تا پیوند دوگانه $C=C$ در وسط قرار گیرد سپس پیوند دوگانه را تبدیل به یگانه کنید و به کربن‌هایی که در ساخت پیوند دوگانه دخیل بودند یک پیوند اشتراکی وصل کنید.

(پوشاک، نیازی پایان ناپذیر) (شیمی ۲، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۳)

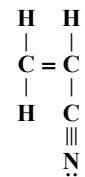
۵۴- گزینه ۲»

(عمیر زینی)

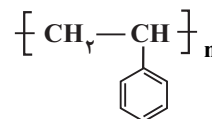
تمامی عبارتها به جز مورد «ت» صحیح می‌باشند.

بررسی عبارتها:

الف) مونومر پلی سیانواتن، سیانواتن می‌باشد که در ساختار آن ۹ جفت الکترون پیوندی وجود دارد.

ب) ساختار پلیمر سازنده ظروف یکبار مصرف:

پ) درست می‌باشد.

ت) مونومر سازنده پلی سیانواتن، سیانواتن می‌باشد که هر مولکول آن دارای ۳ کربن و ۳ هیدروژن می‌باشد.

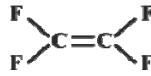
(پوشاک، نیازی پایان ناپذیر) (شیمی ۲، صفحه ۱۰۴)

۵۵- گزینه ۳»

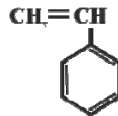
(امیر علی برنورداریون)

بررسی عبارتهای نادرست:

ب) مونومر تفلون و پلی استیرن به ترتیب تترافلورو اتن و استیرن با فرمول زیر می‌باشد:

$$C_2F_4 = 2 \times 12 + 4 \times 19 = 100 \text{ g.mol}^{-1}$$

$$C_8H_8 = 8 \times 12 + 8 \times 1 = 104 \text{ g.mol}^{-1}$$

$$104 - 100 = 4 \text{ g.mol}^{-1} = \text{تفاوت جرم مولی}$$

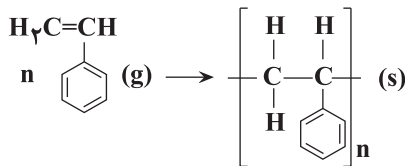
ت) تفلون از نظر شیمیایی بی‌اثر است و با مواد شیمیایی واکنش نمی‌دهد.

(پوشاک، نیازی پایان ناپذیر) (شیمی ۲، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۵۶- گزینه ۴»

(عمیر رضا تقی‌اوی)

واکنش بسپارش استیرن به صورت زیر است:

در ساختار پلیمر حاصل ۳۶۶ مول پیوند دوگانه وجود دارد. در هر مول واحد تکرار شونده پلی استیرن ۳ مول پیوند دوگانه وجود دارد، پس n برابر است با:

$$\frac{366}{3} = 122$$

$$122 \text{ mol C}_8\text{H}_8 \times \frac{104 \text{ g C}_8\text{H}_8}{1 \text{ mol C}_8\text{H}_8} \times \frac{1 \text{ kg}}{1000 \text{ g}} = 12.688 \text{ kg C}_8\text{H}_8$$

(پوشاک، نیازی پایان ناپذیر) (شیمی ۲، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۳)

۵۷- گزینه ۱»

(امیر علی برنورداریون)

تنها مورد «پ» نادرست است. سلولز یک درشت مولکول است یعنی اندازه مولکولی بزرگی دارد و جرم مولی و شمار اتم‌ها در آن بسیار زیاد است. نفتالن ($C_{10}H_8$) و آب (H_2O) هر دو مولکول‌های کوچک بوده و شمار اتم‌های سازنده در آن‌ها کم است. بررسی موارد درست:

الف) الیاف پنبه از سلولز تشکیل شده، زنجیری بسیار بلند که از اتصال شمار بسیار زیادی مولکول گلوکز به یکدیگر ساخته می‌شود.

(ب) انسولین نیز همانند سلولز یک درشت مولکول است.

(ت) نیروی بین مولکولی در درشت مولکول‌ها قوی‌تر از مولکول‌های کوچک است.

(پوشاک، نیازی پایان‌ناپذیر) (شیمی ۲، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۳)

۵۸- گزینه «۱»

همه عبارت‌ها درست‌اند.

بررسی موارد:

مورد آ: در ویتامین ک، اتم H متصل به یکی از اتم‌های O، F، N وجود نداشته و

امکان تشکیل پیوند هیدروژنی بین مولکول‌های آن وجود ندارد.

مورد ب: در کاهو و کلم، ویتامین «کا» وجود دارد که ترکیبی آروماتیک است.

مورد پ: ویتامین موجود در شیر، ویتامین «دی» است که ترکیبی ناقطبی است.

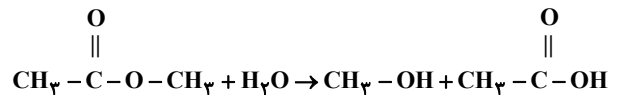
گشتاور دو قطبی ویتامین «دی»، همانند هیدروکربن‌ها تقریباً صفر است.

مورد ت: در ویتامین «آ» همانند ویتامین «ث»، گروه عاملی هیدروکسیل وجود دارد.

(پوشاک، نیازی پایان‌ناپذیر) (شیمی ۲، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

۵۹- گزینه «۱»

(علی رفیعی)

جرم استر خالص مصرف شده را m در نظر می‌گیریم:

$$? \text{ g CH}_3\text{OH} = m \text{ g C}_3\text{H}_6\text{O}_2 \times \frac{1 \text{ mol C}_3\text{H}_6\text{O}_2}{74 \text{ g C}_3\text{H}_6\text{O}_2}$$

$$\times \frac{1 \text{ mol CH}_3\text{OH}}{1 \text{ mol C}_3\text{H}_6\text{O}_2} \times \frac{32 \text{ g CH}_3\text{OH}}{1 \text{ mol CH}_3\text{OH}}$$

$$= \frac{32m}{74} \text{ g CH}_3\text{OH}$$

$$? \text{ g C}_2\text{H}_4\text{O}_2 = m \text{ g C}_3\text{H}_6\text{O}_2 \times \frac{1 \text{ mol C}_3\text{H}_6\text{O}_2}{74 \text{ g C}_3\text{H}_6\text{O}_2}$$

$$\times \frac{1 \text{ mol C}_2\text{H}_4\text{O}_2}{1 \text{ mol C}_3\text{H}_6\text{O}_2} \times \frac{60 \text{ g C}_2\text{H}_4\text{O}_2}{1 \text{ mol C}_2\text{H}_4\text{O}_2}$$

$$= \frac{60m}{74} \text{ g C}_2\text{H}_4\text{O}_2$$

$$\Rightarrow \frac{32m}{74} + \frac{60m}{74} = 8/28 \Rightarrow m = 6/66 \text{ g}$$

$$\text{مقدار خالص} = \frac{32}{100} \times 100 \Rightarrow \frac{6}{66} = \frac{6}{66}$$

$$\Rightarrow x = 18 \text{ g}$$

(پوشاک، نیازی پایان‌ناپذیر) (شیمی ۲، صفحه ۱۱۷)

۶۰- گزینه «۴»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مواد زیست‌تخریب‌پذیر به مولکول‌های ساده و کوچک تبدیل می‌شوند و

نشاسته مولکول کوچکی نمی‌باشد.

گزینه «۲»: تغییر محسوس در رنگ لباس ایجاد نمی‌شود.

گزینه «۳»: آهنگ تجزیه پلی‌استرها و پلی‌امیدها به ساختار مونومرهای سازنده

بستگی دارد. (پوشاک، نیازی پایان‌ناپذیر) (شیمی ۲، صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۱۸)

شیمی ۱

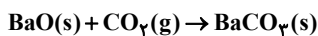
۶۱- گزینه «۴»

(سراسری خارج از کشور تهری ۹۹)

$$? \text{ g NaHCO}_3 = 750 \text{ mL H}_2\text{SO}_4 \times \frac{1 \text{ L H}_2\text{SO}_4}{1000 \text{ mL H}_2\text{SO}_4}$$

$$\times \frac{4 \text{ mol H}_2\text{SO}_4}{1 \text{ L H}_2\text{SO}_4} \times \frac{2 \text{ mol NaHCO}_3}{1 \text{ mol H}_2\text{SO}_4} \times \frac{84 \text{ g NaHCO}_3}{1 \text{ mol NaHCO}_3} = 504 \text{ g NaHCO}_3$$

$$? \text{ g BaCO}_3 = 504 \text{ g NaHCO}_3 \times \frac{1 \text{ mol NaHCO}_3}{84 \text{ g NaHCO}_3}$$

$$\times \frac{2 \text{ mol CO}_2}{2 \text{ mol NaHCO}_3} \times \frac{1 \text{ mol BaCO}_3}{1 \text{ mol CO}_2} \times \frac{197 \text{ g BaCO}_3}{1 \text{ mol BaCO}_3} = 1182 \text{ g BaCO}_3$$

رابطه بین ضرایب مواد در واکنش اول

(آب، آهنگ زندگی) (شیمی ۱، صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۰)

۶۲- گزینه «۴»

(سراسری خارج از کشور ریاضی ۹۹)

ابتدا انحلال‌پذیری آن را در دمای ۴۰°C به دست می‌آوریم:

$$? \text{ g نمک} = 100 \text{ g آب} \times \frac{37/5 \text{ نمک}}{(100-37/5) \text{ g آب}} = 60 \text{ g نمک}$$

$$\text{آب } 198 \text{ g} = 360 - 162 = 198 \text{ g آب}$$

در دمای ۵۰°C

$$\text{نمک } 162 \text{ g} = \text{نمک}$$

حال حساب می‌کنیم در ۱۹۸ گرم آب در دمای ۴۰°C چند گرم نمک حل می‌شود.

$$? \text{ g نمک} = 198 \text{ g آب} \times \frac{60 \text{ g نمک}}{100 \text{ g آب}} = 118.8 \text{ g نمک}$$

$$\text{رسوب} = 162 - 118.8 = 43.2 \text{ g} \Rightarrow \text{mol KNO}_3 = \frac{43.2 \text{ g}}{100 \text{ g/mol}}$$

$$= 0.432 \text{ mol}$$

(آب، آهنگ زندگی) (شیمی ۱، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۳)

۶۳- گزینه «۴»

(مسئله رمعی/کولنده)

تمام موارد نادرست هستند. بررسی موارد:
 الف) اغلب محلول‌های موجود در بدن انسان، محلول‌های آبی هستند.
 ب) گشتاور دوقطبی هگزان تقریباً برابر صفر است.
 پ) اتانول و استون به هر نسبتی در آب حل می‌شوند. از این رو نمی‌توان محلول سیر شده آن‌ها را تهیه کرد.
 ت) در مخلوط آب و هگزان به حالت مایع، اجزای مخلوط به میزان ناچیزی در یکدیگر حل می‌شوند، اما قابل چشم‌پوشی است.

(آب، آهنک زنگری) (شیمی ۱، صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۱۱)

۶۴- گزینه «۲»

(علی رفیعی)

با توجه به نقطه جوش ماده C که حدود ۲۵۰K است حالت فیزیکی ماده C در دمای اتاق به صورت گاز بوده و نمی‌تواند اتانول یا استون (که حالت مایع دارند) باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: زیرا گشتاور دو قطبی ماده A از مواد B و C کمتر است.
 گزینه «۲»: با توجه به بیشتر بودن گشتاور دوقطبی B نسبت به A، صحیح است.
 گزینه «۳»: نقطه جوش ماده A کمتر از ۲۹۸K (۲۵°C) می‌باشد؛ بنابراین حالت فیزیکی آن در دمای اتاق گازی است.

(آب، آهنک زنگری) (شیمی ۱، صفحه‌های ۱۰۴، ۱۰۷، ۱۰۹، ۱۱۰ و ۱۲۰)

۶۵- گزینه «۲»

(غریزین بوستانی)

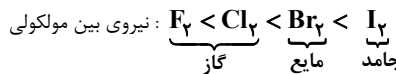
موارد «الف» و «پ» درست هستند. بررسی موارد نادرست:
 ب) مولکول سنگین تر لزوماً نیروی قوی‌تری ندارد؛ برای مثال H₂S سنگین تر از H₂O است اما نیروی بین مولکولی ضعیف‌تری نسبت به H₂O دارد.
 ت) تمام نیروهای جاذبه بین مولکولی به جز پیوندهای هیدروژنی به نیروهای وان‌دروالسی معروف هستند.

(آب، آهنک زنگری) (شیمی ۱، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۷)

۶۶- گزینه «۲»

(علی امینی سوکلایی)

فقط مورد (ث) نادرست است. بررسی موارد:
 آ) در عناصر گروه ۱۷، با افزایش جرم مولی نیروهای بین مولکولی افزایش می‌یابد:

ب) از آنجا که مولکول‌های دو اتمی جوهرهسته، غیرقطبی‌اند در میدان الکتریکی جهت‌گیری نمی‌کنند.

پ) از آنجا که نقطه جوش CO بالاتر از N₂ است، آسان‌تر به مایع تبدیل می‌شود.
 ت) دو عنصر از عناصر گروه ۱۷، گازند. پس F₂ و Cl₂ نقطه جوش پایین‌تر از دمای اتاق دارند.

ث) در مواد مولکولی با جرم مولی مشابه، ماده با مولکول قطبی نقطه جوش بالاتری دارد.

(آب، آهنک زنگری) (شیمی ۱، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۷)

۶۷- گزینه «۳»

(امیرعلی برغورداریون)

مطابق قانون هنری، انحلال‌پذیری گازها در آب با فشار رابطه مستقیم دارد. همچنین با کاهش دما، مقدار بیش‌تری از هر گاز می‌تواند در آب حل شود. دمای اتاق ۲۵°C و دمای ۲۷۳ کلوین همان صفر درجه سلسیوس است.

$$? g N_2 = 2 / 5 atm \times \frac{2 / 5 \times 10^{-4} mol N_2}{1 atm} \times \frac{28 g N_2}{1 mol N_2}$$

مقدار نیتروژن حل‌شده در ۲۵۰ گرم آب $\Rightarrow 0.0175 g N_2$

$$? g N_2 = 50.0 g H_2O \times \frac{0.0175 g N_2}{25.0 g H_2O} = 0.035 g N_2$$

چون دمای ثانویه کم‌تر از دمای اولیه است، مقداری بیش‌تر از ۰.۰۳۵g نیتروژن می‌تواند در آب حل شود.

(آب، آهنک زنگری) (شیمی ۱، صفحه ۱۱۵)

۶۸- گزینه «۴»

(آب، آهنک زنگری) (شیمی ۱، صفحه ۱۱۵)

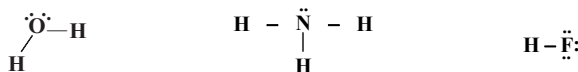
رابطه مورد نظر در مخلوط‌هایی برقرار است که حل‌شونده در حلال نامحلول است. باریوم سولفات و نقره کلرید در آب به مقدار ناچیزی حل می‌شوند و میانگین انرژی پیوند یونی BaSO₄ و AgCl و پیوند هیدروژنی آب از جاذبه یون - دوقطبی آب و یون‌های موجود قوی‌تر است.

(آب، آهنک زنگری) (شیمی ۱، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

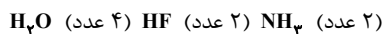
۶۹- گزینه «۲»

(امیر شامیان)

هرچه دمای جوش یک ماده بالاتر باشد، راحت‌تر از حالت گاز به مایع تغییر می‌کند. H₂O > HF > NH₃ نقطه جوش به ساختارهای لوویس NH₃، HF و H₂O توجه کنید.

مقایسه شمار جفت‌الکترون‌های ناپیوندی هر مولکول آب با چهار پیوند هیدروژنی تشکیل می‌دهد درحالی‌که هر مولکول HF و NH₃ تنها با دو مولکول دیگر پیوند هیدروژنی تشکیل می‌دهند. مقایسه تعداد پیوندهای هیدروژنی تشکیل‌دهنده هر مولکول:

(آب، آهنک زنگری) (شیمی ۱، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۱۰)

۷۰- گزینه «۳»

(روزبه رضوانی)

در این روش به مرور زمان آب از بالای غشای نیمه تراوا به سمت پایین آن حرکت می‌کند و محلول بالای غشا غلیظ‌تر می‌شود. (رد گزینه «۳» و تأیید گزینه «۱»)
 ترکیب‌های آلی فرار در روش‌های اسمز معکوس و صافی کربن از آب جدا می‌شوند اما در روش تقطیر در آب باقی خواهند ماند. در هیچ‌یک از سه روش تقطیر، اسمز معکوس و صافی کربنی، میکروپها را نمی‌توان از آب جدا کرد.

(آب، آهنک زنگری) (شیمی ۱، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

ریاضی ۲
۷۱- گزینه «۲»

(ممنوع میبری)

$$P(A|B') = \frac{P(A \cap B')}{P(B')}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{4} = \frac{P(A \cap B')}{1 - \frac{1}{3}} \Rightarrow \frac{1}{4} = \frac{P(A) - P(A \cap B)}{\frac{2}{3}}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{4} - P(A \cap B) = \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow P(A \cap B) = \frac{1}{4} - \frac{1}{6} = \frac{1}{12}$$

(آمار و احتمال) (ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۵۲)

۷۲- گزینه «۱»

(سینا همتی)

(مجموع کمتر از ۶ باشد | هر دو عدد زوج) n

(مجموع کمتر از ۶) n

$$= \frac{n}{n}$$

مجموع کمتر از ۶: $\{(1,1), (1,2), (2,1), (1,3), (2,2), (3,1), (1,4), (2,3), (3,2), (4,1)\}$

در ۱۰ حالت مجموع دو عدد رو شده کمتر از ۶ است که فقط در یک حالت از آنها هر دو عدد رو شده زوج است، پس:

$$P = \frac{1}{10} = \frac{1}{10} = 0.1$$

(آمار و احتمال) (ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۵۲)

۷۳- گزینه «۲»

(علی آزار)

با توجه به این که مجموع اختلاف‌ها از میانگین برابر صفر است، نتیجه می‌گیریم که این هفت عدد عبارتند از:

$$x_i - \bar{x} = -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{3^2 + 2^2 + 1^2 + 0^2 + 1^2 + 2^2 + 3^2}{7}} = \sqrt{4} = 2$$

(آمار و احتمال) (ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۵۳ تا ۱۶۰)

۷۴- گزینه «۲»

(سعید پناهی)

فرض کنید میانگین داده‌های $x_1, x_2, \dots, x_n$ برابر با $\bar{x}$ باشد. در این صورت میانگین $x_1 + 9, x_2 + 9, \dots, x_n + 9$ و نیز $x_1 - 9, x_2 - 9, \dots, x_n - 9$ به ترتیب برابر با $\bar{x} + \frac{0+9}{2}$ و $2\bar{x} - \frac{0+9}{2}$ خواهد بود. پس:

$$\bar{x} + \frac{9}{2} = 2\bar{x} - \frac{9}{2} \Rightarrow \bar{x} = 9$$

(آمار و احتمال) (ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۵۳ و ۱۵۴)

۷۵- گزینه «۲»

(سید علی مقدم‌نیا)

مضرب ۴ در این مجموعه از $4 \times 13 = 52$ تا $4 \times 62 = 248$ هستند که تعدادشان $62 - 13 + 1 = 50$ است. حالا در این فضای محدود شده، مضرب ۶ یعنی مضرب مشترک ۴ و ۶، که این اعداد بر ۱۲ بخش‌پذیرند و از $12 \times 5 = 60$ تا $12 \times 20 = 240$ تعدادشان ۱۶ تا است. پس احتمال می‌شود:

$$P(\text{مضرب ۴ است} | \text{مضرب ۶ نیست}) = \frac{50 - 16}{50} = \frac{34}{50} = 0.68$$

(آمار و احتمال) (ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۵۲)

۷۶- گزینه «۳»

(مهرداد کیوان)

نکته: اگر A و B دو پیشامد مستقل از هم باشند، آن‌گاه داریم: $P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B)$ و $P(A|B) = P(A)$. با توجه به اطلاعات داده‌شده و قوانین احتمال، داریم:

$$P(A|B) = P(A) = \frac{5}{10}$$

$$P(A - B) = P(A) - P(A \cap B) = P(A) - P(A)P(B)$$

$$= \frac{3}{10}$$

$$\frac{5}{10} - \frac{5}{10}P(B) = \frac{3}{10} \Rightarrow P(B) = \frac{2}{5}$$

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$$

$$= \frac{5}{10} + \frac{2}{5} - \frac{5}{10} \times \frac{2}{5} = \frac{5}{10} + \frac{4}{10} - \frac{2}{10} = \frac{7}{10}$$

(آمار و احتمال) (ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۵۲)

۷۷- گزینه «۳»

(سپهر مسن‌فان‌پور)

از رابطه دوم واریانس استفاده می‌کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{x_1^2 + \dots + x_n^2}{n} - \bar{x}^2 \Rightarrow 24 = \frac{x_1^2 + \dots + x_n^2}{10} - 256$$

$$\Rightarrow x_1^2 + \dots + x_n^2 = 2800$$

$$x_1^2 + \dots + x_n^2 + 64 + 144 = 2800 \Rightarrow x_1^2 + \dots + x_n^2 = 2592$$

$$\bar{x} = \frac{x_1 + \dots + x_n}{10} \Rightarrow 16 = \frac{x_1 + \dots + x_n + 12 + 8}{10}$$

$$\Rightarrow x_1 + \dots + x_n = 140$$

$$\bar{x} = \frac{x_1 + \dots + x_n}{8} = \frac{140}{8} = \frac{35}{2}$$

$$\sigma^2 = \frac{x_1^2 + \dots + x_n^2}{8} - \bar{x}^2 = \frac{2592}{8} - \left(\frac{35}{2}\right)^2$$

$$= 324 - 306 = 18$$

(آمار و احتمال) (ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۵۳ تا ۱۵۹)

۷۸- گزینه «۳»

(مصطفی کرمی)

در گام اول تعداد حالاتی که حداقل یک تاس زوج بیاید را به عنوان فضای نمونه‌ای جدید حساب می‌کنیم:

$$n - 6^3 = 6^3 - n = 189 \quad (\text{حداقل یک زوج})$$

در گام دوم، احتمال مجموع فرد و حداقل یک زوج را حساب می‌کنیم که فقط حالت (ف-ز) می‌شود و تعداد حالت‌های آن برابر است با:

$$\binom{3}{1} \times \binom{3}{2} = 3 \times 3 = 9$$

و در نتیجه داریم:

$$P(\text{حداقل یک تاس زوج} \mid \text{مجموع فرد}) = \frac{9}{189} = \frac{1}{21}$$

(آمار و احتمال) (ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۳۴ تا ۱۵۲)

۷۹- گزینه «۴»

(سراسری تهری خارج از کشور - ۹۸)

$P(A) = x$: احتمال موفقیت خود فرد

$P(B) = \frac{x}{2}$: احتمال موفقیت دوست فرد

$P(A \cup B) = \frac{y}{9}$: احتمال موفقیت لاقل یکی از آنها

$$\Rightarrow P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) = \frac{y}{9}$$

از آنجا که احتمال موفقیت فرد و دوست آن مستقل از یکدیگرند،

بنابراین $P(A \cap B) = P(A)P(B)$ ، پس خواهیم داشت:

$$P(A) + P(B) - P(A)P(B) = \frac{y}{9}$$

$$\Rightarrow x + \frac{x}{2} - (x)\left(\frac{x}{2}\right) = \frac{y}{9} \xrightarrow{\times 18} 18x + 9x - 9x^2 = 14y$$

$$\Rightarrow 9x^2 - 27x + 14y = 0 \Rightarrow (3x)^2 - 9(3x) + 14y = 0$$

$$\Rightarrow (3x - 2)(3x - 7) = 0 \Rightarrow \begin{cases} 3x - 2 = 0 \Rightarrow x = \frac{2}{3} \\ 3x - 7 = 0 \Rightarrow x = \frac{7}{3} > 1 \end{cases} \quad \text{غ ق ق}$$

(آمار و احتمال) (ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۳۴ تا ۱۵۲)

۸۰- گزینه «۱»

(سراسری تهری - ۹۰ یا تغییر)

A : پیشامد آن‌که فرد انتخاب شده، تحصیلات ابتدایی داشته باشد.
 B : پیشامد آن‌که فرد انتخاب شده، مهارت قالی‌بافی داشته باشد.

پس $A \cup B$ ، پیشامد آن است که فرد انتخاب شده تحصیلات ابتدایی یا مهارت قالی‌بافی داشته باشد، داریم:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$$

از آن‌جا که دو پیشامد A و B مستقل‌اند، پس $P(A \cap B) = P(A)P(B)$

بنابراین:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A)P(B)$$

$$= 0.6 + 0.25 - (0.6)(0.25) = 0.85 - 0.15 = 0.7$$

(آمار و احتمال) (ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۳۴ تا ۱۵۲)

زمین‌شناسی

۸۱- گزینه «۱»

(روژه اساقیان)

مرکز سطحی زمین‌لرزه کمترین فاصله را از کانون زمین‌لرزه دارد. با دور شدن از مرکز سطحی زمین‌لرزه، شدت زمین‌لرزه کاهش می‌یابد. شدت زمین‌لرزه براساس میزان خرابی‌ها در هر زمین‌لرزه بیان می‌شود.

(پویایی زمین) (زمین‌شناسی، صفحه ۹۵)

۸۲- گزینه «۲»

(آزراه ویدری موق)

گزینه «۲» صحیح است زیرا در ناودیس لایه‌های جدیدتر در مرکز و لایه‌های قدیمی در حاشیه چین قرار می‌گیرند.

(ترکیب) (زمین‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ و ۹۸)

۸۳- گزینه «۱»

(کلنوش شمس)

هرچه گدازه روان‌تر (سیلیس کمتر) باشد، مخروط آتشفشان، شیب و ارتفاع کمتری دارد.

(پویایی زمین) (زمین‌شناسی، صفحه ۹۹)

۸۴- گزینه «۲»

(عامر یعقوبیان)

زمین‌شناسی ساختمانی و زمین‌ساخت، علم شناسایی و بررسی ساختارهای تشکیل‌دهنده پوسته زمین و نیروهای به وجود آورنده آن‌ها است. گسل‌ها، درزه‌ها، چین‌ها و دیگر ساختارهای زمین، نقش مهمی در تجمع منابع زیرزمینی و احداث پروژه‌های عمرانی دارند. از سوی دیگر، زمین‌ساخت به مطالعه ساختار درونی زمین، چگونگی تشکیل رشته کوه‌ها، اقیانوس‌ها، زمین‌لرزه‌ها و حرکت ورقه‌های سنگ‌کره می‌پردازد.

(پویایی زمین) (زمین‌شناسی، صفحه ۱۰۱)

۸۵- گزینه «۳»

(علی رفیعیان بروینی)

ایران با داشتن حدود ۱۰ درصد از نفت جهان در رده چهارم قرار دارد.

ایران از نظر ذخایر گازی در رده دوم جهان قرار دارد.

میدان اهواز در رده سومین میدان‌های نفتی جهان قرار دارد.

(زمین‌شناسی ایران) (زمین‌شناسی، صفحه ۱۱۳)

۸۶- گزینه «۲»

(آزراه ویدری موق)

گزینه «۲» صحیح است. زیرا در البرز زغال‌سنگ، در زاگرس، نفت و گاز و در کپه‌داغ منابع گاز وجود دارد.

(زمین‌شناسی ایران) (زمین‌شناسی، صفحه ۱۰۷)

۸۷- گزینه «۲»

(مهوراد نوری زاره)

ژئوتوریسم: اخیراً رشته جدیدی در گردشگری طبیعت به‌وجود آمده که توجه اصلی آن به میراث زمین‌شناختی است، این رشته را زمین گردشگری یا ژئوتوریسم نام‌گذاری کرده‌اند. هدف اصلی در زمین گردشگری، تماشا و شناخت پدیده‌های زمین‌شناختی است. البته هدف‌های بیشتری در زمین گردشگری دنبال می‌شوند.

برخلاف اکوتوریسم (طبیعت‌گردی) که جاذبه‌های طبیعت جاندار را در مرکز توجه قرار داده است، این صنعت به‌طور کلی با جاذبه‌های طبیعت بی‌جان سروکار دارد.

مخاطبان زمین گردشگری نه تنها متخصصان و کارشناسان زمین‌شناسی و ژئومورفولوژی (زمین ریخت‌شناسی)، بلکه گردشگران عادی و علاقه‌مندان طبیعت هستند.

در جریان فعالیت‌های زمین گردشگری، بازدیدکنندگان ضمن بازدید از پدیده‌های زیبا و ویژه زمین‌شناسی و ژئومورفولوژی، با مبانی پیدایش آن‌ها آشنا می‌شوند و اهمیت وجودی آن‌ها را در می‌یابند.

(زمین‌شناسی ایران) (زمین‌شناسی، صفحه ۱۱۷)

۸۸- گزینه «۳»

(مهرداد نوری زاده)

تشکیل پوسته جدید اقیانوسی: خروج مواد مذاب گوشته از محور میانی رشته کوه‌های میان اقیانوسی، سبب تشکیل پوسته جدید اقیانوسی می‌شود. نتیجه این آتشفشان‌ها، علاوه بر گسترش بستر اقیانوس‌ها، سبب نزدیک شدن ورقه‌ها در محل دراز گودال‌های اقیانوسی می‌شوند. در این مناطق، به علت برخورد ورقه‌ها، فرورانش صورت می‌گیرد و کوه‌ها به وجود می‌آیند. کوه‌ها نیز، با ایجاد پستی و بلندی در سطح زمین، سبب تداوم فرسایش و رسوب‌گذاری می‌گردند.

(پویایی زمین) (زمین‌شناسی، صفحه ۱۰۰)

۸۹- گزینه «۱»

(مهروی بیاری)

اولین نیروگاه زمین گرمایی خاورمیانه در نزدیکی آتشفشان سلان تأسیس شده است.

(ترکیبی) (زمین‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۱۴)

۹۰- گزینه «۳»

(علی رفیعیان بروفنی)

کوه‌های مریخی در چابهار، چشمه باداب سورت در ساری و گل‌فشان در چابهار مشاهده می‌شوند.

* هوازدگی کوه و سنگ‌ها در روستای وردیج تهران مشاهده می‌شوند.

* در ژئوپارک قشم دره ستارگان مشاهده می‌شود که به ثبت جهانی هم رسیده است.

(زمین‌شناسی ایران) (زمین‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۱۶)

زیست‌شناسی ۳

۹۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی جامع زیست‌شناسی)

در جایگاه P در مرحله پایان ترجمه، آنزیمی پیوند بین رشته پلی‌پپتیدی و tRNA را هیدرولیز می‌کند یعنی مولکول آب مصرف می‌گردد. اما در مرحله آغاز آمینواسید از tRNA جدا نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در جایگاه A زانن در مرحله طولیل شدن پیوند هیدروژنی تشکیل می‌شود.

گزینه «۲»: تولید آب در مرحله طولیل شدن در جایگاه A صورت می‌پذیرد نه P.

گزینه «۳»: در جایگاه A در مرحله طولیل شدن مصرف آب صورت نمی‌گیرد.

(بهیران اطلاعات در یافته) (زیست‌شناسی ۳، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۹۲- گزینه «۴»

(کتاب آبی جامع زیست‌شناسی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در مرحله آغاز رونویسی، رنابسپاراز، ریبونوکلئوتیدهای (نه دئوکسی ریبونوکلئوتید) مکمل را مقابل دئوکسی ریبونوکلئوتیدهای رشته‌ی الگوی DNA قرار می‌دهد.

گزینه «۲»: در مرحله پایان رونویسی، رنابسپاراز رونویسی را از توالی ویژه‌ی در رشته الگو (نه رمزگذار) DNA انجام می‌دهد و رونویسی پایان می‌یابد.

گزینه «۳»: در مرحله آغاز ترجمه، اولین آنتی‌کدون در محل شکل‌گیری جایگاه P ریبوزوم با اولین کدون جفت می‌شوند. در مرحله آغاز فقط جایگاه P پر شده است و جایگاه A و E خالی می‌ماند.

گزینه «۴»: در مرحله پایان ترجمه، با ورود کدون پایان به جایگاه A ریبوزوم، آخرین tRNA در جایگاه P ریبوزوم قرار می‌گیرد؛ زیرا برای رمزۀ پایان، پادرمزهای وجود ندارد.

(بهیران اطلاعات در یافته) (زیست‌شناسی ۳، صفحه‌های ۲۳، ۲۴، ۳۰ و ۳۱)

۹۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی جامع زیست‌شناسی)

تشکیل رابطه مکملی در مرحله آغاز: جایگاه P

شکستن رابطه مکملی در مرحله پایان: جایگاه P

جدا شدن زنجیره‌ی پلی‌پپتیدی از آخرین tRNA جایگاه P

تشکیل پیوند پپتیدی در مرحله طولیل شدن: جایگاه A

تشکیل پیوند هیدروژنی در مرحله طولیل شدن: جایگاه A

(بهیران اطلاعات در یافته) (زیست‌شناسی ۳، صفحه‌های ۲۳، ۲۵، ۳۰ و ۳۱)

۹۴- گزینه «۱»

(مهرداد سعادت‌نیا)

دقت کنید بخش‌های حلقه مانند، همان بخش‌های میانه‌ای هستند که در دنا قرار دارند و هیچ بخش مکملی در مولکول رنا ندارند.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی ۳، صفحه‌های ۴، ۲۵ و ۲۶)

۹۵- گزینه «۳»

(فؤاد عبدالله پور)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نقص در آنزیم رنابسپاراز باکتری پوشینه‌دار می‌تواند باعث شود که رنای سالمی از روی دنا ساخته نشود. در نتیجه آنزیم‌های دخیل در ساخت پوشینه به درستی ساخته نشوند و در نتیجه پوشینه ساخته نشود و مقاومت از بین برود. در رابطه با بخش دوم بدانید که باکتری بدون پوشینه وقتی پوشینه‌دار می‌شود که ماده ژنتیک یا ژن (های) مؤثر در ساخت پوشینه را دریافت کند و قرار گرفتن در محیط حاوی پوشینه، سبب پوشینه‌دار شدن آن نمی‌شود. پس این گزینه غلط است.

گزینه «۲»: آنزیم لیپاز در تجزیه دنا و رنا و پلی‌ساکارید نقشی ندارد.

گزینه «۳»: توضیح بخش اول در گزینه «۱» عنوان شده است و در مورد بخش دوم، اگر باکتری بدون پوشینه در محیط حاوی ژن (های) سازنده پوشینه قرار بگیرد (مثل محیط حاوی عصاره یاخته‌ی باکتری پوشینه‌دار مرده) با دریافت این ژن (های) مؤثر در ساخت پوشینه به دست می‌آورد و مقاوم می‌شود. پس این گزینه صحیح است.

گزینه «۴»: دقت کنید که در میان یاخته هر یاخته‌ی تعداد زیادی نوکلئوتید آزاد وجود دارد که دارای سه فسفات هستند. دریافت این نوکلئوتیدها نمی‌تواند سبب پوشینه‌دار شدن باکتری بدون پوشینه شود. پس این گزینه نادرست است.

(مولکول‌های اطلاعاتی) (زیست‌شناسی ۳، صفحه‌های ۲ تا ۴، ۱۱ و ۱۲)

۹۶- گزینه «۲»

(سراسری - ۹۱)

اولین پروتئینی که ساختار آن شناسایی شد میوگلوبین بود که ساختار سوم پروتئین‌ها را دارد. از یک زنجیره پلی‌پپتید تشکیل شده است. تغییر یک آمینواسید هم می‌تواند ساختار و عملکرد آن را تغییر دهد. در تشکیل ساختار نهایی میوگلوبین برهم‌کنش‌های آب‌گریز، نقش دارد.

(مولکول‌های اطلاعاتی) (زیست‌شناسی ۳، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۹۷- گزینه «۳»

(امیرموسین میرزایی)

با تشکیل پیوندهای هیدروژنی، اشتراکی و یونی، ساختار سوم پروتئین تثبیت می‌شود. با وجود این نیروها پروتئین‌های دارای ساختار سوم، ثبات نسبی دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با توجه به شکل ۱۷ فصل ۱ کتاب درسی، ممکن است یک ساختار صفحه‌ای بین دو ساختار مارپیچی قرار گرفته باشد.

گزینه «۲»: ساختار صفحه‌ای همانند ساختار مارپیچی، بخشی از ساختار دوم است و نمی‌تواند مبنای تشکیل هم قرار گیرد.

گزینه «۴»: ساختار اول با ایجاد پیوندهای پپتیدی بین آمینواسیدها شکل می‌گیرد. این پیوند در واقع نوعی پیوند اشتراکی است. با در نظر گرفتن ۲۰ نوع آمینواسید و این‌که محدودیتی در توالی آمینواسیدها در ساختار اول پروتئین‌ها وجود ندارد، پروتئین‌های حاصل می‌توانند بسیار متنوع باشند.

(مولکول‌های اطلاعاتی) (زیست‌شناسی ۳، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۹۸- گزینه «۳»

(علیرضا سنگین آلمی)

عامل بیماری سینه‌پهلو نوعی باکتری به نام استرپتوکوکوس نومونیا می‌باشد. در دنای این جاندار، نوکلئوتیدهای دارای بازهای سیتوزین و گوانین بیشترین تعداد پیوندهای هیدروژنی را تشکیل می‌دهند. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نوکلئوتید دارای باز آلی گوانین، دارای سه حلقه آلی در ساختار خود می‌باشد. یکی مربوط به قند و دو حلقه مربوط به باز آلی.

(۲) نوکلئوتیدهایی که در ساختار دنا شرکت می‌کنند، دارای قند دئوکسی ریبوز هستند. نوکلئوتیدهایی که در ساختار رناتن شرکت می‌کنند دارای قند ریبوز می‌باشند.

(۴) در باکتری‌ها، دنا از نوع حلقوی می‌باشد. در این نوع مولکول‌های دنا، همه نوکلئوتیدها از طریق پیوند اشتراکی به دو نوکلئوتید دیگر متصل هستند.

(مولکول‌های اطلاعاتی) (زیست‌شناسی ۳، صفحه‌های ۲۲، ۲۵، ۲۷ و ۱)

۹۹- گزینه «۲»

(کرن کفانی)

بررسی گزینه‌ها:

(۱) در پروکاریوت‌ها که شامل همه باکتری‌ها می‌شوند، مولکول وراثتی یک مولکول دنا ی حلقوی است که در سیتوپلاسم قرار دارد و به غشای یاخته متصل است. اغلب پروکاریوت‌ها فقط یک جایگاه آغاز همانندسازی در دنا خود دارند.

(۲) اغلب پروکاریوت‌ها فقط یک جایگاه آغاز همانندسازی در دنا خود دارند. در یوکاریوت‌ها، آغاز همانندسازی در چندین نقطه در هر فام‌تن انجام می‌شود. با توجه به این عبارت‌ها نتیجه می‌گیریم که جاندار که فقط یک جایگاه آغاز همانندسازی دارد، پروکاریوت است.

(۳) در یوکاریوت‌ها مقدار زیادی دنا در چندین فام‌تن قرار دارد. پروکاریوت‌ها علاوه برای دنا ی اصلی ممکن است مولکول‌هایی از دنا یی دیگر به نام دیسک (پلازمید) داشته باشند. با توجه به این عبارت‌ها نتیجه می‌گیریم که هم یوکاریوت‌ها و هم پروکاریوت‌ها می‌توانند بیش‌تر از یک DNA در یاخته داشته باشند. در پروکاریوت‌ها DNA به غشای یاخته متصل است و در سیتوپلاسم قرار دارد ولی در یوکاریوت‌ها DNA در غشای هسته محصور شده است.

(۴) در پروکاریوت‌ها که شامل همه باکتری‌ها می‌شوند، مولکول وراثتی یک مولکول دنا ی حلقوی است که در سیتوپلاسم قرار دارد و به غشای یاخته متصل است. در پروکاریوت‌ها علاوه برای دنا ی اصلی ممکن است مولکول‌هایی از دنا یی دیگر به نام دیسک (پلازمید) داشته باشند. بنابراین پروکاریوت می‌تواند یک DNA یا بیش‌تر داشته باشد.

(مولکول‌های اطلاعاتی) (زیست‌شناسی ۳، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۰۰- گزینه «۴»

(مهمربنا گلزاری)

به ترتیب عبارت‌های « د » و « الف » در رابطه با مراحل آغاز و طویل شدن در فرایند رونویسی صحیح می‌باشند.

(ب) در مراحل طویل شدن و پایان رونویسی، پیوند هیدروژنی میان نوکلئوتیدهای آدنین و تیمین‌دار برقرار می‌شود. دقت کنید تشکیل پیوندهای هیدروژنی، خودبه‌خودی است و نیاز به حضور آنزیم ندارد. در طی رونویسی، هرگز پیوند فسفودی‌استر میان نوکلئوتیدهای آدنین‌دار و تیمین‌دار برقرار نمی‌شود. (یوراسیل، جایگزین تیمین در رنا است.)

(ج) دقت کنید که فرایند رونویسی با آنزیم رنابسپاراز شروع می‌شود نه دنابسپاراز. دنابسپاراز مربوط به فرایند همانندسازی است.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی ۳، صفحه‌های ۱۱، ۲۳ و ۲۴)

فیزیک ۳

۱۰۱- گزینه «۱»

(نوار کعبیان)

برای به دست آوردن مسافت و یا تندی باید حواسمان به نقاط تغییر جهت باشد (یعنی لحظه‌ای که مکان متحرک $x = -2m$ است).

$$v_{av} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{x_f - (-1)}{4} = \frac{x_f + 1}{4}$$

$$s_{av} = \frac{l}{t} = \frac{1 + 2 + x_f}{4} = \frac{3 + x_f}{4}$$

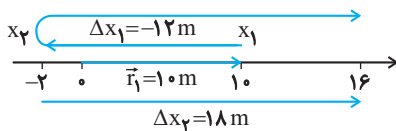
$$\Rightarrow s_{av} - v_{av} = \frac{(3 + x_f) - (x_f + 1)}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2} \frac{m}{s}$$

(حرکت بر خط راست) (فیزیک ۳، صفحه‌های ۲۲ تا ۹)

۱۰۲- گزینه «۱»

(کتاب آبی پایه فیزیک تهری)

ابتدا مسیر حرکت متحرک روی محور x ها را مشخص می‌کنیم. مکان متحرک در $t_1 = 2s$ برابر $x_1 = 10m$ است.

حال x_2 را می‌یابیم:

$$\Delta x_1 = v_{av1} \times \Delta t_1 \xrightarrow{v_{av1} = -6m/s, \Delta t_1 = 4 - 2 = 2s}$$

$$\Delta x_1 = -6 \times 2 = -12m$$

اکنون اگر روی محور $12m$ به چپ برویم به $x_2 = -2m$ می‌رسیم.

در مرحله دوم داریم:

$$\Delta x_2 = v_{av2} \times \Delta t_2 \xrightarrow{v_{av2} = 3m/s, \Delta t_2 = 6s}$$

$$\Delta x_2 = 3 \times 6 = 18m$$

بنابراین سرعت متوسط کل به‌صورت زیر به‌دست می‌آید:

$$v_{av} = \frac{\Delta x_1 + \Delta x_2}{\Delta t_1 + \Delta t_2} = \frac{-12 + 18}{2 + 6} = \frac{6}{8} = 0.75m/s$$

برای یافتن مکان پایانی (x_3) از شکل کمک می‌گیریم. با توجه به مسیر حرکت و تغییر جهت، ابتدا از $+10m$ به $-2m$ و از این نقطه به $+16m$ می‌رسد و نقطه پایانی و بردار مکان آن به‌صورت زیر می‌باشد:

$$x_3 = 16m \Rightarrow \vec{r}_3 = 16\vec{i}$$

(حرکت بر خط راست) (فیزیک ۳، صفحه‌های ۴ و ۱۱، مرتبط با رابطه‌های ۱-۳ و ۱-۷)

۱۰۳- گزینه «۲»

(فسره ارخوانی غر)

بررسی گزینه‌ها:

(۱) شتاب متوسط در بازه زمانی ۰ تا ۴s برابر است با:

$$a_{av(0-4s)} = \frac{v_f - v_i}{t} = \frac{0 - 0}{4} = 0$$

(۲) برای به دست آوردن سرعت متوسط متحرک در بازه ۰ تا ۶s جابه‌جایی متحرک را می‌یابیم:

ابتدا جابه‌جایی متحرک در بازه ۰ تا ۲s را می‌یابیم:

$$\Delta x = \frac{v + 0}{2} \times 2 = v \Rightarrow \Delta x t = v + 0 = v$$

$$\Delta x = \frac{v - v}{2} \times 4 = 0$$

$$v_{av(0-6s)} = \frac{\Delta x_t}{\Delta t} = \frac{v}{6}$$

که در نتیجه گزینه «۲» صحیح نیست.

(۳) در بازه ۲s تا ۶s داریم:

$$\Delta x = \frac{v - v}{2} \times 4 = 0$$

(۴) ابتدا جابه‌جایی متحرک را می‌یابیم:

$$\left. \begin{aligned} \Delta x &= \frac{0 + v}{2} \times 2 = v \\ \Delta x &= \frac{v - v}{2} \times 4 = 0 \\ \Delta x &= \frac{-v + 0}{2} \times 2 = -v \\ \bar{v} &= \frac{0}{4} = 0 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \Delta x_t = v + 0 - v = 0$$

(حرکت بر خط راست) (فیزیک ۳، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۱)

۱۰۴- گزینه «۲»

(ممنویار سهری)

اگر دو متحرک با هم به خط‌چین B برسند، جابه‌جایی‌ها برابر خواهند بود. فقط دقت کنید که اگر مدت زمان حرکت متحرک A، t ثانیه باشد، مدت زمان حرکت متحرک B، (t-1) ثانیه خواهد بود، پس:

$$\Delta x_A = \Delta x_B \Rightarrow v_A t = v_B (t-1) \Rightarrow 20t = 30(t-1) \Rightarrow 10t = 30 \Rightarrow t = 3s$$

پس مدت زمان حرکت متحرک A، ۳s و مدت زمان حرکت متحرک B، (۳-۱=۲s) است. حال می‌توان فاصله دو خط‌چین (۱) و (۲) را به یکی از دو روش زیر حساب کرد:

$$\Delta x_A = v_A \cdot t = 20 \times 3 = 60m$$

یا

$$\Delta x_B = v_B \cdot (t-1) = 30 \times 2 = 60m$$

(حرکت بر خط راست) (فیزیک ۳، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۱۰۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی پلغ فزیک تهری)

زمان ۶ صبح را $t = 0$ و پایانه A را $x = 0$ در نظر می‌گیریم. چون سرعت ثابت است، پس زمان رسیدن قطار اول به پایانه B برابر است با:

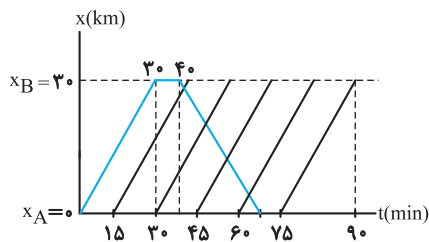
$$\Delta x = v \Delta t \xrightarrow{\Delta x = 30 \text{ km}} \Delta t = \frac{30}{60} = \frac{1}{2} \text{ h} = 30 \text{ min}$$

قطار اول ۱۰ دقیقه در پایانه B توقف می‌کند و دوباره ۳۰ دقیقه طول می‌کشد تا به پایانه A برگردد.

$$t_{\text{total}} = 30 + 10 + 30 = 70 \text{ min}$$

حال نمودار مکان زمان قطارها را رسم می‌کنیم تا پاسخ مسئله را بیابیم.

مطابق نمودار، نمودار مکان - زمان قطار اول (دورنقه) با نمودار قطارهای (۲)، (۳)، (۴) و (۵) برخورد می‌کند پس قطار اول با ۴ قطار دیدار می‌کند.

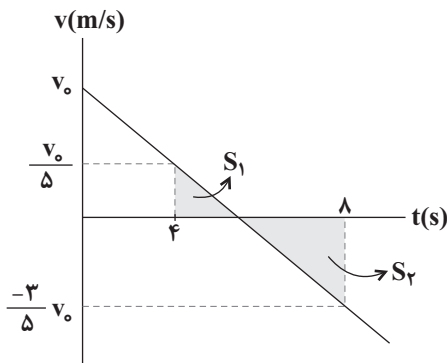
(حرکت بر خط راست) (فیزیک ۳، صفحه ۱۳، مرتبط با رابطه ۱-۷)

۱۰۶- گزینه «۱»

(مقیی کولیان)

با توجه به اینکه نمودار مکان - زمان متحرک که به صورت سهمی است، پس حرکت با شتاب ثابت بوده و در لحظه $t = 5s$ جهت حرکت متحرک عوض شده است.

بنابراین نمودار سرعت زمان آن را به صورت مقابل می‌توان رسم کرد:

سطح زیر نمودار سرعت - زمان و محور زمان، برابر با جابه‌جایی است، پس در چهار ثانیه دوم ($4s < t < 8s$) مسافت طی شده را به صورت زیر به دست می‌آوریم.

$$I = S_1 + |S_2| \Rightarrow 18 = \frac{1}{2}(4)\left(\frac{v_0}{5}\right) + \frac{1}{2}(4)\left(\frac{3}{5}v_0\right)$$

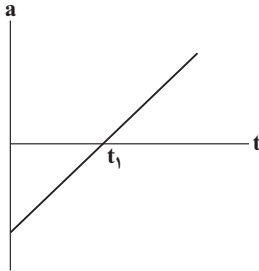
$$\rightarrow v_0 = 18 \text{ m/s}$$

و در نهایت در دو ثانیه سوم ($4s < t < 6s$) مسافت طی شده را مطابق با شکل

زیر محاسبه می‌کنیم:

بنابراین در بازه زمانی صفر تا t_1 سرعت و شتاب هم‌علامت‌اند، لذا حرکت شتاب‌دار تندشونده است. برای لحظه t_1 ، شتاب مثبت و سرعت منفی است، بنابراین حرکت شتاب‌دار کندشونده می‌باشد و بعد از گذشت مدت زمانی تندی متحرک به صفر می‌رسد و سپس تغییر جهت می‌دهد و مجدد حرکت تندشونده می‌شود.

دقت کنید، تغییرات اندازه شتاب در نوع حرکت تأثیری ندارد، بلکه نوع حرکت را علامت شتاب و سرعت، با هم مشخص می‌کنند.

(حرکت بر خط راست) (فیزیک ۳، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۲)

(سپهر شرق)

۱۱۰- گزینه «۴»

برای تعیین این‌که آیا راننده به مانع برخورد می‌کند یا خیر، می‌توانیم مسافت مورد نیاز خودرو جهت توقف کامل را به‌دست آوریم و با فاصله اولیه خودرو تا مانع مقایسه نماییم:

$$\left. \begin{aligned} v_0 &= 72 \frac{\text{km}}{\text{h}} = \frac{72}{3.6} \frac{\text{m}}{\text{s}} = 20 \frac{\text{m}}{\text{s}} \\ v &= 0 \\ a &= -4 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \end{aligned} \right\} \Rightarrow v^2 - v_0^2 = 2a\Delta x$$

$$\Rightarrow 0 - 400 = 2 \times (-4) \Delta x$$

$$\Rightarrow \Delta x = 50 \text{m} > 42 \text{m}$$

بنابراین خودرو به مانع برخورد خواهد کرد. اکنون می‌توانیم با استفاده مجدد از معادله مستقل از زمان در حرکت با شتاب ثابت تندی خودرو هنگام برخورد به مانع (پس از طی مسافت ۴۲m) را به‌دست آوریم:

$$\left. \begin{aligned} v_0 &= 72 \frac{\text{km}}{\text{h}} = 20 \frac{\text{m}}{\text{s}} \\ a &= -4 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \\ \Delta x &= 42 \text{m} \end{aligned} \right\} \Rightarrow v^2 - v_0^2 = 2a\Delta x$$

$$\Rightarrow v^2 - 400 = 2 \times (-4) \times 42$$

$$\Rightarrow v^2 = 64 \Rightarrow v = 8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

(حرکت بر خط راست) (فیزیک ۳، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۱)

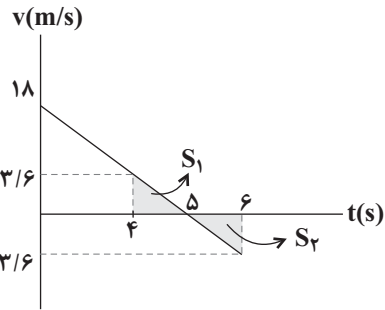
شیمی ۳

۱۱۱- گزینه «۲»

(صمیر زوی)

موارد «ب» و «ت» درست هستند. بررسی موارد نادرست:

الف) صابون جامد را از گرم کردن مخلوط روغن‌های گوناگون مانند روغن زیتون، نارگیل و پیه با سدیم هیدروکسید تهیه می‌کنند.

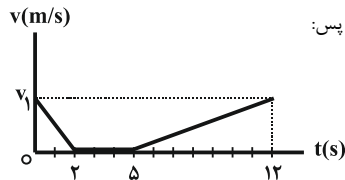
$$I' = S_1 + |S_2| = (2) \times \left(\frac{1}{2}\right) \times (1) \times (3/6) = 3/6 \text{m}$$

(حرکت بر خط راست) (فیزیک ۳، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۲)

(رهبر آقاسمیری)

۱۰۷- گزینه «۱»

با توجه به نمودار زیر، چون سرعت متحرک همواره نامنفی بوده، بیشترین فاصله آن از مبدأ حرکت برابر با جابه‌جایی آن است. جابه‌جایی نیز برابر با مساحت زیر منحنی سرعت - زمان است. پس:

$$d_{\text{max}} = \Delta x_{(0 \leq t \leq 2\text{s})} + \Delta x_{(2 \leq t \leq 5\text{s})} + \Delta x_{(5 \leq t \leq 12\text{s})}$$

$$\Rightarrow 63 = \left(\frac{1}{2} \times v_1 \times 2\right) + 0 + \left(\frac{1}{2} \times v_1 \times 7\right)$$

$$\Rightarrow v_1 = \frac{63}{4/5} = 14 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

حال می‌توان مسافت طی شده در مرحله تندشونده (یعنی از لحظه ۵s تا ۱۲s) را با محاسبه مساحت زیر نمودار به‌دست آورد:

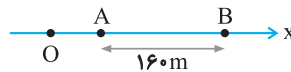
$$d_{(5 \leq t \leq 12\text{s})} = \frac{1}{2} \times 14 \times 7 = 49 \text{m}$$

(حرکت بر خط راست) (فیزیک ۳، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۱)

(سراسری تهری-۹۸)

۱۰۸- گزینه «۲»

ابتدا سرعت متحرک را در نقطه A می‌یابیم، سپس به کمک معادله سرعت-جابه‌جایی (مستقل از زمان) OA را حساب می‌کنیم:

$$\Delta x = \frac{1}{2} at^2 + v_A t \Rightarrow 160 = \frac{1}{2} (2) (64) + 8v_A \Rightarrow v_A = 12 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

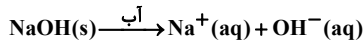
$$v_A^2 - v_O^2 = 2a(\Delta x_{OA}) \Rightarrow 12^2 - 0 = 2(2)(\Delta x_{OA}) \Rightarrow \Delta x_{OA} = 36 \text{m}$$

(حرکت بر خط راست) (فیزیک ۳، صفحه ۲۵، مکمل و مرتبط با تمرین ۲۰)

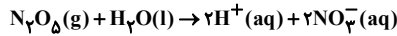
(مصطفی کیانی)

۱۰۹- گزینه «۲»

با توجه به نمودار شتاب - زمان، تا لحظه t_1 شتاب منفی و در لحظه‌های بعد از لحظه t_1 شتاب مثبت است. با توجه به این‌که سرعت اولیه متحرک منفی است،

عبارت «ت»: معادله انحلال $\text{N}_2\text{O}_5(\text{g})$ در آب به صورت زیر است:

(مولکول‌ها در فرمت تدرستی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۶)

(آزمین عقلمی)

۱۱۶- گزینه «۳»

موارد (آ)، (پ) و (ث) نادرست هستند.

بررسی برخی موارد:

مورد آ: کربوکسیلیک اسیدها، اسیدهای ضعیف هستند که تنها هیدروژن گروه

کربوکسیل می‌تواند به صورت یون H_3O^+ وارد محلول شود.

مورد ب: اسیدهای موجود در ریواس و لیمو، کربوکسیلیک اسید بوده که اسید ضعیف هستند و به همین دلیل ثابت یونش کوچک دارند.

مورد پ: در محلول اسیدهای قوی مولکول یونیده نشده از اسید یافت نمی‌شود. اما دقت کنید که مولکول‌های آب در محلول اسیدهای قوی موجود هستند.

مورد ث: به فرایندی که طی آن یک ترکیب مولکولی به یون‌هایی با بار نام‌نام تبدیل شود، یونش می‌گویند. توجه کنید سدیم هیدروکسید یک ترکیب یونی است و برای

فرایند $\text{NaOH}(\text{aq}) \rightarrow \text{Na}^+(\text{aq}) + \text{OH}^-(\text{aq})$ به جای لفظ یونش، باید از تفکیک یونی استفاده نمود.

(مولکول‌ها در فرمت تدرستی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۱۶ و ۱۸ تا ۲۰)

(توبه قاشان)

۱۱۷- گزینه «۴»

از آنجا که ثابت یونش اسیدی برای HA بیشتر از HB است، پس در دما و غلظت یکسان HA اسید قوی‌تر از HB می‌باشد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قدرت اسیدی HA بیشتر از HB است.

گزینه «۲»: در شرایط یکسان از نظر دما و غلظت، از آنجا که اسید HA قوی‌تر است، پس رسانایی الکتریکی محلول حاوی اسید HA بیشتر است.

گزینه «۳»: از آنجا که اسید HB ضعیف‌تر است، در شرایط یکسان از نظر دما و غلظت، غلظت H^+ در محلول حاوی HB کمتر است.

گزینه «۴»: با اضافه شدن اسید قوی به محلول حاوی اسید HA ، غلظت H^+

افزایش یافته و از آنجا که در دمای ثابت، مقدار K ثابت است و غلظت $[\text{HA}]$

افزایش می‌یابد، طبق فرمول زیر غلظت A^- کاهش می‌یابد:

$$K_a = \frac{[\text{H}^+][\text{A}^-]}{[\text{HA}]}$$

(مولکول‌ها در فرمت تدرستی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۸)

(امیر گلپیان)

۱۱۸- گزینه «۳»

ابتدا با شمارش تعداد اتم‌های کربن و هیدروژن، فرمول و سپس جرم مولی ماده

موردنظر را محاسبه می‌کنیم:

(پ) صابون را می‌توان نمک سدیم اسید چرب دانست.

(مولکول‌ها در فرمت تدرستی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۱۲- گزینه «۱»

(مهمر خاثرینا)

طبق جدول صفحه ۹ کتاب درسی، در شرایطی که از پارچه نخی و صابون آنزیم‌دار در دمای ۴۰ درجه سلسیوس استفاده شود. درصد لکه سفید باقی‌مانده به صفر می‌رسد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: ذرات تشکیل‌دهنده محلول برعکس کلئید، بسیار ریز می‌باشند و خاصیت پخش نور ندارند (برعکس کلئیدها).

گزینه «۳»: اوره و اتیلن گلیکول در آب حل می‌شوند.

گزینه «۴»: عسل به علت داشتن گروه‌های هیدروکسیل در آب محلول است اما گریس $(\text{C}_{18}\text{H}_{38})$ در آب نامحلول است.

(مولکول‌ها در فرمت تدرستی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۳ تا ۹)

۱۱۳- گزینه «۳»

(مهوری مهورتی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ظرف (۱) حاوی یک کلئید و ظرف (۲) حاوی یک محلول است؛ زیرا مسیر عبور نور در ظرف (۱) برخلاف ظرف (۲) قابل مشاهده است.

گزینه «۲»: کلئیدها برخلاف محلول‌ها، مخلوط‌هایی کدر هستند.

گزینه «۳»: ابعاد ذره‌های سازنده کلئیدها بزرگ‌تر از ذره‌های سازنده محلول‌ها است.

گزینه «۴»: محلول‌ها و کلئیدها پایدارند و با گذشت زمان ته‌نشین نمی‌شوند. کلئیدها برخلاف محلول‌ها جزء مخلوط‌های ناهمگن هستند.

(مولکول‌ها در فرمت تدرستی) (شیمی ۳، صفحه ۷)

۱۱۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی جامع شیمی)

(آ) درست است.

(ب) نادرست؛ علاوه بر زنجیره هیدروکربنی حلقه بنزنی نیز جزو بخش ناقطبی آن محسوب می‌شود.

(پ) درست است.

(ت) نادرست؛ در ساختار این پاک‌کننده ۹ جفت الکترون ناپیوندی وجود دارد.

(مولکول‌ها در فرمت تدرستی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

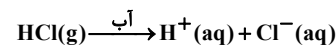
۱۱۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی جامع شیمی)

عبارت «ت» جمله را به درستی تکمیل نمی‌کند.

توضیح برخی عبارت‌ها:

عبارت «ب»: طبق نظریه آرنیوس هیدروژن کلرید $(\text{HCl}(\text{g}))$ یک اسید است، زیرا پس از حل شدن در آب، یون‌های هیدروژن (H^+) و کلرید (Cl^-) تولید می‌کند و محلول هیدروکلریک اسید $(\text{HCl}(\text{aq}))$ را پدید می‌آورد.

عبارت «پ»: معادله بازی بودن سدیم هیدروکسید $(\text{NaOH}(\text{s}))$ به صورت زیر است و این یک باز آرنیوس است، زیرا پس از حل شدن در آب تولید یون هیدروکسید

می‌نماید.

$$? \text{ NaOH} = \frac{0.66 \text{ mol H}^+}{\text{مقدار کل H}^+} \times \frac{1 \text{ mol OH}^-}{1 \text{ mol H}^+} \times \frac{1 \text{ mol NaOH}}{1 \text{ mol OH}^-}$$

$$\times \frac{40 \text{ g NaOH}}{1 \text{ mol NaOH}} = 26 / 4 \text{ g NaOH}$$

(موکول‌ها در فرمت تدرستی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

(عین الله ابوقتی)

۱۲۰- گزینه «۳»

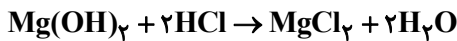
موارد آ و پ و ت درست‌اند.

بررسی عبارت‌ها:

عبارت آ: جوش شیرین همان سدیم هیدروژن کربنات (NaHCO_3) است. ماده‌ای با خاصیت بازی که به عنوان ضداسید مورد استفاده قرار می‌گیرد. در فرمول جوش شیرین، چهار نوع عنصر شامل سدیم، هیدروژن، کربن و اکسیژن وجود دارد. عبارت ب: گل ادریسی در خاک با pH اسیدی، آبی و در خاک با pH بازی، قرمز است و کاغذ pH دقیقاً برعکس گل ادریسی رفتار می‌کند.

$$[\text{H}^+] = 2 \times 10^{-5} \Rightarrow -\log[\text{H}^+] = -\log(2 \times 10^{-5}) = 4.7$$

این pH ، یک pH اسیدی است پس گل ادریسی در این نوع خاک باید به رنگ آبی باشد؛ پس این عبارت نادرست است. عبارت پ: واکنش شیر منیزی با اسید معده:

$$\frac{2}{3} = 1 \quad \text{بنابراین نسبت ضرایب واکنش‌دهنده به فرآورده‌ها برابر است با:}$$

عبارت ت:

$$\frac{[\text{H}^+]}{[\text{OH}^-]} = 4 \times 10^6 \Rightarrow \frac{[\text{H}^+]}{10^{-14}} = 4 \times 10^6$$

$$\frac{[\text{H}^+]}{[\text{H}^+]} = 4 \times 10^{-8}$$

$$\Rightarrow [\text{H}^+]^2 = 4 \times 10^{-8}$$

$$\Rightarrow [\text{H}^+] = 2 \times 10^{-4} \Rightarrow \text{pH} = 3.7$$

(موکول‌ها در فرمت تدرستی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۸، ۳۱، ۳۲ و ۳۴)

ریاضی ۳

۱۲۱- گزینه «۱»

(رضا علی‌نواز)

ابتدا حدود دامنه تابع را مشخص می‌کنیم:

$$f(x) = x^2 - 4x - 4$$

$$|2x - 1| < 3 \Rightarrow -3 < 2x - 1 < 3$$

$$\Rightarrow -2 < 2x < 4 \Rightarrow -1 < x < 2$$

حال نمودار تابع f را رسم می‌کنیم.

$$\text{C}_{18}\text{H}_{21}\text{NO}_3 \text{ با جرم مولی } 299 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$$

نکته: برای محاسبه غلظت یون هیدروژن در یک محلول اسید با داشتن K_a ،

$$\text{می‌توان از رابطه } K_a = \frac{[\text{H}^+]^2}{M - [\text{H}^+]}$$

محاسبه غلظت یون هیدروکسید در محلول بازها می‌توان از

$$\text{رابطه } K_b = \frac{[\text{OH}^-]^2}{M - [\text{OH}^-]}$$

ابتدا غلظت مولار کدئین را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{کدئین } 89 / 7 \text{ g} \times \frac{1 \text{ mol}}{299 \text{ g}} = 0.3 \text{ mol}$$

$$M = \frac{0.3}{0.1} = 3 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1}$$

پس با استفاده از رابطه فوق غلظت OH^- ، pOH و نهایتاً pH را محاسبه می‌کنیم:

$$0.25 = \frac{[\text{OH}^-]^2}{3 - [\text{OH}^-]} \Rightarrow [\text{OH}^-]^2 + 0.25[\text{OH}^-] - 0.75 = 0$$

$$-0.25 = 0 \Rightarrow [\text{OH}^-] = \frac{3}{4} \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1}$$

$$\Rightarrow \text{pOH} = -\log \frac{3}{4} = -\log 3 + \log 4 = 0.1$$

$$\text{pH} + \text{pOH} = 14 \xrightarrow{\text{pOH} = 0.1} \text{pH} = 13.9$$

(موکول‌ها در فرمت تدرستی) (شیمی ۳، صفحه‌های ۲۴ تا ۳۰)

۱۱۹- گزینه «۲»

(رزنگ شانری)

$$[\text{H}^+] = M\alpha = M = 0.8 \Rightarrow \text{HCl}$$

$$? \text{ mol H}^+ = 0.8 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1} \times 0.2 \text{ L} = 0.16 \text{ mol H}^+ \quad (1)$$

$$\text{HNO}_3$$

درصد جرمی اسید $\times$ جرم محلول = جرم اسید نیتریک موجود در محلول

$$100 \text{ g} \times \frac{31.5 \text{ g HNO}_3}{100 \text{ g}} = 31.5 \text{ g HNO}_3$$

$$31.5 \text{ g HNO}_3 \times \frac{1 \text{ mol HNO}_3}{63 \text{ g HNO}_3} \times \frac{1 \text{ mol H}^+}{1 \text{ mol HNO}_3} \quad (2)$$

$$= 0.5 \text{ mol H}^+$$

$$\xrightarrow{(1), (2)} 0.5 \text{ mol} + 0.16 \text{ mol} = 0.66 \text{ mol H}^+$$

۱۲۴- گزینه «۲»

(مسئله)

$$f = \{(3, 5), (4, -2), (2, -1), (1, 3)\}$$

$$g = \{(-1, 4), (2, 3), (5, 2), (3, 1)\}$$

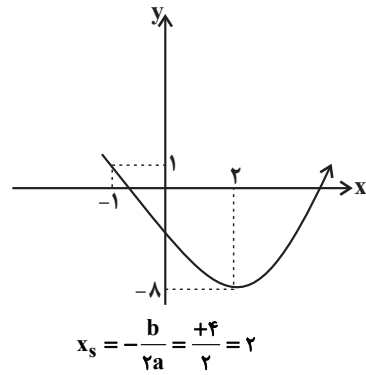
$$\begin{cases} (g \circ f)(3) = g(5) = 2 \\ (g \circ f)(4) = g(-2) \rightarrow \text{تعریف نشده} \\ (g \circ f)(2) = g(-1) = 4 \\ (g \circ f)(1) = g(3) = 1 \end{cases} \Rightarrow \text{gof} = \{(3, 2), (2, 4), (1, 1)\}$$

می‌دانیم که $(f^{-1} \circ g^{-1})(x) = (g \circ f)^{-1}(x)$ و از طرفی دامنه تابع

$(g \circ f)^{-1}(x)$ همان برد تابع $(g \circ f)(x)$ است، بنابراین:

$$D_{f^{-1} \circ g^{-1}} = \{1, 2, 4\}$$

(تابع) (ریاضی ۳، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳ و ۲۲ تا ۲۹)

همان‌طور که می‌بینید تابع f در بازه $(-1, 2)$ ، نزولی است.

(تابع) (ریاضی ۳، صفحه‌های ۶ تا ۱۰)

۱۲۳- گزینه «۲»

(مسئله)

$$f(x) = \begin{cases} x+7 & x \geq 1 \\ 3x+5 & -2 < x < 1 \\ -x-7 & x \leq -2 \end{cases}$$

همان‌طور که می‌بینید تابع در بازه $(-\infty, -2]$ نزولی است، ضابطه وارون تابع را در این بازه به دست می‌آوریم:

$$x \leq -2 \Rightarrow -x \geq 2 \Rightarrow -x-7 \geq -4 \Rightarrow f(x) \geq -4 \Rightarrow D_{f^{-1}} = [-4, +\infty)$$

$$y = -x-7 \Rightarrow -x = y+7$$

$$x = -y-7 \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = -x-7$$

بنابراین ضابطه وارون تابع در بازه مورد نظر، $x \geq -4, y = -x-7$ خواهد بود.

(تابع) (ریاضی ۳، صفحه‌های ۶ تا ۱۰ و ۲۳ تا ۲۹)

۱۲۵- گزینه «۳»

(مسئله)

ابتدا با توجه به اکیداً صعودی بودن تابع $f(x)$ و دامنه $x \geq 0$ ، متوجه می‌شویم که برد آن نیز بازه $[-1, +\infty)$ خواهد بود. حال داریم:

$$\begin{aligned} y = x + 2\sqrt{x} - 1 &\Rightarrow y = x + 2\sqrt{x} + 1 - 2 \Rightarrow y = (\sqrt{x} + 1)^2 - 2 \\ \Rightarrow (\sqrt{x} + 1)^2 = y + 2 &\Rightarrow \sqrt{x} + 1 = \pm\sqrt{y+2} \Rightarrow \sqrt{x} = \pm\sqrt{y+2} - 1 \\ \Rightarrow \sqrt{x} = \sqrt{y+2} - 1 &\xrightarrow{\text{توان } 2} x = y - 2\sqrt{y+2} + 3 \\ \Rightarrow f^{-1}(x) = x - 2\sqrt{x+2} + 3, &(x \geq -1) \end{aligned}$$

دامنه $f(x)$ برد $f^{-1}(x)$

(تابع) (ریاضی ۳، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۹)

۱۲۶- گزینه «۱»

(مسئله)

از اینکه $f \circ f^{-1}(x) = f^{-1} \circ f(x) = x$ ، پس عملاً نمودار $-f(2x)$ را خواهیم داشت ولی موضوع مهم تعیین دامنه است.

چون باید دامنه $f \circ f^{-1}$ ، $f^{-1} \circ f$ و $f(2x)$ محاسبه شود.

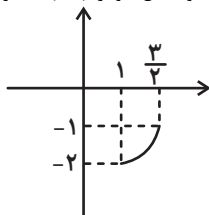
$$D_f = (-\infty, 3], R_f = [1, +\infty)$$

$$D_{f \circ f^{-1}} = D_f^{-1} = R_f = [1, +\infty)$$

$$D_{f^{-1} \circ f} = D_f = (-\infty, 3]$$

$$D_{f(2x)} = (-\infty, \frac{3}{2}]$$

اشتراک سه عبارت $D_{g(x)} = [1, \frac{3}{2}]$ خواهد بود. حال نمودار $-f(2x)$ را رسم کنیم.

$$\Rightarrow R_{g(x)} = [-2, -1]$$

(تابع) (ریاضی ۳، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۹)

۱۲۳- گزینه «۳»

(مسئله)

ابتدا توابع $f \circ g$ و $g \circ f$ را تشکیل می‌دهیم:

$$f = \{(3, 2), (4, 1), (2, -1)\}$$

$$g = \{(2, 4), (1, -2), (-1, 3)\}$$

$$\{(f \circ g)(2) = f(g(2)) = f(4) = 1$$

$$(f \circ g)(1) = f(g(1)) = f(-2) \text{ موجود نیست}$$

$$(f \circ g)(-1) = f(g(-1)) = f(3) = 2$$

$$\Rightarrow f \circ g = \{(2, 1), (-1, 2)\}$$

$$\{(g \circ f)(3) = g(f(3)) = g(2) = 4$$

$$(g \circ f)(4) = g(f(4)) = g(1) = -2$$

$$(g \circ f)(2) = g(f(2)) = g(-1) = 3$$

$$\Rightarrow g \circ f = \{(3, 4), (4, -2), (2, 3)\}$$

حال تابع $f \circ g + g \circ f$ را به دست می‌آوریم:

$$D_{f \circ g} = \{2, -1\}, D_{g \circ f} = \{3, 4, 2\}$$

$$D_{f \circ g} \cap D_{g \circ f} = \{2\}$$

$$\Rightarrow f \circ g + g \circ f = \{(2, 1+3)\} = \{(2, 4)\}$$

(تابع) (ریاضی ۳، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳، ۲۲ و ۲۳)

۱۲۷- گزینه «۳»

(نظم ابعادی)

اول ضابطه f را می‌سازیم.

$$y = (-2x+1)^3 \xrightarrow[\text{قرینه نسبت به } y \text{ ها}]{x \rightarrow -x} y = (2x+1)^3$$

$$\xrightarrow[\text{واحد به راست}]{x \rightarrow x-k} y = (2(x-k)+1)^3 \xrightarrow[\text{واحد به بالا}]{k} y = (2(x-k)+1)^3 + k = f(x)$$

حالا باید f و f^{-1} در عرض ۲ متقاطع باشند، چون f اکیداً صعودی است، پس وارونش را روی نیم‌ساز ناحیه اول و سوم می‌تواند قطع کند؛ بنابراین باید نقطه به عرض ۲، مختصات $(2, 2)$ داشته باشد و $f(2) = 2$ است:

$$f(2) = (2(2-k)+1)^3 + k = 2 \Rightarrow (5-2k)^3 = 2-k$$

با جایگذاری مقادیر گزیننده‌ها، $k = 3$ جواب این معادله است.

(تابع) (ریاضی ۳، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۹)

۱۲۸- گزینه «۴»

(سراسری تبری - ۹۶)

$$g(f(x)) = g\left(\frac{2x-1}{x+1}\right) =$$

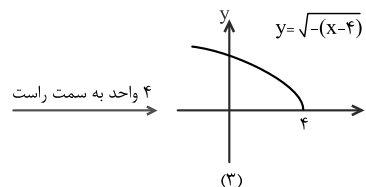
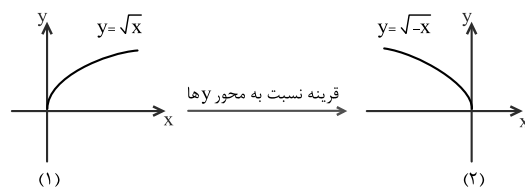
$$\frac{2\left(\frac{2x-1}{x+1}\right) + 2}{2 - \frac{2x-1}{x+1}} = \frac{\frac{4x-2+2x+2}{x+1}}{\frac{2x+2-2x+1}{x+1}} = \frac{6x}{3} = 2x$$

(تابع) (ریاضی ۳، صفحه‌های ۱۱، ۱۴، ۲۲ و ۲۳)

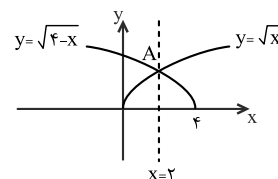
۱۲۹- گزینه «۳»

(سراسری ریاضی - ۹۹ با کمی تغییر)

برای به‌دست آوردن قرینه نمودار یک تابع نسبت به محور y ها، در معادله آن x را به $(-x)$ تبدیل می‌کنیم و برای انتقال آن به اندازه a واحد به سمت راست ($a > 0$) در معادله آن x را به $(x-a)$ تبدیل می‌کنیم.

حال به شکل زیر دقت کنید. اگر نمودار اولیه را نسبت به خط $x = 2$ قرینه کنیم، نمودار مرحله‌ی (۳) به‌دست می‌آید.

توضیح بیشتر آنکه برای به‌دست آوردن معادله خط مورد نظر، باید مختصات نقطه‌ی A را به‌دست آوریم:

$$\begin{cases} y = \sqrt{x} \\ y = \sqrt{4-x} \end{cases} \Rightarrow \sqrt{x} = \sqrt{4-x} \Rightarrow x = 4-x \Rightarrow 2x = 4 \Rightarrow x = 2$$

(تابع) (ریاضی ۳، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۹)

۱۳۰- گزینه «۲»

(سراسری تبری شرح از کشور - ۴۰۰)

می‌دانیم اگر تابعی اکیداً صعودی باشد، محل تلاقی تابع با وارون آن (در صورت وجود) روی نیم‌ساز ناحیه اول و سوم قرار دارد. از آنجا که تابع

$$f(x) = \sqrt{x+3} - 1$$

با نمودار تابع $y = \sqrt{x+3} - 1$ است:

$$x = \sqrt{x+3} - 1 \Rightarrow x+1 = \sqrt{x+3} \quad (*)$$

$$\xrightarrow[\text{به توان ۲}]{x^2 + 2x + 1 = x + 3} x^2 + x - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (x+2)(x-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 1 \quad \checkmark \Rightarrow y = 1 \Rightarrow M(1, 1) \\ x = -2 \quad \times \end{cases}$$

توجه کنید در معادله (*) صدق نمی‌کند.

فاصله نقطه $M(1, 1)$ از نقطه $O(0, 0)$ برابر است با:

$$OM = \sqrt{(1-0)^2 + (1-0)^2} = \sqrt{2}$$

(تابع) (ریاضی ۳، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۹)

فیزیک ۱

۱۳۱- گزینه «۲»

(کتاب آبی جامع فیزیک تبری)

افزودن ناخالصی (مثل نمک)، دمای ذوب را پایین می‌آورد؛ بنابراین یخ شروع به ذوب شدن می‌کند و دمای مخلوط کم خواهد شد.

راهبرد حل: اثر فشار بر نقطه ذوب: معمولاً افزایش فشار وارد بر جسم سبب بالا رفتن نقطه ذوب جسم می‌شود. در برخی اجسام مانند یخ، افزایش فشار به کاهش نقطه ذوب می‌انجامد.

* اثر فشار بر نقطه جوش: افزایش فشار وارد بر یک مایع سبب بالا رفتن نقطه جوش آن می‌شود.

* اثر ناخالصی بر نقطه انجماد: وجود ناخالصی موجب می‌شود که مایع نقطه انجماد مشخصی نداشته باشد و انجماد در گستره‌ای از دماها رخ دهد. مثلاً هنگام انجماد آب‌نمک، اولین بلورها در دمای کم‌تر از صفر درجه سلسیوس تشکیل شده و انجماد کامل در دماهای کم‌تر، تا -18°C روی می‌دهد.

(رما و کرما) (فیزیک ۱، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵، مرتبط با متن درس)

۱۳۲- گزینه «۴»

(مبغی نکوتیان)

برای ساده‌تر شدن محاسبات اول از همه می‌نویسیم؛

$$L_F = \lambda \cdot c = 160c \quad \text{یخ}$$

$$-20 \cdot m_w c_i + 10 \cdot m_i c_i + 160 \cdot m_i c_i = 0 \rightarrow 170 \cdot m_i c_i = 20 \cdot m_w c_i$$

$$m_i = \frac{20 \cdot m_w c_i}{170 \cdot c_i} = \frac{2}{17} m_w \rightarrow m_i = \frac{2}{17} m_w$$

بزرگ‌ترین قالب یخی که می‌تواند دمای تعادل را به 0°C برساند، قالبی است که در فرایند رسیدن به تعادل تمام آب داخل ظرف را کاملاً منجمد کند.

$$Q_{\text{آب}} + Q_{\text{یخ}} = 0 \rightarrow [m_w c_w \Delta\theta - m_w L_F] + m_i c_i \Delta\theta_i$$

$$= 0$$

$$m_w (2c_i)[0 - (-10)] - m_w \times 160 \cdot c_i + m_i' c_i [0 - (-10)] = 0$$

$$-20 \cdot m_w c_i - 160 \cdot m_w c_i + 10 \cdot m_i' c_i = 0 \rightarrow 180 \cdot m_w c_i = 10 \cdot m_i' c_i$$

$$m_i' = \frac{180 \cdot m_w c_i}{10 \cdot c_i} = 18 m_w \xrightarrow{\text{نسبت جرم بزرگ‌ترین به جرم کوچک‌ترین قالب یخ}}$$

$$\frac{m_i'}{m_i} = \frac{18 m_w}{\frac{2}{17} m_w} = 153$$

(رما و کرما) (فیزیک ۱، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۱۱)

(امیر ملکان)

۱۳۵- گزینه «۱»

در تعادل گرمایی، مجموع گرمای مبادله شده برابر با صفر است.

$$Q_1 + Q_2 + Q_3 + Q_4 + Q_5 + Q_6 = 0$$

یخ‌های آب شده یخ گرفته یخ گرفته یخ گرفته یخ گرفته آب داده

$$\frac{11}{10} \times 420 \times (\theta_c - 30)$$

$$+ \left(\frac{1}{10} \times 210 \times (0 - (-5)) + \frac{25}{100} \times 210 \times (0 - (-10)) \right)$$

$$+ \frac{1}{10} \times 336000 + \frac{25}{100} \times 336000 + \frac{35}{100} \times 420 \times (\theta_c - 0) = 0$$

$$\Rightarrow \theta_c = \frac{70}{29}^\circ\text{C}$$

(رما و کرما) (فیزیک ۱، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۱۱)

(سراسری طرح از کثیر تجربی - ۷۵)

۱۳۶- گزینه «۴»

بر اساس قانون پایستگی انرژی، جمع جبری گرماهای مبادله شده بین قطعه مسی و یخ صفر درجه سلسیوس برابر است با صفر، لذا می‌توان نوشت:

$$Q_{\text{net}} = 0 \Rightarrow Q_1 + Q_2 = 0 \Rightarrow m_1 c_1 (\theta_c - \theta_1) + m_2 L_F = 0$$

$$m_1 = 3 \text{ kg}, c_1 = 400 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot \text{K}}, \theta_c = 0^\circ\text{C}$$

$$\theta_1 = 11^\circ\text{C}, m_2 = ? \text{ kg}, L_F = 333000 \frac{\text{J}}{\text{kg}}$$

$$\Rightarrow 3 \times 400 (0 - 11) + m_2 \times 333000 = 0$$

$$\Rightarrow m_2 = 0.04 \text{ kg} \Rightarrow m_2 = 40 \text{ g}$$

(رما و کرما) (فیزیک ۱، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۵، مرتبط با رابطه‌های ۹-۴ و ۱۰-۴)

برای تبدیل یخ 20°C به آب 6°C مراحل زیر باید طی شود:

$$-20^\circ\text{C} \xrightarrow[mc \Delta\theta]{Q_1} 0^\circ\text{C} \xrightarrow[mL_F]{Q_2} 0^\circ\text{C}$$

$$\xrightarrow[mc \Delta\theta]{Q_3} 6^\circ\text{C} \text{ آب}$$

برای ذوب یخ فقط $Q_F = m' L_F$ نیاز است.

$$Q_1 + Q_2 + Q_3 = Q_F$$

$$[25 \times c_{\text{یخ}} \times (0 - (-20))] + [25 \times 160 \times c_{\text{یخ}}]$$

$$+ [25 \times 2c_{\text{یخ}} \times 6] = m' \times 160 \times c$$

$$\xrightarrow{\text{از یخ‌ها فاکتور می‌گیریم و ساده می‌کنیم}} 500 + 4000 + 300 = 160 m'$$

$$4800 = 160 m' \rightarrow m' = \frac{4800}{160} = 30 \text{ g}$$

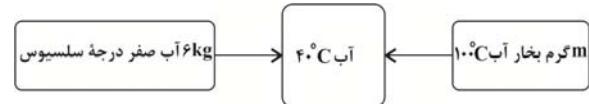
چون تمام جرم‌ها را در سمت چپ معادله برحسب گرم قرار دادیم، هم برحسب گرم به دست می‌آید.

(رما و کرما) (فیزیک ۱، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۱۱)

(میرین هقان)

۱۳۳- گزینه «۳»

طبق طرحواره زیر داریم:

$$Q = -m L_v + mc \Delta\theta$$

$$= -m \times 540 \text{ c آب} + m \times c \text{ آب} \times (-60)$$

$$\Rightarrow |Q| = 600 mc \text{ آب}$$

گرمایی که بخار به آب می‌دهد:

حال گرمایی که آب دریافت می‌کند تا به آب 40°C تبدیل شود را محاسبه می‌کنیم.

$$Q_{\text{آب}} = mc \Delta\theta = 6 \times c \times 40 = 240 c \text{ آب}$$

$$Q_{\text{آب}} = |Q|_{\text{بخار}} \Rightarrow 600 mc \text{ آب} = 240 c \text{ آب}$$

$$\Rightarrow m = \frac{240}{600} = 0.4 \text{ kg} = 400 \text{ g}$$

(رما و کرما) (فیزیک ۱، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۱۱)

(امسان مطلبی)

۱۳۴- گزینه «۳»

کوچک‌ترین قالب یخی که می‌تواند دمای تعادل را به 0°C برساند، قالبی است که در فرایند رسیدن به تعادل کاملاً ذوب شده باشد:

$$Q_{\text{آب}} + Q_{\text{یخ}} = 0 \rightarrow m_w c_w \Delta\theta_w + [m_i c_i \Delta\theta_i + m_i L_F] = 0$$

$$m_w (2c_i)[0 - (10)] + m_i c_i [0 - (-10)] + m_i \times 160 \cdot c_i = 0$$

۱۳۷- گزینه «۴»

(عباس اصغری)

در حالت دوم که یخ به آب اضافه می‌کنیم، جرم آب نسبت به حالت اول افزایش یافته به همین دلیل دمای آب کمتر کاهش می‌یابد.

(رما و کرما) (فیزیک، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۱۱)

۱۳۸- گزینه «۴»

(کتاب آبی جامع فیزیک تهرنی)

طبق متن کتاب درسی، گرم شدن هوای داخل اتاق به وسیله بخاری و یا رادیاتور شوفاژ، گرم شدن آب درون قابلمه، جریان‌های باد ساحلی و انتقال گرما از مرکز خورشید به سطح آن، همگی نمونه‌هایی از پدیده همرفت طبیعی هستند. سیستم گرم‌کننده مرکزی در ساختمان‌ها، سیستم خنک‌کننده موتور اتومبیل و نیز گرم و سرد شدن بخش‌های مختلف بدن بر اثر گردش جریان خون در بدن جانوران خونگرم، نمونه‌هایی از انتقال گرما به روش همرفت واداشته است.

(رما و کرما) (فیزیک، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴، مکمل و مرتبط با متن درس)

۱۳۹- گزینه «۳»

(امیر قاری)

هر جسم در هر دمایی تابش الکترومغناطیسی گسیل می‌کند. به این نوع تابش، تابش گرمایی می‌گویند. تابش گرمایی از سطح هر جسم علاوه بر دما به مساحت، میزان صیقلی بودن و رنگ سطح آن جسم بستگی دارد.

بررسی مورد نادرست:

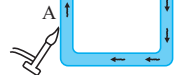
پ) تابش گرمایی سطوح تیره، مات و ناصاف بیش تر است.

(رما و کرما) (فیزیک، صفحه‌های ۱۱۵ تا ۱۱۷)

۱۴۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی جامع فیزیک تهرنی)

با حرارت دادن لوله مستطیلی شکل پر از آب، دمای آب درون آن بالا رفته و چگالی‌اش کم می‌شود.

در نتیجه مولکول‌های گرم شده به سمت بالا حرکت می‌کنند و مولکول‌های سرد پایینی جایگزین آن‌ها می‌شوند. این روش انتقال گرما که نیاز به محیط مادی دارد، همرفت نام دارد و مطابق شکل مقابل جهت حرکت آب درون لوله ساعتگرد است.

مادی دارد، همرفت نام دارد و

مطابق شکل مقابل جهت حرکت آب درون لوله

ساعتگرد است.

(رما و کرما) (فیزیک، صفحه ۱۱۳، مکمل و مرتبط با آزمایش ۴-۵)

ریاضی ۱

۱۴۱- گزینه «۴»

(مهوراد استقلالیان)

طول قد دانش‌آموزان و میزان دمای هوا متغیرهای کمی پیوسته هستند. تعداد بیماران مراجعه کننده به پزشک یک متغیر کمی گسسته و میزان هوش که به صورت (بالا، متوسط، پایین) بیان می‌شود، یک متغیر کیفی ترتیبی است.

(آمار و احتمال) (ریاضی، صفحه‌های ۱۵۹ تا ۱۷۰)

۱۴۲- گزینه «۱»

(بوزار مرمی)

احتمال آن که هیچ مهره سفیدی در بین ۳ مهره خارج شده نباشد را حساب می‌کنیم.

$$P(\text{خارج شدن ۳ مهره سیاه}) = \frac{\binom{7}{3}}{\binom{11}{3}} = \frac{7!}{3!4!} = \frac{11!}{3!8!} = \frac{8! \times 7!}{11! \times 4!} = \frac{7 \times 6 \times 5}{11 \times 10 \times 9} = \frac{7}{33}$$

با توجه به اصل متمم، احتمال پیشامد آن که حداقل یک مهره سفید در بین سه مهره باشد، برابر است با:

$$P = 1 - \frac{7}{33} = \frac{26}{33}$$

(آمار و احتمال) (ریاضی، صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۵۱)

۱۴۳- گزینه «۲»

(ویدون تلاری)

تعداد کل حالت‌های انتخاب ۱۰ پرسش از ۱۲ پرسش موجود برابر است با:

$$n(S) = \binom{12}{10} = \frac{12 \times 11 \times 10!}{2! \times 10!} = 66$$

در کل ۶ پرسش با شماره زوج وجود دارد. انتخاب حداقل ۵ پرسش از ۶ پرسش یعنی یا ۵ پرسش از آن‌ها انتخاب شود یا ۶ پرسش. در حالت اول از بین ۶ پرسش دیگر (با شماره فرد) نیز باید ۵ پرسش انتخاب شود اما در حالت دوم از بین این ۶ پرسش دیگر باید ۴ تا انتخاب شود.

$$n(A) = \binom{6}{5} \times \binom{6}{5} + \binom{6}{6} \times \binom{6}{4} = 6 \times 6 + 1 \times 15 = 36 + 15 = 51$$

پس:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{51}{66} = \frac{17}{22}$$

(آمار و احتمال) (ریاضی، صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۵۱)

۱۴۴- گزینه «۳»

(سعید تن‌آرا)

تمام گزینه‌ها بجز گزینه «۳» صحیح هستند. در مورد گزینه «۳» داریم:

$$P((A \cup B)') = 1 - P(A \cup B)$$

(آمار و احتمال) (ریاضی، صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۵۱)

۱۴۵- گزینه «۴»

(مشفق کریمی)

در حل این مسئله بهتر است از اصل متمم، استفاده کنیم:

دقت کنیم که اگر بزرگ‌ترین عدد از ۷ بزرگ‌تر نباشد، یعنی اینکه هر سه عدد از $\{1, 2, \dots, 7\}$ انتخاب شده‌اند و بنابراین داریم:

۱۴۶- گزینه «۱»

$$P(A) = 1 - \frac{\binom{7}{3}}{\binom{10}{3}} = 1 - \frac{35}{120} = 1 - \frac{7}{24} = \frac{17}{24}$$

(آمار و احتمال) (ریاضی، صفحه‌های ۱۳۲ تا ۱۵۱)

(سلمان سلیمان)

برای ساخت چنین صفحه شطرنجی، باید ۶ خط عمودی و ۶ خط افقی داشته باشیم و برای انتخاب یک مستطیل ۲ تا از خطوط عمودی و ۲ تا از خطوط افقی باید انتخاب

شوند؛ یعنی $\binom{6}{2} \binom{6}{2}$. تعداد مربع‌ها نیز $1^2 + 2^2 + 3^2 + 4^2 + 5^2 = 55$

است؛ پس:

$$\frac{55}{\binom{6}{2} \binom{6}{2}} = \frac{55}{15 \times 15} = \frac{11}{45}$$

(آمار و احتمال) (ریاضی، صفحه‌های ۱۳۲ تا ۱۵۱)

۱۴۷- گزینه «۱»

از اصل متمم استفاده می‌کنیم. متمم پیشامدی که در بین توپ‌های خارج شده توپ قرمز نباشد یا آبی نباشد، حالتی است که در بین توپ‌های خارج شده هم توپ قرمز باشد و هم توپ آبی باشد؛ داریم:

P (بین ۳ توپ خارج شده هم آبی باشد هم قرمز) $= 1 - P$ (مطلوب)

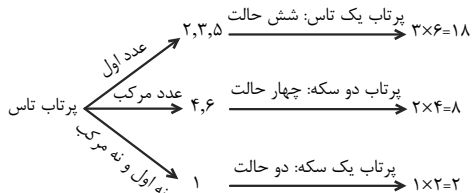
$$1 - \frac{\binom{5}{2} \binom{4}{1} + \binom{5}{1} \binom{4}{2} + \binom{5}{1} \binom{4}{1} \binom{3}{1}}{\binom{12}{3}}$$

$$= 1 - \frac{40 + 30 + 60}{220} = \frac{9}{22}$$

(آمار و احتمال) (ریاضی، صفحه‌های ۱۳۲ تا ۱۵۱)

۱۴۸- گزینه «۲»

با استفاده از نمودار درختی پاسخ را می‌یابیم:

$$n(S) = 18 + 8 + 2 = 28$$

(آمار و احتمال) (ریاضی، صفحه‌های ۱۳۲ تا ۱۵۱)

۱۴۹- گزینه «۳»

شخص توده بدن کمیتی است که از تقسیم وزن شخص بر مجذور قد او به دست می‌آید و هر مقدار را می‌تواند اختیار کند، بنابراین متغیر کمی پیوسته است. شغل افراد یک جامعه، مقدار ندارد و فقط دارای نوع هستند و ترتیب خاصی نیز ندارند. بنابراین متغیر کیفی اسمی است. درجه‌های اشخاص در ارتش نیز دارای ترتیب خاصی است، پس متغیر کیفی ترتیبی است.

(آمار و احتمال) (ریاضی، صفحه‌های ۱۵۹ تا ۱۷۰)

۱۵۰- گزینه «۴»

منظور سؤال این است که با ارقام ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ اعداد طبیعی بدون رقم تکراری می‌سازیم، احتمال آنکه عدد ساخته شده بر ۳ بخش پذیر باشد چقدر است؟ می‌دانیم عددی بر ۳ بخش پذیر است که مجموع ارقام آن بر ۳ بخش پذیر باشد، عدد ساخته شده پنج حالت دارد:

(۱) تک رقمی است؛ که یک حالت مطلوب دارد (۳):

تعداد حالت‌های مطلوب = ۱

تعداد کل حالت‌ها = ۵

(۲) دو رقمی است؛ که حالات مطلوب از جایگشت‌های (۱، ۲)، (۱، ۵)،

(۲، ۴) و (۴، ۵) حاصل می‌شود:

تعداد حالت‌های مطلوب = $4 \times 2! = 8$

تعداد کل حالت‌ها = $5 \times 4 = 20$

(۳) سه رقمی است؛ که حالات مطلوب از جایگشت‌های (۱، ۲، ۳)، (۱، ۲، ۵)،

(۲، ۳، ۴) و (۳، ۴، ۵) حاصل می‌شود:

تعداد حالت‌های مطلوب = $3! \times 4 = 6 \times 4 = 24$

تعداد کل حالت‌ها = $5 \times 4 \times 3 = 60$

(۴) چهار رقمی است؛ که حالات مطلوب از جایگشت‌های (۱، ۲، ۴، ۵) حاصل می‌شود:

تعداد حالت‌های مطلوب = $4! = 24$

تعداد کل حالت‌ها = $5 \times 4 \times 3 \times 2 = 120$

(۵) پنج رقمی است؛ که حالات مطلوب از جایگشت‌های (۱، ۲، ۳، ۴، ۵) حاصل می‌شود:

تعداد حالت‌های مطلوب = $5! = 120$

تعداد کل حالت‌ها = $5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120$

پس احتمال مورد نظر برابر است با:

$$\frac{\text{تعداد کل حالت‌های مطلوب}}{\text{تعداد کل حالت‌ها}} = \frac{1 + 8 + 24 + 24 + 120}{5 + 20 + 60 + 120 + 120} = \frac{177}{325}$$

(آمار و احتمال) (ریاضی، صفحه‌های ۱۳۲ تا ۱۵۱)